

Рийс Хауелс - застъпник

от Норман Гръб

Първа част

Предговор

За пръв път срещнах Рийс Хауелс през 1928 г. През следващите години много пъти съм имал близко общение с него. Винаги съм се питал защо ми се дава тази привилегия и съм мислил колко бих желал да изложа в печатна форма това свидетелство, тази светлина, която Господ е открил на Своя слуга, тези чудни контакти на Духа в неговия живот. Сега ми се струва, че всичко е било подготовка за това, което щеше да стане - Самуил Хауелс, единственият син на Рийс Хауелс, и госпожа Елизабет Хауелс, ми оказаха голяма чест, като ме помолиха да напиша биографията му. Дано Бог срещне мнозина, когато четат тази книга, тъй както Той е срещнал автора в написването ѝ.

Норман Гръб

Ранни години

Рийс Хауелс е роден на 10 октомври 1879 г, шестият в семейство с единадесет деца. Малката им къщичка, измазана с вар, още стои на улица Ландило в село Бринаман, Южен Уелс, където Тома и Маргарита Хауелс отглеждат своите три момичета и осем момчета. Чудно, как е могла тази къщичка да ги побере!

Първите години на семейството са много трудни. Бащата на Рийс работи в железодобивна фабрика, а след това в мина за въглища. Неговата заплата - единствения доход на семейството - е 2 шилинга и 3 пенса на ден, а по време на стачка не получава нищо. По-късно той отваря в селото едно магазинче за продажба и поправка на обувки. Животът им става по-лек едва когато по-големите деца напускат училище и отиват да работят. Но те са едно щастливо семейство, защото благочестието и любовта преобладават в този дом. Едно от най-дълбоките впечатления в живота на младия Рийс е майчината му любов, особено когато наблюдава нейните непрестанни грижи за трите по-малки деца, които по-късно са им отнети.

Единственото си образование децата получават в селското училище. По това време се счита, след 13 годишна възраст децата могат да работят. Повечето от децата започват работа в местната тенекеджийска фабрика в долината край селото. Когато Рийс е само на 12 години и носи храна на братята си във фабриката, управителят го пита дали не би искал да поработи малко. Няма да го записва в списъка на работниците, но щял да му плаща на името на брат му Моисей. Така на 12 години Рийс приключва с училището и следващите десет години прекарва в тенекеджийската фабрика. Той се оказва добър работник. Работата му налага да работи дванадесет часа на ден - става в шест сутринта и в шест вечерта се прибира у дома.

Най-очевидно, обаче, още в ранните години на Рийс, е неговото съзнание за Бога. Като че ли едно невидимо Присъствие го осенява още от рождението му. Онзи,

Който отдели Павел още от майчината утроба, призовава и Рийс чрез Своята благодат. В това отношение дядото и бабата на Рийс имат най-силно влияние върху неговите първи години. Техният дом също е една малка варосана къщичка в планината, наречена Пентуин. "Да прекрачиш прага й" - казва по-късно Рийс - "значеше да минеш от земята в небето". Те приемат Христа по време на съживлението през 1859 г. Рийс винаги смята, че тяхното благословение е върху него.

Бащата на семейството е мъдър човек, който отглежда децата си с разкази от Библията. Рийс е много възхитен от хора като Йосиф и Давид, които са служили на Бога със страх още от младини. Най-ранните спомени на Рийс са от тези вечерни четения - историята за Спасителя, Неговото раждане, живот и смърт заема първо място над всичко друго и това го пази да не си служи с името Му напразно или да греши против Него.

Обикновените светски удоволствия не го привличат. Готов е да извърви много мили, за да чуе някой проповедник и да се намери под Божието влияние, но не и за да слуша концерт. Само веднъж присъства на мач. Когато тълпата вика и крещи около него, той разбира, че мястото му не е там, и се заклева никога вече да не стъпи на мач. И наистина, никога не отива.

Апостол Павел заявява, че е служил на Бога както бащите му, с чиста съвест. Рийс изглежда е друг такъв пример. По-късно той казва: "Не се увлякох в греха. Винаги имаше нещо, което ме спираше. Някои хора изглежда са много по-чувствителни към греха, отколкото други, даже преди новородението си. Веднъж опетних съвестта си, когато баща ми ме изпрати да занеса обувките на един клиент. Аз му поисках 1 шилинг и 10 пенса, а цената беше 1 шилинг и 9 пенса, и похарчих 1 пени за ябълки. Въпреки, че изповядах греха си на баща ми, никога не съм го забравил - особено когато видя ябълки! Понеже това беше страшно изобличение за мен, аз бях предпазен от по-големи грехове."

На 13-годишна възраст Рийс става член на църквата и решава, според светлината, която има, "да живее съгласно учението на Спасителя". Тази мисъл му се втъпява от четене на книгата "По Неговите стъпки" от Шелдън.

Приятелството с други младежи във фабриката изобщо не променя неговите вкусове. Големият град Суонси се намира само на около 20 мили. Но той казва: "Градският повърхностен живот никога не ме привличаше. Театърът не ме изкушаваше - не обичах тези места. Чувствах се у дома си, когато бях на молитвено събрание и в църквата. Природата - хълмовете, долините и потоците ме привличаха. Неделя сутрин беше най-чудното време за мен - тишината, мълчанието в природата. Чувствах, че мога да срещна Бога всяка вечер, защото животът ми беше чист и в Уелс имаше стотици хора, които живееха като мен".

Две изненади

До момента, в който Рийс навършва 22 години, не се случва нищо, което да промени тихия живот в дома. Той изглежда добре, широкоплещест е, с широко чело, което понякога се среща между хората в Уелс, и чудни очи - кристално ясни и пронизателни, очи на пророк. Под тихата външност обаче се крие една силна амбиция. Той иска да види света, да печели пари, и Америка го привлича.

Няколко младежи от селото отиват в Щатите и пращат бляскави известия за парите, които печелят. За един ден те взимат толкова, колкото биха взели за една седмица в Южен Уелс. Когато Рийс чува това, решава, че нищо не може да го спре - дори и любовта към дома. Той пресмята загубата и печалбата, и Америка спечелва.

Братята му учат с цел да имат професия, а той е решил да печели пари и рано да се пенсионира. Негов братовчед - Еван Луис - е емигрирал и работи в Нюкясъл край Питсбург - в района на стоманата, и Рийс отива при него, като намира работа в една тенекеджийска фабрика.

Когато напуска родината си, Рийс продължава да живее същия живот на вяра в Америка. Той става член на една църква и никога не пропуска молитвено събрание. Само веднъж почти се подава на изкушението на светските удоволствия, когато един приятел го кани да отидат на боксов мач. Несъмнено предишният интерес към бокса го привлича. Обаче въздържащата ръка е върху него. Той казва на приятеля си, че няма да го придружи даже за милиони.

Първото въздействие от страна на Бога е чрез неговия братовчед - Еван Луис. Една вечер той е изненадан, че братовчед му го пита "новороден ли си?" Рийс никога не е чувал този израз. Това го нахърнява и той се защитава: "Какво искаш да кажеш? Моят живот не е по-лош от твоя". "Това не е въпросът. По-скоро: знаеш ли, дали си спасен?" "Аз съм християнин и това е достатъчно". Но, въпреки всичко спокойствието му е нарушено. Братовчед му е непоколебим и не го оставя, но като че ли винаги завършва с неуспех. Един ден Рийс наистина е засегнат. Братовчед му разправя, че когато сестра му умираше, му говорила за нуждата му от Спасителя и докато тя говорела, той "видял Голгота". Рийс пак не разбира какво иска да каже братовчед му, но инстинктивно чувства, че се намира на свято място и като че ли някакъв глас го предупреждава повече да не спори. Въздействието е толкова силно, че той решава да напусне и да търси работа другаде, да не би "да се докосне до забраненото нещо".

Той се премества на около 100 мили в Мартин Фери, но когато братовчед му го изпраща на гарата, последните му думи го засягат дълбоко. "Само да беше новороден, нямаше да ми е мъчно, че напускаш, но се безпокоя, като те гледам, че заминаваш без да си се примирил с Бога". Рийс не може да забрави тези думи. Добрият Пастир го търси, върви след него търпеливо. Неговото религиозно самодоволство е разбито. Той няма дълбоко убеждение за грях, но знае, че съществува пропаст между него и Бога и е дълбоко загрижен за вечната си съдба, повече отколкото за другите неща в този живот.

Среща с Възкръсналия Господ

Това, върху което Рийс започва да размишлява на теория, скоро става действителност. Внезапно се разболява от тиф. Това винаги е била опасна болест, но в онези дни често е фатална и скоро той застава пред лицето на смъртта. С тази горчива опитност той се намира сам в квартирата си и далеч от дома. Тук пак се вижда Божият пръст, както казва той по-късно: "За пръв път почувствах страх, виждайки, че трябва да напусна света и да вляза в непознат свят; усетих болките на смъртта така, както никога не съм чувствал по-рано. Благодаря на Бога, че родителите ми не бяха при мен да отнемат страха ми. Благодаря на Бога, че човешко съчувствие не ме заслепи за вечността, защото можеш да живееш сред тълпата, но ти срещаш Бога и вечността сам."

Той извиква към Бога да не го оставя да умре. Удоволствието, което досега е изпитвал да печели пари, да пътува и се разхожда, е забравено и той умолява Бога да му даде вечен живот. "Дай ми още една възможност", вика той, "и аз ще Ти дам живота си". В този вик има обрек. Бог се е погрижил за това преди да отговори, но даже когато вика към Него, Рийс знае в сърцето си, че няма да умре. От този момент здравето му започва да се подобрява, и той става нов човек. "Когато виждах, че губя всичко и отивам във вечната тъмнина, аз усетих за пръв път истинския живот", казва той.

"Виждах как светът ме влече към една погиваща вечност и знаех, че дължа всичко на Бога, Който ме избави". От тогава нататък той никога не гледа на вечността лекомислено, защото се е срещнал лице с лице с пъкъла - една вечна раздяла с Бога.

След като оздравява, сериозността на неотдавнашната опитност го кара да обмисли своето състояние с обновена ревност. През тези месеци той отива до Кинелсвил - Пенсилвания. Не след дълго Рийс среща един обърнал се към Христа евреин - Морис Рубен от Питсбург, който идва да проповядва. Първата вечер, когато отива да го слуша, Рубен говори за покаянието си и как Святият Дух му е открил Голгота. "Много пъти преди това бях чувал да се проповядва за Голгота, и вярвах", казва Рийс, "но никога не бях видял Голгота, както тази вечер". Той е върнат обратно към въпроса, който го е учудил в свидетелството на братовчед му.

Морис Рубен разказва, че произхожда от богато семейство, имал е всичко най-хубаво, което светът може да му даде, и е печелел пари. Бил е директор на един от най-големите магазини в Питсбург. Обаче животът на един от неговите клиенти го поставял много пъти в дълбоко изобличение, докато един ден той му казва: "Трябва да сте се родили под щастлива звезда". "Да", отговаря клиентът, "във второто рождение. Приех Господа Исуса Христа и бях роден от Бога. В първото си рождение не бях по-щастлив от вас!"

Рубен бил толкова смутен от това свидетелство, че си купил Нов Завет и бил засегнат от факта, че всички, които са следвали Исуса Христа, са евреи: Йоан Кръстител сочел към Него като Божия Агнец; Петър, Яков и Йоан - главните ученици - също; на един евреин Спасителят е казал: "На тази скала ще основа Моята църква". Тогава Рубен прочел историята за богатия младеж. Това бил вълнуващ момент - един богат евреин през 20-ти век да чете, дълбоко засегнат, как Исус се е отнесъл към богатия евреин от първия век... Рубен схванал, че Исус е казал на богатия младеж да продаде всичко, за да наследи вечен живот. А как би могъл той да наследи същия дар, ако не при същите условия? Това е най-голямото изпитание. Той разбирал, че ако стане ученик на Христа, трябва да изгуби всичко. Но не можел вече да се върне назад. Той разбрал, че трябва да последва Христа. Когато Рубен изговаря тези думи, те проехтяват в сърцето на Рийс; вече е късно за него да се върне назад.

Рубен посрещнал изпитанието честно и открито и пресметнал какво ще му струва. Може би жена му ще го напусне, брат му ще го изгони от фирмата, и нито един евреин няма да ги последва. Но той бил решил, дори ако изгуби всичко, да не се връща назад. Един ден, отивайки на работа, Рубен чува глас, който му повтаря думите от Йоан 14:6: "Аз съм пътят, и истината, и животът; никой не отива при Отца освен чрез Мене". Той бил озарен от тази истина - приел Христа и в същия момент влязъл в новия живот. Той споделя това на братята си и на други хора. Съгласно бащиното му завещание, той трябвало да се лиши от всяка стотинка ако промени религията си, но братята му предложили 70,000 долара - неговия дял в търговията - ако напусне и отиде да живее на другия край на щатите - в Монтана. Но Рубен отговаря: "Получих светлина в Питсбург и в Питсбург ще свидетелствам".

Същата събота, късно вечерта, детективи пристигнали и го отвели в полицията. Следващият понеделник двама доктори посетили килията му и го питали за гласа, който бил чул. "Дали се съмняват в моето умствено състояние?" помислил си той. Два часа по-късно дошли от лудницата и го завели в една стая, където имало 29 човека умопобъркани. В това горчиво състояние той бил сломен. Той понесъл ареста, но това му изглеждало повече, отколкото можел да понесе. Паднал на колене до леглото си и излял в молитва сърцето си пред Господа. Не си спомня колко време е бил така, но му се сторило, че се губи и пред него се появило видение на Голгота. Той бил свидетел на всеки етап от разпятието. Забравил собствените си страдания, гледайки страданията на

Спасителя, и като наблюдавал кръста, Господ му казал: "Трябва ли Сам да нося кръста и целият свят да върви без него?" Със съкрушено сърце Рубен отговаря: "Не, има кръст за всеки човек, и за мен има кръст". От този час той става нов човек. Вместо да се окайва, че се намира в лудница, започва да се моли за другите 29 души и на Спасителя той казал: "Нека страдам за Теб. Каквото и да допуснеш в живота ми, никога няма да се оплаквам".

Две седмици по-късно, братът на Рубен дошъл да го види и го порицал за глупостта му да се намери на такова място. "Защо не се вразумиш?" - казал той. "Излез от тук и върви в Монтана". "Това предложение още ли е валидно? Тогава не е физическото ми състояние, а нещо друго, което ме държи тук", казал Рубен с всичката острота на своя логичен ум. Някои приятели - вярващи, с които бил в контакт, направили постъпки да бъде освободен. След шест седмици неговото освобождение било осигурено. Стигнало се до съдебен процес. Съдията повикал доктора и питал защо този човек е обявен за луд. "Защото чува глас", казал докторът. "Апостол Павел не е ли чул глас?" - отвърща съдията, който бил вярващ. "Това е позор за американското знаме". И той казал на Рубен да даде под съд всички, които са замесени в това дело. "Няма никого да дам под съд", отговаря Рубен, "ще направя едно нещо - ще се моля за тях". Той прекосил залата и поискал да се ръкува с брат си, но той му обърнал гръб. Отишъл при жена си и тя направила същото. Но каква победа имал в душата си!

Взел под наем една малка стая в Чикаго, където живял сам с Господа и придобил много хора за Христа, въпреки, че през тези две години едва ли някога е бил доволен с храна. Една година по-късно жена му отишла да го чуе в едно събрание на открито и се покаяла. За пръв път той видял малкото си момченце, което било родено, след като жена му го напуснала. Тя била готова да се прибере при него, ако би работил, както другите християни. Много му било мъчно за малкото момченце и като че ли това изпитание било още по-голямо от първото. Нейната молба изглеждала разумна, но той знаел, че Бог го е повикал от света за живот на вяра. Той се молил на Бога, но единственият отговор, който получил, бил: "обратно в Египет?" Това било достатъчно и отново Рубен прегърнал кръста. Той отишъл да изпрати жена си и детето си. Това било едно голямо изпитание, но когато влакът излязъл от гарата, като че ли Бог изпълнил душата му с небесна радост. Следващите три години не видял жена си. Тогава, на едно друго събрание на открито, тя също имала откровение за кръста и свидетелствала, че докато по-рано като вярваща не желала да споделя посветения живот на своя съпруг за Божия слава, сега била готова да проси хляба си от врата на врата. Те заживели отново заедно и тя станала чудна съработничка на своя съпруг в служението му.

Какво става след това в малката методистка църква, в която проповядва Рубен, виждаме от думите на Рийс Хауелс: "Докато Морис Рубен разкриваше тези святи картини пред нас, аз също видях кръста. Струваше ми се, че прекарах цели години при нозете на Спасителя и плаках дълго време. Чувствах се, като че ли е умрял само за мен. Бях живял с чувството на страх от смъртта и сега виждах, че Той е взел върху Себе Си моята смърт. Родителите ми ме обичаха много и за мен нямаше други хора като тях, но те никога не са понесли смърт за мен. Но Той пострада. Неговата любов за мен, сравнена с тяхната, беше толкова голяма, колкото е високо небето от земята, и Той спечели моята любов. Той ме сломи и аз целият се предадох на Него."

Рийс винаги говори за своето духовно рождение като за най-забележителния ден в живота си. Това е денят, който слага край на неговото пребиваване в Америка. Той никога не забравя, че това е станало в САЩ и че чрез един еврейин е намерил Спасителя. Рийс се чувства задължен към Божия избран народ, на когото по-късно ще се отплати. Но сега той чувства, че първото му свидетелство трябва да бъде към неговите хора, които са го възпитали в Божиите истини. Мисълта да се завърне у дома

за няколко дена добива определена форма и поражда силно изкушение - слабост, която е имал в миналото - любов към парите. Директорът на завода, където работи, има високо мнение за него и му предлага работа за 2 лири и 10 шилинга на ден - хубава заплата даже и за Америка тогава! Но това би изисквало голяма част от времето му. Той казва на приятеля си, че ще напусне колкото е възможно по-скоро, "защото директорът ме изкушава, а аз казах на Господа, че никога няма да живея за пари". Новият живот бързо избутва стария. Както Рийс казва, той е отишъл да види света, но му се е открила най-голямата гледка на света - Голгота!

Съживлението в Уелс

Завръщането на Рийс Хауелс в Уелс става в една стратегическа година. Това е 1904 година, времето на голямото съживление. Неговата собствена неотдавнашна опитност тъкмо го е подготвила да вземе участие в него. За кратко време цялата страна е възпламенена. Всяка църква е раздвижена до дъно. Силни мъже плачат със сълзи на разкаяние и жените са раздвижени от нов плам. Хората са завладяни от Святия Дух, както в деня на петдесетницата, и ги мислят за пияни. В службите има молитви, пеене и свидетелстване. Това е едно съживление на църквата, което обръща християните навсякъде в свидетели: "Защото ние не можем да не говорим това, що сме видели и чули" (Деяния 4:20).

Под влиянието на Святия Дух има една непреодолима сила! Най-слабите често са облечени с величие, което е неописуемо и техните думи са с помазание, когато показват как Спасителят "е бил предаден за прегрешенията ни и възкресен за оправданието ни". Цели събрания са съкрушени и хора плачат с агония в душата: "Какво да сторим, за да се спасим?" Множествата изпитват силата на Исусовата кръв да очисти от всеки грях.

Но истинският проблем възниква с напредването на съживлението, когато хиляди са прибавени към църквите. Има повече родени деца, отколкото са гледачките, които да се грижат за тях. Утвърждаването на новородените става най-голямата нужда, която ако не е задоволена става най-опасната слабост на съживлението. Със спадането на ентузиазма става ясно, че има мнозина, които се подават повече на чувствата си и още не са се научили да основат здраво своята вяра върху Божието слово. Дяволът се възползва от това, някои охладняват и стават безразлични, и тогава духовната борба започва. Такива като Рийс Хауелс, макар и млади в Духа, но по-утвърдени, отколкото новородените в съживлението, трябва да бъдат посредници и учители, да поемат грижата за новородените бебета, да се молят с тях и да ги направляват. Но тези посредници скоро започват да откриват колко мощен е врагът на душите им и че една борба, не срещу плът и кръв, но срещу началствата на тъмнината в този свят, не може да бъде водена с плътски оръжия. Те се нуждаят от това, което самите те още не са получили: обличането със Святия Дух за служение. Рийс Хауелс по-късно казва: "Застъпничеството на Святия Дух за светиите в сегашния грешен свят трябва да бъде извършено чрез вярващи, изпълнени със Святия Дух" (Римляни 8:26).

Това именно ги кара да почувстват своята нужда от пълнотата на Духа. Нищо не липсва в радостта и удовлетворението, което Рийс намира в Спасителя за своя личен живот, но той не познава тайната на силата за служение. "Мнозина упрекваха младите обръщенци в отстъпление", казва той, "но ние обвинявахме себе си, защото не бяхме в състояние да се молим за тях до победа. О, каква трагедия е да бъдеш безпомощен срещу неприятеля, когато той пресява младите новородени като жито! В Исая 59 глава четем как Бог видя, че нямаше човек, и се почуди, че нямаше посредник, и това беше

нашето положение. Мнозина от нас чувстваха нуждата да бъдат "облечени със сила отгоре". Бяхме в същото положение като тези ученици, на които Господ каза да чакат, докато бъдат облечени. Писанието продължава като казва, че "те Му се поклониха и се върнаха в Ерусалим с голяма радост". Те имаха радостта преди да имат силата, така че радостта не е доказателство за това обличане със Святия Дух. Ние имахме същата радост в съживлението, в познаването на възкръсналия Христос и в сигурността на вечния живот - неизказана радост - но в същото време чувствахме липсата на сила за служение".

Святият Дух взема властта

След завръщането си от Америка, Рийс се установява отново в старата семейна къща, където получава радушен прием. Вместо обаче да се завърне към фабриката, както някои от неговите братя, той намира работа в една съседна мина, на около миля в долината, и копае под земята каменни въглища - най-тежката работа.

Свободното си време прекарва в работа около съживлението. Но чувството за духовна нужда нараства между работниците и в 1906 година една голяма част от тях решават да прекарат лятната си почивка, търсейки Господа - отиват на конференцията в Ландриндод, Уелс, подобна на английската конференция в Кезик, за задълбочаване на духовния живот.

На първата сутрин на конференцията проповедникът Еван Хопкинс говори върху Ефесяни 2:1-6: "И съживи вас... и ни съвъзкреси... и тури ни да седнем с Него в небесни места в Христа Исуса". Той посочва, че възкръсналият Господ е Този, Който се яви на учениците след възкресението; но когато дойде Святият Дух, Той изяви възнесения Спасител от дясната страна на Отца.

На следващата сутрин Хопкинс говори за Святия Дух. Той обяснява ясно, че Той е Личност с всичките качества на една личност, точно както Спасителя. Той има Свой ум, любов и воля; и като Личност, преди да дойде да живее в човека, трябва да Му бъде дадена пълна власт над тялото. "Докато той говореше", разказва Рийс, "Святият Дух ми се яви и аз Го разпознах като Онзи, Който ми говори предишния ден и ми показва това място на величие и слава, в което естествени очи не могат никога да погледнат. Никога преди не ме е озарявала мисълта, че Святият Дух е Личност - точно както Спасителя, че Той трябва да обитава в нашето тяло. В действителност, църквата знае повече за Спасителя, Който беше на земята само тридесет и три години, отколкото за Святия Дух, Който е тук две хиляди години. Аз съм мислил за Него само като за едно Влияние, което идва на събранията, и така мислеха повечето от нас по време на съживлението. Никога не съм мислил, че Той може да живее в тела, така както Спасителят живя в Своето на земята".

Срещата със Святия Дух е точно така действителна за Рийс Хауелс, както срещата му със Спасителя преди няколко години. "Аз Го видях като Личност, отделна от плът и кръв, и Той ми каза: "Както Спасителят има тяло, така и аз пребивавам в очистения храм на вярващия. Аз съм Личност. Аз съм Бог и Аз дойдох да поискам да Ми дадеш своето тяло, за да мога да работя чрез него. Аз се нуждаю от тяло за Мой храм (I Коринтяни 6:19), но то трябва да Ми принадлежи безрезервно, защото две личности с различни желания не могат никога да живеят в едно и също тяло. Ще ми дадеш ли своето? (Римляни 12:1). Ако Аз дойда, Аз идвам като Бог и ти трябва да излезеш. (Колосяни 3:2-3). Аз няма да смеси Себе Си с твоето аз".

Видях честта, която Той ми оказваше, като ми предлагаше да пребъдва в мен, но имаше много неща, които бяха скъпи за мен и знаех, че Той няма да ги търпи.

Промяната, която Той щеше да направи, беше ясна. Тя означаваше, че всяка частица от моето паднало естество трябваше да отиде на кръста и Той щеше да донесе Своя собствен живот и Своето собствено естество".

Това е безусловно предаване. След събранието Рийс отива на полето, където излива сърцето си, защото, както той казва: "Аз бях получил смъртна присъда, точно както затворникът на подсъдимата скамейка. Двадесет и шест години бях живял в тялото си и можех ли така лесно да го предам? Кой би могъл да даде живота си на друг в разстояние на един час? Защо човек се бори, когато смъртта идва, ако е лесно да се умре? Аз знаех, че единственото подходящо място за старото естество е кръста. Павел обяснява това много ясно в Римляни 6 глава. Но веднъж извършено това в действителност, то е извършено завинаги. Не можех да стигна до това. Желаях да го извърша, но, о, цената! Плаках с дни. Отслабнах с 3 килограма само защото видях какво Той ми предлага. Как бих искал никога да не бях Го видял! Но Той ми припомни едно нещо: че идва да вземе само това, което бях обещал на Спасителя, не отчасти, но напълно. Тъй като Той умря за мене, аз бях умрял в Него и знаех, че новият живот е Негов, а не мой. Това беше ясно за мен от три години, така че Той е идва да вземе само това, което е Негово, и аз видях, че само Святият Дух в мене можеше да живее както Спасителя. Всичко, което Той ми каза, ми допаднаше: въпросът беше само какво ще загубя, като сторя това. Не отговорих веднага и Той не искаше да направя това.

Бяха необходими пет дни, за да взема решение - дни, които бяха прекарани насаме с Бога. Както Исаия, аз видях Божията святост и виждайки Го, видях моето собствено покварено естество. Не бяха греховете, които видях, но естеството, докоснато от падението. Бях покварен до дъно. Знаех, че трябва да бъда очистен; видях, че разликата между Святия Дух и мен е както между светлината и тъмнината.

Няма нищо по-действително за мен от промяната, през която преминах през тази седмица. Святият Дух продължи да работи с мен, като изложи на показ корена на моето естество, което е себето, а можеш да се освободиш от нещо само ако го изтръгнеш от корен. Грехът беше унищожен, но не беше грехът, с който Той се занимаваше, а себето - това нещо, което идва от падението. Той нямаше да приеме едно повърхностно предаване. Той сложи пръста Си върху всяка частица от моя себичен живот и аз трябваше да решавам хладнокръвно. Той никога нямаше да вземе нещо, ако не дам съгласието си. Това е едно счупване и Святият Дух взимаше контрола. Ден след ден продължаваше очистването. Той идваше като Бог, а аз бях живял като човек и Той ми каза, че "това, което е позволено на обикновения човек, няма да бъде позволено на теб".

Тази "Ландриндодска опитност" е кризата, която е последвана от процес на осветение, чрез което Святият Дух, на основата на неговото първично предаване, стъпка по стъпка заменя себичното естество със Своето собствено Божествено естество (2 Петрово 1:4). Първо, любовта към парите, този "корен на всяко зло", който кара Рийс да отиде преди това в Америка. Господ му казва, че ще отнеме от неговото естество всякакъв вкус към парите и амбицията да притежава пари. "Трябваше да размисля какво означава това", казва Рийс. "Парите нямаше да значат за мен нищо повече от това, което бяха за Йоан Кръстител или за Спасителя. До голяма степен това бе разрешено при моето новорождение, но сега Святият Дух стигаше до корена". Борбата с това продължава цял ден и вечерта неговото отношение към парите е напълно променено.

Тогава става явно, че той никога няма да има право на избор да има семейство. "Видях, че никога не ще мога да дам живота си на друго лице да живея само за него. Можеше ли Спасителят да даде живота си и вниманието си само на едно лице, вместо на един загубен свят? Нито Святият Дух можеше. Той употреби доста време да ми

покаже точно какво би значело това: живота, който Той би живял, би бил само за света. Бях ли готов за това?"

Друг проблем, който е решен, е амбицията. Как може да има амбиции, ако Светият Дух дойде? Начинът, по който Господ му показва това, е следният: да предположим, че той има събрания в града и друга мисия се открива на същото място. Ако се появи завист между двете, а за града е по-добре да има само една мисия, тогава той ще трябва да отиде другаде. Или да предположим, че той и друг човек кандидатстват за една и съща работа, той ще трябва да остави другия да я вземе. Или ако той печели долар на ден, а друг човек със семейство печели по-малко, Духът може да му каже да отстъпи своята работа на този човек. Той вижда Светия Дух по този начин, вземащ мястото на другия и страдащ вместо него. Да, Рийс желае това.

До петък вечерта всяка страна от неговия живот е докосната. Той знае точно какво му е предложено: изборът между временната и вечната печалба. Светият Дух обобщава крайния резултат за него: "В никакъв случай няма да ти позволя да храниш макар и единствена себична мисъл, и животът, който Аз ще живея в теб, ще бъде стопроцентово за другите. Никога няма да можеш да избавиш себе си, както и Спасителят не можа, когато беше на земята. Сега желаеш ли?" Той трябва да даде крайния отговор.

Същата вечер един приятел му казва: "Ако някой от нас дойде след събранието, би ли ни разказал за твоето положение в Христа?" Изведнъж Светият Дух го предизвиква: "Какво ще направиш? Ти видя положението на победителите, но още не си влязъл в него. Аз се занимавам с теб вече пет дни; трябва да Ми дадеш решението си до 6 часа тази вечер и запомни, твоята воля трябва да си отиде. В никакъв случай няма да ти позволя да попаднеш в отклоняващо течение. Където те изпратя, ще отидеш; каквото ти кажа, ще сториш". Това е последната битка с волята.

"Аз Го помолих за повече време", продължава Рийс, "но Той каза: "Няма да ти дам и минута след 6 часа". Когато чух това, като че ли див звяр се пробуди в мен. "Ти си ми дал свободна воля", отговорих аз, "а сега ме насилваш да се откажа от нея". "Аз не те насилвам", отговори Той, "но за три години не казваше ли ти, че не принадлежиш на себе си, и че искаш да предадеш живота си обратно на Спасителя, така както Той напълно даде Своя за теб?" Веднага отстъпих - начинът, по който бях отговорил, беше оскърбление за Троицата. "Съжалявам", казах аз. "Нямах предвид това, което казах". "Аз не те насилвам да предадеш волята си", каза Той отново, "но в шест часа, Аз ще взема твоето решение - след това никога вече няма да имаш друг случай". Това беше последното предложение, моята последна възможност! Видях този Престол (Откровение 3:21), и цялото ми бъдеще за вечността отминали. Оставах десет минути до шест. Исках да го сторя, но не можех. Разумът е изострен, когато си в изпитание и изведнъж ме осени мисълта: "Как може себето да желае да предаде себе си?" Шест без пет. Аз се страхувах от тези последни пет минути. Можех да отброявам ударите на часовника. Тогава Духът говори отново: "Ако не можеш да го желаеш, би ли искал да ти помогна? Искаш ли да можеш да желаеш?"

"Внимавай", шепнеше неприятелят. "Когато някой по-силен от теб е откъм другата страна и иска да те направи желаещ, то е същото, както сам да желаеш." Докато мислех върху това, погледах часовника. Оставаше една минута до шест. Наведох главата си и казах: "Господи, аз желая".

В разстояние на един час Третото Лице на Божеството беше при мен. Той ми даде стиха в Евреи 10:19 - "Като имаме чрез кръвта на Исуса дръзновение да влезем в светилището", и "внезапно", казва Рийс, "бях пренесен в друг свят, в това светилище, където Отец, Спасителят и Светият Дух живеят. Там чух Бог да ми говори и аз живея от

тогава там. Когато Святият Дух влиза, Той идва, за да пребъдва завинаги. Слава да бъде на Исусовата кръв!"

Един разказва, че няма думи, с които може да опише малкото събрание в къщата тази нощ; Божията слава е слязла. Рийс започва с припева: "Има сила, чудотворна мощ, в кръвта на Христа". Те не могат да спрат да пеят цели два часа; след това от 9 часа вечерта до 2:30 часа сутринта "Святият Дух говореше неща, за които никога не бях сънувал, и величаеше Спасителя".

Когато се събужда на следващата сутрин, той казва. "Разбрах, че Святият Дух е влязъл, за да остане завинаги. Чувството, което имах, беше, че Той ме доведе в дома на пируванието и знамето Му над мен бе любов. Невъзможно е да се опишат потоците от радост, които последваха."

Рийс Хауелс не е човек, комуто се отдава да говори публично. Той е по естество тих и стеснителен; но когато Святият Дух идва в него, Той му развързва езика и му дава Своето дръзновение. На сутринта в палатката на конференцията има хвалебно събрание, на което присъстват около хиляда души. По време на събранието той става и им казва ясно и спокойно, че ги призовава за свидетели, че същият Свети Дух, Който влезе в апостолите в деня на петдесетницата, е влязъл в него и ще произведе подобни резултати. Въздействието е толкова голямо, че през следващата седмица, когато тълпите се събират да чуят слово от един известен проповедник, буквално стотици дошли да питат Рийс как Святият Дух е дошъл в него. Това е първият поток от обещаните реки, които, както казва Исус, бликат от онези, в които пребивава Духът.

Любов към един скитник

Когато Божественият Собственик приема владението си, Той има двойка цел: интензивно развитие и изобилни плодове. Но ако земята е необработена, Той първо ще я обработи, декар по декар. Първият декар, който Той започва да обработва в Рийс Хауелс, е молитвеният живот. Рийс е свикнал да се моли с обикновени молитви, но ако някой би го попитал дали е сигурен, че ще получи отговор, едва ли би могъл да отговори. Сега Духът му казва: "Значението на молитвата е отговор; от всичко, което ти давам, гледай да не изгубиш нищо". Той също му казва, че резултатната молитва трябва да бъде направлявана, и че той няма вече да се моли за каквото смята за добре, по своя воля, а Святият Дух ще му даде за какво да се моли.

Освен това, Духът му дава и друг важен урок: повече да не иска Бог да отговаря на молитвата му чрез други хора, ако може да отговори чрез самия него. Това включва и парите му. Когато има нужда от пари, той трябва да остави неговите да бъдат употребени. Святият Дух му показва, че докато не е бил предал изцяло себе си на Бога, е прекарвал много време в молитва Бог да промисли за мисионерското дело и за други неща, но не е бил готов Бог да отговори на молитвата чрез самия него, и че много пъти "дотягаме на Господа с нашите думи".

Първото нещо, за което Святият Дух се моли чрез него, е един младеж на име Уил Батери. Той бил идвал преди няколко години в тази провинция за да живее с вуйчо си, след като бил преболедувал от менингит, който го оставя в много тежко състояние. В това положение той започнал да пие и отивал от зле към по-зле. От две години не е спал в легло, но прекарвал нощите си върху бойлерите на фабриката за тенекии. Мръсен и необръснат, той не носи чорапи и обувките му никога не са вързани. Съживлението се разпростира в цялата провинция и стотици хора са новородени, но никой не го потърсва. Рийс Хауелс с учудване разбира, че Святият Дух се измъчва за този човек. Той трябва да се моли за неговото изцеление и спасение и да го обича "не с

думи, нито с език, но на дело и в действителност". "Никога не би ми дошло на ум да го обичам", казва Рийс Хауелс, "но когато Святият Дух идва, Той донася любовта на Спасителя. Струваше ми се, че бих могъл да дам живота си за този човек; такава любов преливаше в мен, за която аз нищо не знаех преди това - той беше последният човек, с когото бих прекарал свободното си време, а фабриката - последното място."

През свободните си часове Рийс Хауелс се сприятелява с Уил Батери и прекарва с него всичките си недели. Той казва, че е имал повече радост, когато се е трудел да го спечели, отколкото в общение с други вярващи в църквата. Рийс даже се разхожда с него из селото. Един или два пъти е смутен, когато хората се обръщат да ги гледат, но "Господ ме смъмри", казва той.

Около десет дена преди Рождество Святият Дух пита Рийс какъв подарък би искал. Рийс пожелава Бог да благослови Уил Батери. В същия ден Батери изчезва! "Търсих го цели десет дена", казва Рийс, "както майка търси детето си. Още не познавах водителството на Святия Дух и това, че Той иска да Му се доверяваме". Точно в деня преди Рождество Батери отива при Рийс. "И сега чувам стъпките му", казва Рийс. "О, какво чувство! Нямах ни най-малкото понятие за любовта, която Святият Дух има към една загубена душа, докато Той не обикна тази чрез мен. Каква приятна вечер и за двама ни! На другия ден имах радостта да прекарам първото си Рождество Христово във фабриката с този младеж - от десет часа сутринта до шест часа вечерта. Майка ми приготви обяд и за двама ни в една кошница; но аз бях прекалено радостен, за да ям. Батери яде! В 4 часа след обед той попита дали може да отиде с мен на събрание. Каква радост, че мога да отида с него там! Никога не го бях канил, за да не го поставя в неловко положение!"

Но делото Божие не се върши за няколко седмици или месеци. Нещата напредват малко по малко, докато Рийс успява да му намери квартира и го накарва да започне работа в мината. Разбира се, някои проблеми пак се явяват - например хазайката на Батери се обажда на Рийс, за да му каже, че той е легнал на чистото легло с работните дрехи и обувките си. Без да се колебае, Рийс ѝ казва да прати чаршафите в пералнята за негова сметка. И така, идва момент, в който хората от църквата учудени виждат Батери облечен прилично. Но до крайната победа минават три години - докато най-после Рийс го убеждава да се върне при майка си, която е вярваща жена и се е молила за него дълги години. "По този начин", казва Рийс, "започнах от най-малкото - обичах само един човек; и ако обичате един, може да обичате много; и ако много, всички".

Втората забележителна молитва, която Святият Дух извършва чрез него, е за един човек на име Джим Стейкс. Святият Дух дава на Рийс първия урок по истинско даване. Както казва той по-късно: "Парите ми вече принадлежаха на новия Обитател, Който по естество е по-щедър от стария. Старият е живял толкова много време в Египет и в пустинята под закона, че е свикнал да дава само десетък; и когато новият Обитател иска да дава царски дарове, Той първо изпитва дали човек е наистина предаден на Него. Ако това се окаже вярно, човек наистина е готов да дава големи суми". Изпитът за Рийс е Джим Стейкс.

Този човек е толкова пропаднал, че хората казват за него: "Каквото Джим Стейкс не би направил, и дяволът не може да го направи!" Той е един от най-лошите пияници и през време на съживлението става голяма сензация, когато той започва се чувства изобличен за грях и търси спасение в едно молитвено събрание. Джим има многочислено семейство и поради пиянството си живее в голяма мизерия. Рийс Хауелс се е срещал с него само веднъж, но го познава по име. Една сутрин, докато Рийс се моли, този човек съвсем неочаквано "застава пред него". "Никога преди това не бях имал такава борба за една душа в небесни места", казва Рийс. "Един час издържах

Святия Дух да се моли чрез мен. Видях как лукавият атакуваше този човек и ако можеше да го върне в лошия път, най-добре щеше да противодейства на делото на съживлението. Видях, че това е борба между Бога и лукавия за една душа, и казах на Господа, че съм готов да направя всичко, за да го спаси."

Същата вечер пристига човек, който иска да види Рийс. Никога не е имало по-голяма изненада от тази... Това е Джим Стейкс! Той е извървял две мили, за да дойде при него, защото, казва той, докато работел в мината сутринта, в 10 часа Рийс Хауелс "застанал пред него". Това е същият час сутринта, в който Джим Стейкс е "застанал пред" Рийс и е изпитал голяма мъка и подтик да се моли за него. "В затруднение ли си?", пита Рийс. Стейкс обяснява, че наистина е в затруднение. От две години не е плащал наема си и тази сутрин съдебните пристави са дошли да опишат покъщнината му и скоро да дойдат да я вземат. Наем за две години! Това са много пари. След малко колебание Рийс казва: "Ще ти дам за една година наема - а вярвам, че един мой приятел ще ти даде останалата половина". Той се качва в горната стая да вземе парите, но преди да стигне, Святия Дух му казва: "Не ми ли обеща тази сутрин, че ще дадеш всичко, каквото имаш, за да го спасиш? Защо му даваш само половината от парите? Не заплати ли Спасителят целия ти дълг, за да те избави?" Тогава Рийс тичешком се връща по стълбите и казва на човека: "Извинявай, казах, че ще ти дам парите само за една година наем. Но трябва да ти дам наема за две години и всичко друго, от което се нуждаеш. Трябва да те избавя по такъв начин, за да не се възползува лукавият от това положение и повече да не те напада". "В момента, когато казах това", заявява по-късно Рийс, "радост от небето дойде, и ми стана по-блажено да давам, отколкото да получавам". Сумата е 70 лири.

Същата вечер Рийс го завежда при свой приятел и се молят заедно. По пътя той го пита дали жена му е новородена. Не е ли видяла в него промяна и не е ли радостна? "Да", отговаря Джим, "но тя няма дрехи, с които да отиде на събранията". Рийс казва, че почувствал в Духа как сила отива в нея и е разбрал, че тя също ще стане нов човек. Следващата неделя той отива в дома им и открива, че тя се е почувствала изобличена за грях. "Царственият подарък" я е съкрушил, любовта я е победила и Святия Дух я е завел при кръста, където тя вижда, че още един, по-голям дълг, е платен за нея с по-голяма цена - скъпоценната кръв на Христа.

Рийс нарича благословието на тази двойка "начало на живот" в околията, защото в техния дом започват молитвени събрания, водени от Рийс приятелите му. На тези събрания идват много хора и немалко от тях дават сърцата си на Господа.

Едно село, незасегнато от Съживлението

На половин миля от къщата на Джим Стейкс се намира едно село без един единствен християнин. По време на съживлението хората били започнали да се молят, но в скоро време отпаднали. След като Джим Стейкс и жена му са благословени, Господ казва на Рийс Хауелс: "Както изпита голяма радост да помогнеш на тези двама, не би ли искал да помогнеш на цялото село? Когато отидеш там, ще трябва да научиш и един друг урок - ти пръв да страдаш". Това означава, че той трябва да е като баща, който пръв страда в семейството си, или като добър пастир, който дава живота си за овцете.

Една неделна утрин Рийс Хауелс заедно с приятеля си Джони Луис, Елизабет Анна Джонс - по-късно госпожа Хауелс, и други млади християнски работници, посещават селото. Те никога преди това не са виждали такава гледка. Бурета с бира са поставени на открито, хората пият и играят на комар и други игри. Това място с право

било наречено "пъкленият огън". Но Рийс казва: "имах само една мисъл, че Святият Дух отива там и Той има власт да изпъжда зли духове, да прощава грехове".

Това е доказано още в първата къща, която посещава. Домакинята не иска да каже, че пече хляб в неделя, и затова оставя хляба да изгори в пещта. Когато Рийс разбира за това, той се връща и казва на жената, че идва да плати щетата, която ѝ е направил, и оставя на масата една златна лира.

Доброто дело има крила и много скоро селяните научават, че тази група млади хора, самите те работници в мина или магазин, идват с нещо повече от приказки. Жената отваря къщата си за събрания и заедно със съпруга си стават първите, които се покаяват.

Святият Дух съвършено ясно обяснява на Рийс, че той трябва да покаже Библията с живота си. Тъй като техните дрехи са различни от неговите, той трябва да се облича по-просто, за да не привлича вниманието върху себе си. Рийс си е купил от Америка златен часовник, освен това е дал по един на братята и сестрите си, но не трябва повече да носи своя. "Ако пръв трябва да страдаш, не носи нещо, което тези хора не могат да имат", му казва Господ. Почти всички в селото са в нужда и Святият Дух му припомня проповедта на планината: "Дай на оногова, който иска от теб".

Най-голямата промяна настъпва когато Господ докосва главния алкохолик. Дълго време Рийс Хауелс се моли за него, да му се даде възможност да се срещне с него. Този човек вижда Божията любов, изявена към други, но сам той не я е изпитал. И ето че идва благоприятен момент. Някъде извън селото става нещастие, този човек е заплетен в него и случаят стига до съд. Господ казва на Рийс: "Сега е твоят случай. Предложи да му уредиш делото". Той отива у дома му и го пита: "Ще те улесни ли, ако делото се уреди без съд? Ако другите хора са готови да приемат компенсация, искаш ли да я платя за теб?" Той онемява. "Голи думи не го засягаха" - казва Рийс, "но когато видя Божията любов, беше дълбоко докоснат и не удържа повече. Той изповяда, че има голяма вина и започна да идва на събранията."

Не след дълго повече от дванадесет души се покаяват и започват да провеждат редовни молитвени събрания, даже неделно училище. Толкова много хора напускат кръчмите и се обръщат към Господа, че групата благовестители чувстват нужда да посветят цялото си време за тях. През седмицата имат пет събрания, а през свободните вечери посещават семействата. Делото на Святия Дух бързо се разпростира извън селото и в цялата околност. Благовестието е съпроводено с такава сила, че когато Рийс посещава някой дом, хората казват: "Внимавайте, тук някой ще се покае!"

Рийс получава седмичната си заплата от каменовъглената мина. Той има и спестявания, но вижда, че ако продължи да живее така, парите му скоро ще се свършат. Тогава Святият Дух му показва една заповед, която същевременно е и обещание. На богатия младеж Спасителят заповядва: "Продай имота си и дай на сиромасите... и дойди та Ме следвай". А на тези, които така Го следват, обещава: "Няма никой, който да е оставил къща, или братя, или сестри, или майка, или баща, или чада, или нивя заради Мене и заради благовестието, който да не получи стократно сега в настоящето време". Рийс разбира, че ако даде една лира, Спасителят казва, че ще получи 100 лири. Може ли това да е истина? Ако е така, той е готов да чака деня, когато ще бъде в крайна нужда.

Един ден той остава само с една лира. Тогава Святият Дух му казва: "Скъсай въздетата и се хвани за обещанията". Това е Божият апел да се хване за вярата. Но много по-лесно е да дадеш 100 лири от излишъка си, отколкото да се разделиш с последната лира и да нямаш повече спестени пари - за пръв път след 15 години. Рийс разказва: "Дяволът толкова ме съжаляваше, че ми поднесе много силни аргументи. Каза ми, че това е една стъпка в мрака и в случай на конференция или нещо подобно няма да

имам възможност да отида, като нямам спестена една лира. Но Святият Дух ми показва, че ако Бог иска да отида някъде, Той със сигурност ще промисли за средствата. Опасността идваше от другаде - докато човек има пари, той не търси Божията воля, както Йона, който имаше пари за кораба да бяга от Бога! Всъщност, не можем да бъдем Божии слуги, докато Бог няма контрол над парите ни."

И така, Рийс прави решителна стъпка и научава благословената истина, че Бог действа тогава, когато ние не можем. Той разбира, че може да иска от Бога това, което сам не може да даде. Затова, щом Духът му казва, че хората в селото имат нужда от неговите пари, той може да разчита на Бога да посрещне неговите собствени нужди. Първата седмица той има нужда от две лири. "Аз поисках от Господа да направи само това, което сам бих направил, ако имах парите; и това е за Неговото дело. Парите дойдоха, и каква радост изпитах като разбрах, че е свършено с човешките ограничени средства и започват неограничените Божии източници! Божиите обещания бяха заменили парите в банката и ми станаха като текущи пари. Нямахше нужда да нося своето богатство с мен, където и да отида, защото знаех къде е небесното съкровище и как да стигна до него."

Най-голямото изпитание в селото идва когато стачката става неизбежна. Тя продължава осем месеца с големи изпитания за работниците и Рийс схваща, че и следващата може да продължи толкова време. Под товара на тази загриженост Господ му задава един въпрос. Би ли оставил Святият Дух да извърши чрез него за хората в селото това, което той би извършил за собственото си семейство? Словото обещава, че хлябът и водата са осигурени. Би ли дал той това обещание на селото, че ще им достави хляб, сирене, чай и захар? Той знае, че двамата продавачи му имат доверие повече, отколкото на другите хора в селото. Би ли дал 100 лири? Това е голямо изпитание. В неделя вечер, преди да започне стачката, той решава да говори. Рийс казва в събранието: "Тази стачка може да продължи девет месеца, но никой от вас няма да остане в нужда, защото Бог е обещал. Няма защо да се страхувате или безпокоите." Същата вечер на събранието има голямо благословение. "Струваше ни се, че песните отиват в небето и ангелите слизат да ни посрещнат".

На следващата сутрин Рийс среща един добре познат в селото атеист, който веднага започва да говори, че църквата е безполезна и ругае управата на мината, че е виновна за стачката. "Е добре, какво ще направите вие за страдащите хора?" - пита го Рийс, след което му казва, какво го е накарал Господ да обещае на хората предната вечер. Човекът не може да продума. Това е християнство, срещу което няма аргумент. Преди да се опомни, вестникарчето пристига с новината, че стачката е приключена.

Всяка вечер, три години по ред, Рийс отива до селото пеша две мили път до там и две обратно след работния ден. Времето никога не му пречи. Една вечер, когато се връща у дома мокър, след като е прекосил пустата местност в проливния дъжд, баща му казва: "И за 20 лири не бих минал от там тази вечер". "Нито пък аз за 20 лири!" - отговаря Рийс.

Скитниците

Всеки млад Божий служител трябва да се научи да поробва тялото си, и през ранните дни на своето обучение да мине през необходимата дисциплина. "Ако дясната ти ръка те съблазнява, отсеци я..."

Бог започва да се справя с апетита на Рийс към храната. Това се случва по времето, когато той има големи проблеми заради една конференция, която се проваля поради нападките на неприятеля. Господ иска от него да прекара един ден в молитва и

пост, което е нещо ново за него. Свикнал на уютен дом и четири солидни яденета на ден, той е изненадан, когато разбира, че трябва да се лиши от храна, и е неспокоен. Дали само един път ще му се случи това? Ами ако Бог го накара да се лишава всеки ден от храна?

Когато става време за обяд, той коленичи в спалнята си, но не успява да се помоли. "Не знаех, че съществува в мен такава похот", казва той по-късно. "Моето неспокойствие беше доказателство за властта, която храната имаше върху мен. Ако не е така, защо спорех?"

В един часа майка му го вика и той ѝ казва, че няма да обядва. Но тя втори път го вика, както всяка майка би направила, и настоява: "Няма да ти отнеме време". Приятната миризма от стълбището е много силна и той слиза долу. Но след като се нахранва и се връща в стаята си, осъзнава, че не може да застане в Божието присъствие. Той вижда непослушанието си към Святия Дух. "Почувствах се като човека в Едемската градина", казва той. "Отидох в планината и вървах доста време, проклинайки "стария човек" в себе си. Имах чувството, че ако Бог иска да ми отнеме обяд до края на живота ми - Той щеше да има пълно право да го направи. За някои хора това може да изглежда нищо, но когато станеш Божий проводник, по никакъв начин не можеш да си непокорен или да вмъкваш собствените си разбирания. Много плаках - струваше ми се, че Бог никога вече няма да ми позволи да се върна в Неговото присъствие, докато Той каза: "Ще ти простя, но не без наказание. Ще издигаш ръцете си, като се молиш от 6 до 9 часа". (Изход 17:11-12; 1 Тимотей 2:8). Колкото човек е поблизо до Бога, толкова по-ужасен изглежда и най-малкият грях."

Много дни след това Рийс не вечеря, но прекарва времето с Бога. Както казва по-късно: "От момента, когато имах победата, не ми беше вече трудно да го правя; това е едно стъпало до следващото Божие възвание. Когато искаме нещо, умът ни е в него, но когато се издигнем над него, Той може да ни го даде обратно, но ние сме вече безразлични към това нещо".

Тези уроци го подготвят за следващото поръчение. Господ му възлага грижата за скитниците, които се намират в неговия район. Те се скитат без дом и без работа от едно място на друго. Рийс ще трябва да помага на всеки скитник, който идва в мисията. Божествената любов към незаслужаващия грешник трябва да се изяви на практика. Святия Дух им обяснява какво трябва да правят: да дадат на всеки човек нов комплект дрехи, да му намерят жилище и работа и да му плащат наема, докато получи първата си заплата.

"Бяхме повикани да изпълним Исаия 58 глава на практика", казва Рийс. "Да разделяш хляба си с гладния, да въвеждаш в дома си сиромаси без покрив; и когато видиш голия, да го обличаш. В първата си любов ние упреквахме всички, които не вярваха, че Библията е истинна, и Святия Дух сега ни заставяше да покажем на практика нашата вяра! Проповедта на планината постановяваше законите на небесното царство и ние трябваше да ги изпълняваме до край. "На тогава, който би поискал да ти вземе ризата, остави му и горната си дреха... Дай на оногава, който проси от тебе... обичайте неприятелите си..."

Не след дълго разбрах, че целта на Святия Дух е да ме доведе на тази висота в живота да мога да обичам непривлекателните. Моето себично естество и естествена любов трябваше да се превърнат в Божествено естество и любов, преди да започна да обичам един скитник като собствен брат. Помагането на хората в селото е сравнително по-лесно, отколкото да помагаш на скитниците, защото те обикновено бяха хора, които не искат да си помагат, и често пъти не оценяваха помощта, която им се оказваше от другите. Но аз трябваше да се отнасям към всеки точно както бих се отнесъл, ако е мой собствен брат."

В деня на това поръчение те за пръв път виждат един скитник в събранието. Той се скита по пътищата с месеци без работа и без жилище и когато минава наблизко, чува, че вътре се пее. Той е изумен от приема, който му оказват. Един от вярващите му дава подслон и му намира работа. След два дена идва друг. "Известията на милост са като радиото", казва Рийс, "разпространяват се за кратко време. Дойдоха повече скитници, отколкото очаквахме. Не трябваше да им пречим; ако идваха от само себе си, не смеяхме да ги връщаме. Не ги наричах скитници - предпочитях името, с което Спасителят ги наричаше, и ги наричах блудни синове. Разбрах от 1 Йоан 4:20, че не можеш да обичаш Спасителя ни най-малко, ако не обичаш най-нищожния, за когото Той е умрял."

Във всичко това Святият Дух води Своя слуга все повече и повече в тайната на застъпничеството - отъждествяване на застъпника с онези, за които се моли. Той го е повикал да се сближи с Уил Батери и това докосва гордостта му. Задължава го да изплати задълженията на Джим Стейкс, което докосва парите му. Сега Той го вика да споделя физическите страдания на нуждаещите се, което засяга тялото му. Трябва да разбере как те се чувстват и да седи там, където те седят. Скитниците имат оскъдна храна и Бог го призовава да слезе на тяхното равнище. Държавата осигурява по две яденета на ден на скитници и Господ казва на Рийс да живее на същия принцип, по две яденета на ден с хляб, сирене и супа. Обедният пост е подготовка за това.

Разбира се, най-голямата трудност е в собствения му дом, където майка му ни най-малко не желае да го остави да живее така, докато работи тежка работа в мината. Обаче той настоява, като се основава на пасажа за четиримата младежи във Вавилон, които след дните на въздържание изглеждаха "по-красиви и по-пълни" от останалите. Майката е принудена да се примири, но с майчина изобретателност слага всичката хранителност, която може, във вечерната супа...

Сутрин той закусва в 6.30 часа, а другото ядене е в 5.30 часа вечерта, след дневната работа в мината преди да тръгне за селото. В началото борбата е и физическа и умствена - да ядеш на същата маса с другите и да имаш различна храна. "Голямо беше съмнението какъв ще бъде краят на това", казва той, "и каква е моята цел. Нито те, нито аз бяхме срещали човек да пости, и те мислеха, че "експериментът" скоро ще свърши. Но за по-малко от две седмици Господ така промени апетита ми, че аз предпочитях тези две яденета на ден, отколкото четирите, на които бях свикнал. Това силно желание за храна беше отнето от мен, и през цялото време здравето ми беше по-добро от на когото и да е. Нито веднъж не почувствах главоболие и тялото ми беше от здраво по-здраво". Той живее така цели две години и половина.

Задоволяването на нуждите на скитниците в скоро време глътва всичките доходи на малката група в мисията и те са принудени да живеят с още по-силна вяра. Притчата за приятеля през нощта е много реална през онези дни, с единствената разлика, че той отива само един път да безпокои приятеля си, а те са принудени да ходят всяка вечер! "Те доказваха", казва Рийс, "това, което Еван Хопкинс обясняваше за трите положения: да водиш борба, да сграбчиш и да почиваш. Примерът на Еван Хопкинс беше за корабкрушенците. Те се борят с вълните и се нуждаят от помощ. В положение на сграбчване, те се държат за кораба; те са спасени, но не могат да помогнат на никого, защото и двете им ръце са заети. В положение на почивка - те седят в кораба и двете им ръце са свободни, за да помагат на другите. Трябва да сме винаги в положение на почиваща вяра. След много трудни опитности ние намерихме почиващото място. Бяхме като сервитьори в ресторант. Не беше наша работа дали ще дойдат 15 или 20 души - знаехме, че Управителят няма да пропусне да ни снабди с това, което е нужно. Казахме на Господа да изпрати, колкото Той иска! Плащаме сметката на бакалина всеки две седмици, като се събирахме и изпразвахме джобовете си. Един път, когато знаехме, че

сметката е голяма, наш болен брат, който не печелеше пари, каза: "Срам ме е, че имам само 4 и половина пенса. Да ги дам ли?" Отговорът беше: "Дай ги. Това ще бъде като лептата на вдовицата." Влязохме в магазина, дадоха ни сметката и видяхме, че 4 и половина пенса попълваха точната сума. Тази вечер ние се научихме да не презираме малките подаръци. Много пъти парите идваха до последната стотинка и това ни даваше повече радост, отколкото ако бяхме имали 10 лири в повече."

За три месеца групата помага на много от скитниците. Всеки получава по един нов комплект дрехи, намерена му е работа и е настанен в добро жилище. Една вечер 16-тина от тях присъстват на събранието, добре облечени и пеят: "Все добре е за мен".

Но само онези, които са вършили такава работа, могат да знаят колко струва това. Има случаи, когато същият бездомник се връща, след като му е даден нов костюм. Той го е продал и идва за друг! Една възрастна жена, много изпаднала поради пиянство, се разхожда из улиците. Намират ѝ жилище, но когато се разболява от пневмония, нито сина ѝ, нито дъщеря ѝ искат да се грижат за нея. Рийс Хауелс остава при нея цяла нощ и като се връща у дома на другата сутрин, дори майка му го упреква, че е стоял цяла нощ да гледа "тази стара грешница".

При друг случай той намира къща за едно семейство скитници и работа на бащата. Когато друго семейство пристига за помощ, той моли първото да си поделят къщата с тях, тъй като е доста голяма. "Няма да приемем скитници в нашия дом!" - е отговорът, който той получава. Без да каже дума, той излиза и търси друго място за тях.

"След много месеци в това училище на вяра", казва Рийс Хауелс, "Святият Дух изпълни сърцата ни с такава любов към тези хора, че предпочитаме ние да сме лишени, а не те. Бяхме за тях като бащи. Преживяхме много разочарования, но им беше позволено да ни разочароват, защото това беше част от обучението ни. Някои не оценяваха добрината, но често огорчаваха Святия Дух и потъпкаха кръвта на Завета. Но имяхме достатъчно доказателства, за да затворим устата на критиците, които бяха доста."

Връзване на силния

Една вечер, когато Рийс и приятелите му се връщат от селото, срещат група жени, които никога не идват в събранията им. По гласовете им се разбира, че са пили, и някой от групата извиква:

"Къде е силата да промени тези хора?" Това е призив, предизвикателство и Рийс го приема. Още там Святият Дух му казва до Рождество да измоли за царството Божие предводителката на групата, която е известна в целия район закоравяла пияница.

Това е нещо ново. Той е видял много пияници да се покаяват, но Господ му е дал възможност да се запознае с тях, а в този случай той няма контакти с жената и Господ му казва, че не трябва да прави нищо друго, освен да се моли. Това би било една истинска опитност на Божията сила. Може ли Святият Дух да си послужи чрез него със силата на изкуплението, за да сломи властта на лукавия в живота ѝ и да се изпълнят думите на Спасителя в Матей 12:29 - да върже силния човек и да ограби къщата му? Той разбира, че ако може да получи това явно доказателство за поражението на лукавия, Святият Дух ще може да използва победата чрез него в по-голям мащаб. Затова Святият Дух му посочва Йоан 15:7 - "Ако пребъдете в Мен и думите Ми пребъдват във вас, искайте, каквото и да желаете, и ще ви бъде". Всичко ще зависи от неговото пребъждане.

Докато Рийс пребъдва ден след ден, той съзнава все повече и повече, че Святият Дух води борба с неприятеля и го побеждава. През следващите седмици, като незабавно

изпълнява волята на Святия Дух във всичко, Рийс има чудно общение до края на шестата седмица и тогава Святият Дух му казва, че застъпничеството е завършено и победата е осигурена. "Аз пребъдвах сега без да имам поръчение, живеех в това състояние и Господ ми каза, че мога да очаквам да видя тази жена да направи стъпка напред".

Същата вечер, с трепет в душата си, той за пръв път я вижда в събранието. Не предприема нищо, за да въздейства на жената, но скоро тя започва да идва на събранията. Много хора, които чуват за молитвата му, хвалят Бога преди победата, и през оставащите шест седмици преди Рождество Святия Дух не му позволява да се моли за нея. "Беше ни трудно да не се молим", казва той, "тъй като неприятелят ни караше да се молим; но това щеше да бъде една молитва на съмнение". През това време няма външен признак, че жената се е покаяла.

Сутринта на Рождество му се дава словото: "стани и завладей". "Имах възможността да изпитам как са се чувствали мъже като Моисей, когато са казвали нещо предварително", казва той. "Никакво съмнение няхах този ден и колко силен бях! През целия ден славех Бога, не исках да погледна рождествените си картички и подаръци, защото това беше моя рождествен подарък!"

Когато идва време за събранието, жената идва. Много хора са довели децата си, доста е шумно и тази обстановка не допринася за покаянието на един човек. Но по средата на събранието "тя коленичи и извика към Бога за милост. Това беше една несравнима победа, и днес тя още стои твърдо!"

В скоро време Рийс отново доказва, че е научил една голяма тайна. Управителят на една близка фабрика се хвали, че никога не е преклонил колена за молитва, но е засегнат от направеното за скитниците и им дава работа във фабриката. Той има обичай да казва на всеки от тях, който идва при него: "Ти живееш на гърба на онези момчета, а? Още утре да започнеш тук работа!"

Бог е благословил жена му и младите работници решават да се молят за спасението му. В молитвата си те питат: "Как можем да влезем във връзка с него?" Най-после те са насочени да се молят той да ги покани у дома си. На следващата неделя той наистина ги кани - и за да не го уплашат, те не споменават нищо за молитва, а само пеят песни и прекарват приятно времето си заедно. Скоро той отново ги кани на чай и е по-отворен. Казва им да дойдат следващия четвъртък и да организират едно събрание. "Веднага щом излязохме от къщата му тази вечер", казва Рийс, "Святия Дух ми каза да използвам полученото вече положение на застъпничество. Застанахме в кръг и се молахме. Тогава Господ ни каза, че трябва да пребъдваме в молитва до другия четвъртък и ще имаме победата".

В четвъртък вечерта четирима от тях отиват към селото и като минават покрай няколко къщи, Святия Дух казва на Рийс без предварително предупреждение: "Иди в тази къща и почукай на вратата". Как може да направи такова нещо? Дори не познава никой от тази махала. Водителството изглежда така чудно, че той не може да реши какво да направи. Отминава няколко метра след къщата, но Господната ръка идва върху него и Господ му казва строго, че не може да отиде на събранието, ако първо не мине през тази къща. Той разбира, че не може да бяга, връща се и взима един от приятелите си със себе си.

Когато почукват на вратата, едно момиченце им отваря и ги кани да влязат. Вътре намират жена на легло в последен стадий на туберкулоза. Когато Рийс ѝ казва кои са, тя вдига ръце и извиква: "Бог чу молитвата ми! Цял ден съм се молила да ви прати тук!" Предната вечер нейните приятелки са мислели, че ще умре, и изпратили да повикат пастира. Той донесъл вино и хляб, но тя отказала да приеме, защото нямала мир. Някой ѝ казва за работата на групата на Рийс и ѝ хрумва, че ако те могат да

донесат такова благословение тук, сигурно биха ѝ помогнали да намери мир. Жената е член на църквата от много години, но няма увереност, че е спасена и като ѝ става по-зле я обзема и страх от смъртта. Те ѝ посочват Голгота и тя приема Христа същата вечер, като получава уверение и е освободена от страха. От този ден нататък всеки четвъртък вечер те провеждат събрание в нейната къща и тя не престава да им благодари, докато накрая преминава в присъствието на Царя.

Те закъсняват за събранието в дома на управителя на фабриката, но чрез тяхното послушание за няколко минути Господ извършва повече, отколкото биха направили с часове. Докато разказват какво се е случило с умиращата жена, управителят пада на колене, като че ли някой го е застрелял, дърпайки стола върху себе си, и се моли Бог да има милост към него. "Небето се беше разтворило", казва Рийс Хауелс, "и ние се присъединихме към ангелите в радостта им, че един грешник се кае".

Пръчка в Лозата

Една вечер се подготвя специално събрание в селото и един приятел на Рийс Хауелс трябва да говори. Те решават да отидат заедно до селото, но когато става време да тръгнат, приятелят праща съобщение, че е възпрепятстван. Рийс много се разтревожва, но се сеща защо е така. През деня той не се е молил за събранието, както обикновено; разчитал е повече на приятеля си, отколкото на Святия Дух. Той също разбира, че Присъствието, което винаги го придружава вечер към селото, сега се е оттеглило и Святият Дух е огорчен. Той върви половината път със съкрушено сърце, докато вече не може да продължи. "Моля Ти се, прости ми", казва той на Господа. "Обещавам, че това няма да се повтори. Ако искаш само да дойдеш и дадеш победа в това събрание, тогава се заричам, както Ефтай, че като се върна тази вечер, ще Ти дам, каквото поискаш".

В събранието има голямо благословение и връщайки се у дома, когато стига до мястото на обрека, той моли Господа да му каже какво иска от него. Отговорът е неочакван. "След тази вечер", казва Господ, "искам да престанеш да бъдеш собственик. Ще се откажеш ли от всякакви претенции за парите си?" Рийс не може да разбере. Не са ли парите му вече Господни? Тогава Господ му показва неговото състояние. До този момент той приема, че не може да моли Бог да посрещне някаква нужда, ако може самият той да я задоволи, и така всичките му пари в действителност са изразходвани за Божието дело. Но те са все още негови пари, той се радва да дава и има право да даде или да не даде. "В бъдеще, като слуга", казва Господ, "няма да имаш право да даваш без Мое разрешение. Нито една стотинка от Моите пари няма да се изразходва, освен за съществени неща." За да му обясни какво иска да каже с това, Господ го пита: "Ако имаше семейство и деца, когато няма храна или дрехи би ли похарчил пари за вестник или друго нещо, което не е необходимо?" "Не". "Е, тогава, тъй като светът е Мой, докато има някой, който се нуждае от необходимото в живота, няма да харчиш нито стотинка за друго".

Рийс разбира какво означава да се лиши от радостта да дава и зависимостта, в която ще бъде до края на живота си. Но той е дошъл при Бога, за да изпълни обрека си. Затова, като свива встрани от пътеката, коленичи в тревата и призовава звездите и облака от свидетели за да обещае, че от тази нощ нататък ще бъде само проводник.

Като продължава да върви, неприятелят му пошепва: "Знаеш ли какво направи? Ти си по-зле от затворниците в Суонси. Те получават малко пари, които могат да изразходват, когато излизат, а ти никога няма да имаш нито стотинка". "Да", отговаря Рийс, "но запомни, че това е мой избор". В момента, когато казва това, "като че ли

цялото небе светна", и Святият Дух му казва: "Аз ще ти кажа какво направи. Тази вечер аз те присадах към Лозата и всичкият ѝ сок ще може да тече през теб. Ти си една пръчка в Спасителя. Пръчката нищо не получава -само нуждаещите се взимат плода. Но след тази вечер от това място на пребъждане, каквото поиска Отец да даде на света чрез теб Той може да го направи. В това се прославя Отец Ми, да принасяте много плод. Понеже ти направи това за Мен, ти не си вече слуга, но те наричам приятел". Приятел на Троицата! Това е едно лично откровение за думите на Спасителя в Йоан 15 глава, и дълго време, казва Рийс, радостта от разбирането на това го завладява.

Следващите осемнадесет месеца той никога не харчи нито една стотинка за друго, освен за необходими неща. През този период той има чувството, че парите му са отнети. Истинският изпит, както често се случва, е много особен и идва след четири месеца. Става въпрос за една стотинка и това показва колко ревностно Земеделецът наблюдава пръчката.

На последната конференция в Ландриндод той среща човек на име Джон Госет. Той иска адреса му и за Рождество му изпраща две книги и една картичка. Борбата започва когато Рийс Хауелс пожелава да му изпрати за Нова година картичка и благодарствено писмо. "Разбира се", казва той, "че щеше да ми струва само една стотинка, но Святият Дух ясно ми каза, че не става въпрос за сумата, а за принципа на послушанието. Една новогодишна картичка не беше от жизнена необходимост!" И така, той пише на господин Госет, като му благодари за книгите и едновременно посочва причината, поради която не изпраща картичка. След като пуска писмото, е атакуван от "клеветника на нашите братя": "Сега ти обиди приятеля си! Искаш да му внушиш, че той не си служи правилно с парите си." Обаче младият слуга се доверява на своя Господар - Той няма да позволи на приятеля му да получи криво впечатление.

Две седмици по-късно те се молят за две лири, които да получат в един определен ден. Същата сутрин пристига писмо от Лондон. То е от Джон Госет и когато Рийс Хауелс го отваря, намира две лири. Джон Госет пише: "Получих писмото ви и благословиенето, което ми донесе, има по-голяма цена, отколкото всички рождествени и новогодишни картички. Всяка неделя посещавам болницата Уестминстър и миналата неделя писмото ви беше моята проповед за болните: положение, придобито чрез благодат. Когато се нуждаете от пари за делото, ако ми пишете, ще се радвам да участвам и аз". Разбира се, Рийс няма никога да направи това. Неговите нужди са познати само пред Престола на Отца. "Но", прибавя той, "по този начин беше лесно този човек да бъде докоснат! Той ми стана голям приятел и често беше употребяван от Бога в отговор на молитвите ни."

По-късно, като коментира това отношение на Святия Дух към него, Рийс Хауелс казва: "Един път завинаги приключих със собствеността си. Бях мъртъв към парите, както към камъните на пътя. Изпитвах голяма радост, че Спасителят ме е направил пръчка - само проводник, чрез който Неговият възкръснал живот може да се излива за нуждите на света. Няма по-интимна връзка от тази на пръчката с Лозата. Но има нещо, което Земеделецът не може да направи - да присади стария живот към Лозата. Себето никога не може да пребъдва в Спасителя, нито един атом от него. Преди да бъдеш присаден към Лозата, трябва да бъдеш откъснат от стария живот."

Туберкулозната жена

Първият случай на тежка болест между покаяните в селото е жената с изгорелия хляб. Тя се разболява от туберкулоза. Докторът не може да ѝ помогне с нищо и я

очакват да умре, когато една вечер тя е чудно възобновена и съобщава на близките си как Бог ѝ е казал, че ще бъде изцелена.

На другата сутрин тя изпраща да повикат Рийс Хауелс и го пита дали Господ му е открил нещо, но той казва, че не е, защото до този момент Святият Дух никога не му е давал да се моли за изцеление. Той я утешава като ѝ казва, че ще се моли за това.

Следващата нощ той е на молитва пред Господа и Святият Дух му казва, че може да се моли за нея и му дава молитвата на Моисей в Числа 12:13: "О, Боже, моля Ти се, изцели я", както и словото, което е получавал често преди това, от Йоана 15:7: "Ако пребъдете в Мене, искайте каквото и да желаете". Като разбира това, жената получава голямо насърчение и цялото село е развълнувано от новината, че това ще бъде следващата стъпка на вяра.

Въпреки, че е готов да има по-дълбоки опитности с Бога, Рийс Хауелс не крие, че изпитва някакъв страх, когато започва да "се застъпва". Послушанието му струва много и той се страхува от това, което може да стане с тази нова стъпка. Той не знае колко време ще трае това пребъждане в молитва, но в действителност се моли шест месеца. И както казва той: "всекидневно послушание, всекидневно пребъждане и всекидневна опитност".

Като продължава да се моли, две неща му стават все по-ясни. Първо, той е привлечен от словото: "Той взе на Себе Си нашите немощи, и болестите ни понесе", и за пръв път разбира, че чрез изкупителната Си жертва Спасителят е промислил не само за прощението на греховете ни, но и за пълното изкупление от последствията на греха и падението. Тъй като Той стана "проклет" за нас, защо трябва тези страдащи да продължават да носят последиците на това проклятие?

Понеже вярва, че Христос "понесе в тялото Си нашите грехове на дървото", Рийс Хауелс винаги предлага на грешниците не само свобода от виновността и наказанието за грях, но също свобода от силата и властта на греха. "Но", разсъждава той, "Ако Господ също е понесъл и болестите ни, защо да не предложи и изцеление в Неговото Име? Защо да няма освобождение от силата и властта на болестта?" Той чувства, че по-малко от това няма да допринесе за славата, която Спасителят заслужава, и решава на всяка цена да докаже силата на изкуплението.

На второ място, през време на "застъпничеството" той разбира много повече отколкото преди за Святия Дух като Божествен Застъпник. Това е част от Неговото служение на земята - "да се застъпва за светиите по Божията воля... с неизговорими стенания" (Рим. 8:26). Голямата истина, която става все по-ясна на Рийс е, че Святият Дух може да се застъпва чрез онези човешки храмове, в които Той пребъдва; и че Той никога не се застъпва по някакъв произволен начин, но само доколкото Неговият проводник може да стане едно с Него.

Рийс Хауелс вече познава донякъде стенанията на Духа в него за нуждаещите се и огорчени хора в селото, за Уил Батери и скитниците. Но какво означава да се моли за една туберкулозна жена? Като застъпник, той трябва да съчувства на страданията ѝ и да заеме мястото на човека, за който се моли. Той знае, че една болна от туберкулоза не може да има нормален живот в дома си, че е оставена в една стая и отдалечена от всички интереси и удоволствия на живота. През това време на "пребъждане" Святият Дух работи дълбоко в душата му, като го отъждествява със страданията на другите - не само за тази жена, но за туберкулозните страдащи в света, чийто товар идва върху него.

Не минава много време и Рийс Хауелс е убеден, че преди да приключи, Господ буквално ще остави болестта да дойде върху него и че само като действително болен човек той ще може напълно да се застъпва за туберкулозните. Той си дава сметка какво ще му струва това и намира благодат, за да е готов. През тези месеци, когато Господ му говори, Той помага на жената по чуден начин. Те са много бедни и не могат да ѝ купят

всичката храна, която тя би поискала; но ако иска нещо за ядене, пристига някой и ѝ донася точно това. Всяка вечер Рийс Хауелс и другите идват при нея да чуят отговорите на молитвите си и се смеят радостно като деца. В цялата околия се разчува, че се молят за нея, и докторът казва, че тя не живее с дробовете си, "а живее с молитва".

Кризата идва една вечер и през нощта тя казва на приятелите си, че ще умре. Рийс Хауелс не може да се примири и я моли да не губи вяра, след като са се молили за нея толкова време. В цялата околия са чули, че тя ще оздравее, и той не мисли, че всичко е напразно. Но тя настоява, че ще умре. Чак когато излиза от дома ѝ му става ясно какво му е казала. Това е мрачен момент. "Мрачно навън", казва той, "но мрачно и отвътре". Той решава да разгледа положението. Има ли нещо неправилно в неговото пребъждане? Не, ден след ден, час след час той е устоявал и Божият Дух свидетелства за това. "Тогава тя няма да умре", казва той на Господа. Но отговорът, който получава, е неочакван. Застъпничеството е за една туберкулозна. Сега смъртта е дошла. "Ако жената трябва да се избави, приеми смърт вместо нея тази вечер".

Рийс с пълна вяра се е поставя на мястото на туберкулозната, но не е приел истината, че краят на болестта е ранна смърт. Господ му казва да прави това, което той от самото начало е готов да стори - да заеме мястото на жената, за да може тя да оздравее. Но сега това означава смърт след няколко часа. Много пъти Рийс е чувствал, че има светлина в думите на Спасителя: "Никой няма по-голяма любов от това, щото да даде живота си за приятелите си", но сега няма светлина - само тъмнина. Не че има нещо да го задържи в този свят, но има работа в мисията, хора, които той обича там, и бъдещето, за което вярва, че Святият Дух има план. Да остави всички и да очаква хладнокръвно отделянето на душата си от тялото, е повече, отколкото желае.

Той казва: "Това беше ужасна нощ, защото бях изгубил Божието лице. Беше първата нощ, когато си легнах без да се моля и реших повече да не се моля, нито да кажа на някого за тази несполука. Цялата нощ се обвинявах защо съм започнал да се моля за тази жена. По-добре би било, мислех си, ако бях продължил да живея с вяра без да засягам въпроса за изцелението. На другата сутрин станах, като не възнамерявах да отида на работа, но не коленичих да се моля - не можех да срещна Святия Дух. Отидох да видя приятеля си, който също се молеше за жената, и първият въпрос, както винаги, беше: "Как е тя? Какво става с пребъждането?" Разплаках се и му казах, че всичко е напразно и не мога повече да се моля. Това беше по-лошо от египетската тъмнина.

Вечерта Святият Дух ми говори отново. Никога няма да забравя, колко сладък беше гласът Му. Той ми каза: "Ти не разбра, че Аз ти предлагам една привилегия вчера". "Привилегия?" "Да, предлагаше ти се място между мъчениците". За момент люспите от очите ми паднаха и видях славната армия от мъченици в небесния град със Спасителя за хиляди години, които са извършили за Него това, което Той направи за тях. Мъченик е онзи, който драговошно е скъсил живота си на земята заради Спасителя, не само онзи, който умира по време на своята служба. Господ ми показа, че аз трябваше да съм между тях. Първо се уплаших, че съм пропуснал възможността чрез моето нежелание предната вечер. Молих се на Господа да ми прости и казах, че ще приема радостно, каквото Той поиска. Приех смъртта - но нямаше смърт! Разбрах, че Спасителят беше изпил всяка капка от тази чаша заради нас. Горчивата чаша беше изпита от любовта; сега имаше благословение за мен. За миг аз се намерих на другата страна."

Поразен от славата, която вижда, Рийс тича две мили до къщата на болната, за да ѝ каже какво се е случило. Той вика всички да се молят на Господа, защото е готов Той да изцели нея, а него да прибере в слава същата вечер. Мнозина плачат, а жената не иска да се моли.

Когато на следващата вечер я посещава, той разбира, че нещо се е случило. Лицето ѝ свети като на ангел и тя иска всички да дойдат при нея и да я чуят. След като е размислила върху това, което Рийс Хауелс ѝ е казал, тя не го одобрява, защото той е за нея повече от баща, както и за много други в селото; така тя коленичи в леглото си и се моли: "Господи, не искам да ме изцелиш. Не позволявай никой да се моли болестта да мине върху него; той е по-полезен за Теб, отколкото съм аз, и аз не искам да бъда избавена заради него".

В момента, когато се помолва така, тя е грабната в Неговото присъствие и започва да хвали Спасителя. Цялата стая се изпълва с Неговата слава и тя хвали Господа през цялата нощ.

"Следващите седмици не бяха нищо друго, освен небе на земята", казва Рийс Хауелс. "Ние не се молахме - нямаше нужда от молитва. Само чакахме Бог да върши волята Си. Много повече ме привличаше мисълта да запълня нуждата ѝ и да отида в слава, отколкото да остана тук долу и да служа на благовестието. Всеки ден за три месеца очаквах живота ми да бъде отнет и Господ позволи да бъде така, за да съм под влиянието на момента. Желаях да бъда с Бога. Песента "Улиците са от злато и там няма нощ" чувствах като самата действителност."

След три месеца Господ внезапно повиква жената. Една събота сутрин, когато Рийс е на работа, му съобщават, че го викат веднага. Но преди да пристигне, тя е преминала. У дома Господ му говори около един час. "Въпреки, че имаше и други хора в стаята", казва Рийс, "аз бях сам с Бога. Той ми каза, че ако и да е приел моето застъпничество, Той няма да вземе живота ми сега, а искаше да ме употреби като "живеещ мъченик". Никога не бях чувал такъв израз преди това, но Той ми даде да разбера, че ако претендирам за живота си повече, отколкото един мъртъв човек, аз ще изгубя положението си на застъпник."

Колкото до изцелението, трябваше да приема това за неуспех и да не се защитавам. Всички в окръга разбраха, че се моля за изцелението на тази жена, и сега моят неуспех беше явен - вместо славата, която очаквахме. Точно когато бях приел това положение, една от повярвалите жени влезе. Тя каза, че преди нашата мила сестра да отmine, е оставила съобщение за мен: "Кажете на Рийс и другите, че не мога да ги чакам - Спасителят дойде за мен и аз искам да вървя с Него. Кажете им, че ще се върна да ги посрещна" (1 Солунци 4:14). След това тя казала сбогом, здрависала се с всички и отминала при Господа."

Това славно свидетелство от човек, който заспива в Исуса, прави този "неуспех" най-хубавото нещо на света. От тази смърт започва възкресеният живот на делото Божие. "Едва след това Святият Дух ми откри защо е било необходимо да преживеем този случай - никоя плът да не се хвали в Неговото присъствие. В случай като този Бог не е свободен да си служи с човек, който първо не е "умрял" към тези неща. Първо трябва смърт, а след това възкресение. Както първородният и първите плодове трябваше да се посветят на Бога, така и този пръв случай на изцеление - първият плод на застъпничество - принадлежеше на Господа и трябваше да се положи на олтара."

Основната истина, която Святият Дух постепенно открива на Рийс Хауелс и която става главната двигателна сила в служението му през целия живот, е застъпничеството. Може да се види как Святият Дух го води във всичките Си действия с него, от момента, когато напълно го завладява на конференцията в Ландриндод и по-нататък с туберкулозната жена, когато значението на застъпничеството се откроява в яснота. След това Святият Дух го води постоянно към овладяване на нови позиции като застъпник и му открива ценни истини, които той предава на други, които могат да ги приемат.

Това, че Бог търси застъпници, но рядко ги намира, е ясно от болката на Неговото възклицание чрез Исаия: "Видя, че нямаше човек, и почуди се, че нямаше посредник", и Неговото изявление на разочарование чрез Езекиил: "И като потърсих между тях мъж, който би издигнал оградата и би застанал в пролома пред Мене заради страната... не намерих" (Исаия 59:16, Езекиил 22:30).

Рийс Хауелс често говори за постигнатото "положение на застъпничество" и това е явно от много случаи в неговия живот. Едно ново положение в благодат е постигнато и поддържано, въпреки че и тогава тази благодат може да бъде усвоена и приложена във всеки случай само под прякото водителство на Духа. Рийс има обичай да говори за това с думите на Джордж Мюлер, влизайки в "благодат на вяра" в противовес на "получавайки дарбите на вяра". Това, което иска да каже, е, че когато се молим обикновено, ние се надяваме Бог в Своята благодат да ни даде това, което искаме. Ако ни удовлетвори, ние се радваме; това е Неговият дар за нас; ние нито имаме сила, нито власт да кажем, че можем винаги и по всяко време да получим същия отговор. Такива са даровете на вярата. Но когато един застъпник е постигнал място на застъпничество в известна област, тогава той е влязъл в "благодатта на вярата"; в тази област неизмеримата Божия благодат е отворена за него. Това е постигнатото положение на застъпничество.

Рийс Хауелс припомня, че Джордж Мюлер никога не е постигнал застъпничество за болни, но при един случай Бог изцелява болния, за когото той се е молил. При друг случай той се моли за един болен, но няма изцеление. Мюлер, обаче, казва, че това не е несполука в молитва, понеже той никога не е постигнал застъпническо място за болни и затова отговорът на първата молитва е само "дар на вярата", което не е необходимо да бъде повторено. От друга страна, той е постигнал застъпничество за сираците. Той е винаги готов пръв да страда за тях; ако има достатъчно храна за всички с изключение на един, той е онзи, който ще се лиши; и в това отношение вратите на Божията съкровищница са постоянно отворени за него и той може да взима толкова, колкото има нужда.

Християнският проповедник Блумхарт от Германия е човек, който е постигнал място на застъпничество за болните. В първите му схватки със злите духове са му необходими повече от осемнадесет месеци на молитва и пост, за да бъде спечелена крайната победа. Някои хора го обвиняват, че е изоставил работата си като проповедник и се е предал на лекуване на болните, но той казва, че Господ му е дал притчата за приятеля в полунощ и за трите хляба, и въпреки, че е недостоен, той ще да продължава да чука. Той се моли до край и Бог му отговаря. Стотици са благословени и духовният живот на църквата е издигнат. След крайната победа е постигната такава лекота на достъп пред Престола, че често, когато пристигат писма с молби за болни хора, е достатъчен само един поглед, за да открие Божията воля, дали ще бъде изцелен човекът или не. Странданията на другите стават толкова болезнени за него, че той се моли за тях като за себе си. Това е застъпничество.

Втора част

Предизвикване на смъртта

Добре с привидния неуспех с туберкулозната жена, Рийс Хауелс знае, че е постигнал положение на застъпник. Няма нужда от доказателство, но е сигурен, че Господ ще сложи Своя печат на победа. Това става няколко месеца по-късно. Той е

повикан да посети един човек в селото, който умира. Намира го вече в безсъзнание. Жена му плаче сърцераздиращо, защото има десет деца, а мъжът е единственият, който печели хляба им. Рийс Хауелс е много съкрушен. Той поема страданието на жената върху себе си, като че ли е негова сестра. Той излиза на полето и плаче, и както казва: "Когато ти плачеш или Светият Дух в теб, бъди сигурен, че си докоснал Престола на благодатта".

Той знае, че единственият начин да ѝ помогне е да върне мъжа ѝ, но това е извън човешките възможности. Обаче Господ му дава толкова силно съчувствие към жената, че страданията ѝ стават негови и нуждата ѝ - негова отговорност. Бог е "Баща на сираците", и Той "поддържа вдовицата". И така Рийс знае, че ако се застъпва за бащата, то Светият Дух ще го употреби да поеме грижата да поддържа тази жена и нейните деца.

Той се връща в къщата на жената, сяда и докато чака тя да слезе долу, чува странен глас, който му казва: "Той няма да умре, той ще живее". "Тишината, която настъпи в тази стая", казва Рийс Хауелс, "беше тишина, която Бог твори, когато присъства". Жената слиза и той веднага ѝ казва: "Откакто те видях, почувствах голям товар да се моля за твоя съпруг и Господ ми каза, че той няма да умре, ще живее". Но тя не е убедена, и има причина за това - състоянието на мъжа ѝ и това, че последният човек, за когото Рийс Хауелс е казал, че ще оздравее, е умрял толкова скоро.

Той я оставя и се връща у дома си. Но когато прекосява общинския площад, Господ започва да му говори отново и казва: "Утре сутринта рано трябва да отидеш да ѝ кажеш пак, без да се съмняваш". Това е толкова силно потвърждение, че като си ляга, той заявява на висок глас: "Утре се връщам, за да предизвикам смъртта и да ѝ кажа: няма да вземеш този човек".

Тъй като в 8 часа на другата сутрин трябва да вземе влака, той излиза преди 6 часа, за да отиде до селото. Вали сняг и е тъмно. Лукавият го атакува през целия път. "Като че ли легиони от демони стояха срещу мен", казва той. "Почувствах се като някой, който върви срещу течението и неприятелят постоянно повтаряше: Човекът умря снощи, щом ти излезе от къщата."

Това е тежко изпитание на вярата, но след като води борба през целия път, той се приближава до къщата и му е приятно да види, че свети. Влизайки, той казва на жената: "Не те упреквам, че не прие това, което ти казах вчера. Не ти го казах със сигурност, с която казвам нещата, които знам, но дойдох тази сутрин да ти кажа сега, че твоят мъж няма да умре, и за доказателство ти обещавам, че ако той умре, ще поема твоята и на децата издръжка". Този път тя приема думите му и той се връща обратно с голяма радост, съвсем различна от преди.

Рийс отсъства за два дена и през това време постоянно отхвърля атаките на лукавия. На връщане Сатана продължава да му говори, че го чакат да му съобщят за смъртта на човека и да го повикат да говори на погребението! Когато пристига на гарата, някои от вярващите го чакат и един извиква: "Той е във от опасност. В момента, когато си напуснал къщата, той се е почувствал по-добре!"

Следващият случай е по-тежък. Това е една жена, от най-ревностните покаяни хора, в чийто дом стават събранията им. Тя е жена на Уилям Дейвис и роднина на туберкулозната жена. Жената е сериозно болна след раждане и докторът не дава надежда, че ще оздравее. Когато Рийс Хауелс отива в дома им, всички плачат. "Знаеш ли Божията воля?" - е първият въпрос, който му задава Уилям Дейвис. "Още не ми я е открил", казва той, "но не вярвам, че Господ ще я вземе без да ми каже". Това е първият лъч на светлина. Няма време за отлагане и Уилям Дейвис в своята тревога настоява: "Дали Господ ще говори днес?" "Вярвам, че ще говори", го успокоява Рийс.

И така, докато върви към къщи, Божието слово пак идва до него: "Тя ще оздравее и няма да умре". "В момента, когато чух", казва Рийс Хауелс, "аз изпитах радостта на изцелението".

Рано след обяд той пак отива, тъй като всяка минута е скъпоценна. "Ако ти кажа каква е Божията воля, ще ми повярваш ли? И ако ти кажа, че жена ти ще стане по-добре, няма да плачеш, нали?" - шегува се той с Уилям Дейвис. "Ако искаш да плачеш, по-добре си поплачи преди да ти кажа!" "Святият Дух беше в дома", казва Рийс Хауелс, "и аз знаех, че Той е победил смъртта. По човешки смъртта е в стаята, но аз имах пълно спокойствие. Ние коленичихме и се молихме, около шест от децата се присъединиха към нас. Беше изключително хвалебствено събрание, и тя стана по-добре от този ден!"

Чрез достъпа, който в своето застъпничество постига за туберкулозната жена, Божият слуга става по-чувствителен към Неговия глас в случаи на болести, както никога по-рано. В нейния случай, това е едно дълго духовно изкачване, но сега той разбира, че веднага може да приеме Божието Слово. Той има толкова много подобни случаи, че това става негова специална служба.

Баща на сираци

След смъртта си, туберкулозната жена оставя четири малки деца. Това е такава изпитание за бащата, че той започва да пие и не се грижи за тях. Един ден Рийс Хауелс започва да чувства мъка за тях и Господ му показва ясно, че трябва да се направи нещо за тези деца. Той го пита какво ще прави с тях. Рийс Хауелс не може да отговори. Той казва: "Ако ти не ми кажеш, те ще трябва да отидат в приюта за бедни". Тогава Господ го пита: "Ако се случи нещо на брат ти или на снаха ти, ще позволиш ли децата им да отидат там?" "Разбира се, не", отговаря Рийс Хауелс. "Защо отговаряш толкова бързо за собствените си хора", казва му Господ, "а не можеш нищо да кажеш за тези четири дечица?" "Да, разбира се, кръвта не се обръща на вода". "Да, но духът е повече от кръв!"

Нещата стигат до там, че бащата напуска децата си. Първата мисъл на Рийс Хауелс е да плаща на някоя жена да отиде в къщата да се грижи за тях. Това е повече, отколкото други биха направили, но Господ му казва: "Те се нуждаят от баща, а не от опекун. Аз съм Бащата на сираците, но не мога да им бъда Баща от небето, затова ще им бъда Баща чрез теб".

Той трябва да си помисли какво значи това - да създаде дом за тях и да печели достатъчно да се грижи за тях, докато най-малкото порасне. Това ще значи 15-20 години от живота му и всичките му надежди да благовества на света ще бъдат осуетени. Освен това, те не са негови деца; няма бащинска любов към тях и нищо в него не го привлича да се занимава с тях. Това е първият изпит за истинността на положението му на мъченик, и той идва така ненадейно. Святият Дух го предизвиква. Рийс е трябвало да заеме мястото на майката в болестта и смъртта ѝ. Но Господ я е взел и го е направил "жив мъченик". Ако това е така, той трябва да заеме нейното място и да се грижи за четирите малки деца. Рийс не посмява да възрази на господството на Святия Дух в неговия живот. "Но", казва той, "трябва да имаш Божието естество, за да обичаш чуждите деца като свои собствени". И така той казва на Господа: "Готов съм да бъдеш Баща чрез мен, за да не са осиновени, но да са мои собствени. Затова, Ти трябва да промениш моето естество".

Никога не е мислил, че Бог може да направи това. Но Той го прави. Една вечер, като коленичи до леглото си, Божията любов се излива в сърцето му - Неговата любов

към сираците. Тя няма мярка, тя прелива към тези четири дечица - нищо не може да го спре да отиде да живее при тях. Той чувства, че имат право над него. Той казва: "Всяко дете без родители има право да иска Бог да е негов Баща, затова тези четири сираци имат право да искат Святият Дух да бъде за тях Баща чрез мен". Но Божията любов не може да се ограничава само за четирима. Той казва: "Чувствах, че обичам всяко малко дете в света, за което няма кой да се грижи. Това беше Божията любов, която се изливаше чрез мен".

Рийс нарежда някой да се грижи за децата временно, докато се приготви да отиде при тях. Сега това не е изпитание за него, а пълна радост. Обаче в деня, когато той се готви да отиде, три сестри на майка им заявяват, че искат да ги вземат и да им създадат дом. Господ му показва, че това е Неговото провидение за тях, но че той е стигнал до положение на "баща на сираците".

Доказателство за истинността за това се вижда през следващите години. Никой, който е живял с Рийс Хауелс по-късно в Библейското училище и го е виждал заедно с госпожа Хауелс да взимат и обичат децата на мисионери и децата на евреи бежанци в собствения им дом, или в дома за мисионерски деца наблизо, не може да не разбере до каква степен Бог им е дал сърце на баща и майка, за да приберат не четирима, но седемдесет под закрилата си.

Коментирайки това по-късно, Рийс Хауелс казва: "Застъпничеството, постигнато по това време, важеше и сега. Нямаше нужда Бог да го поставя на изпит отново, освен ако бях станал безразличен или бях отстъпил. В това постигнато положение на застъпник човек може да се моли постоянно за сираци и да иска Господ да им бъде Баща дори и чрез други хора, защото се моли на Отца да извърши чрез друг това, което той би желал Господ да извърши чрез него. Това е законът на застъпничеството при всяко положение в живота: само доколкото сме изпитани и сме доказали, че сме готови да вършим нещо ние самите, дотолкова можем да се застъпваме за другите."

По един чуден начин Господ употребява Рийс Хауелс, за да открие Своята любов и на бащата, който е оставил децата си. Повече от шестнадесет години, откакто е момче, Рийс внася пари в спомагателна каса за болни. Сега Господ му казва, че трябва да прекъсне тази вноска. "Тъй като Господ притежаваше парите ми", казва Рийс Хауелс, "не можех да ги употребявам без Неговото позволение. Дяволът се зае да ме предупреждава, че няма да имам спестявания за лоши дни и краят ми ще бъде в приюта за бедни. Винаги съм се страхувал даже от името на това място! Но Господ ми посочи един стих: "Който беше събрал много, нямаше излишък; и който беше събрал малко, не му беше оскъдно" (2 Коринтяни 8:15). Така че касата трябваше да отиде на олтара."

Обаче три месеца след като човекът оставя децата си и е принуден да напусне окръга заради извършен грях, Рийс Хауелс е воден от Духа да изплати на човека вноските, дължими от него на спомагателната каса, и след това да ги внася редовно. Това е неочаквано водене, защото ако не плаща собствените си задължения към касата, как може да изплаща тези за бащата? Но Святият Дух му открива, че проблемът не е в самото внасяне на пари в касата, а в мотива му да поддържа свои резервни пари. Бог го е призвал в училището на вярата и следователно, щом е стигнал до това положение на вяра, няма нужда от касата. "Но също така е вярно", казва Рийс Хауелс, "че не всяко нещо, от което ние сме призвани да се отречем, е погрешно за другите: това зависи от нашата позиция или посвещение в живота". И така, той изплаща в касата вноските на този човек и никой не знае за това.

Само след пет месеца той получава от него писмо, в което му съобщава, че е на легло, болен от туберкулоза и има тежък кръвоизлив. Две седмици човекът се е борил със себе си дали да коленичи и поиска Господ да му прости, но е много засрамен, защото е опозорил Божието Име. Една неделя сутрин хора от "Армията на спасението"

пристигат пред къщата му и докато пеят той става от леглото, коленичи и получава прощение и мир. Сега пише на Рийс за да каже колко съжالياва, че се е подал на изкушение и е опозорил мисията чрез своя грях. Моли приятелите да му простят, тъй като Господ му е простил. Няма пари да си плати наема, но докторът е наредил да го вземат в приюта за бедни.

Когато разбира какво е направил Рийс Хауелс за него, Божията любов го съкрушава. Вместо да отиде в приюта, той е заведен в дома на баща си и получава по 21 шилинга всяка седмица в продължение на пет месеца, докато преминава спокойно в Божието присъствие. След смъртта си оставя на децата си 38 лири. Този случай засяга сърцата на много хора в селото и е доказателство за Рийс Хауелс, че Господ не само може да го пази от приюта, но също да пази и други чрез него, ако е напълно послушен на Святия Дух.

Във всички тези опитности Господ има двойка цел - да благослови нуждаещите се и да промени Своя слуга. "Святия Дух ме водеше от едно стъпало на друго", казва той. "Заместването на естествения човек с Божественото естество е много бавен и горчив процес. Това е едно всекидневно умирање и изживяване на Христовия живот, но този живот е живот на жертва. Христос е най-голямата жертва от страната на кръста, но най-големият Победител от другата страна. Всекидневният път е пътя на кръста: Святия Дух веднага се справяше с всяка егоистична подбуда и всяка егоистична мисъл. В моето детство най-строгият човек, когото познавах, беше моят учител, но много пъти съм казвал, че Святия Дух е хиляди пъти по-строг - учителят можеше да съди според делата, а Святия Дух съди според подбудата".

Една вечер, например, когато Рийс и един негов приятел проповядват на открито, приятелят му говори пръв, и Святия Дух така го употребява, че Рийс започва да се чуди как ще проповядва след него - той няма дар слово да говори на открито, и в него се появява завист.

"Никой не знаеше", казва той, "но тази нощ Святия Дух ме удряше с камшик и ме смири в пръстта и ми показа колко е грозна завистта и как дяволът ще се възползва от нея, за да увреди душите на тези хора. Никога не бях мислил, че завистта е толкова омразно нещо, и ми идваше да се прокълна за това. "Не отиде ли там, за да бъдат благословени тези хора?" - каза Той. "И ако е така, има ли значение чрез кого ще ги благословя?" Той ми каза да изповядам греха си на приятеля си, и че ако отново го открие в мен, ще трябва да го изповядам публично.

От този ден аз не посмях да храня завистлива мисъл, защото и Святия Дух нито веднъж не ме е упреждал. Имах различни предупреждения за наказание и ако не бях послушен в нещо, трябваше да изтърпя цялото наказание. Някой може да си помисли, че това е живот на страх и робия. За плътта - да, но за новия човек в Христа е живот на най-пълна свобода. В началото имах склонност да се самосъжالياвам и да се сърдя на наказанието за непослушание, но по-късно разбрах, че трябва или да се освободя от това гнило себе докато съм тук на земята, или да нося вечно срама му след този живот. Тогава започнах да взимам страната на Святия Дух и гледах на избличенията Му като на освобождение, а не загуба."

Призван на неизвестен живот

Не след дълго се появява нова нужда от застъпничество. Въпреки, че много пияници в селото са новородени, има още някои, които трябва да се доведат при Христа. Те посещават събранията и показват желание да следват Господа, но са такива страшни роби на пиенето, че лукавият продължава да ги държи. Необходимо е пак "да

се върже силния човек и да се ограби покъщнината". В действителност, застъпничеството се оказва първата стъпка на откъсване от обществения живот към един неизвестен, скрит живот.

Всеки ден след работа в продължение на три години Рийс Хауелс отива в мисията. Провеждат пет вечерни събрания в седмицата, а другите две вечери са посветени на посещения. Той работи в мината от седем часа сутринта до четири и половина след обяд и след това минава по две мили на отиване и на връщане. Няма време да посещава други събрания, тъй като почти никога не оставя своите в селото, освен за събора в Ландриндод. Работата върви така добре, че много хора идват от околностите на вечерните служби и това е едно постоянно съживление. Външното въздействие върху селото е такова, че докато три години преди това пивоварницата е изпращала два вагона и една кола с бурета бира на всеки четиринадесет дена, сега пристига само една кола пълна до половината.

Трудността пред Рийс Хауелс е да намери време за молитва. Всъщност има една възможност - по пътя за мисията и обратно - едната миля се минава през пуста общинска земя. Той винаги гледа да върви сам през това място и след като отминава последната къща, сваля шапката си и продължава пътя си в молитва. По онова време обществото държи хората да са с покрита глава, когато са навън, но когато се намира сам, Божието присъствие е така реално, че той винаги сваля шапката си. Това става така обичайно за него, че той никога не минава общинската земя без да свали каскета си, и когато се връща късно вечер, след като лампите в града са изгасени, върви така постоянно. Но колкото и да ни се вижда чудно това сега, тогава нищо не може да го накара да върви без шапка през деня!

Този привидно незначителен навик е първото нещо, което Святият Дух употребява, за да го направи мъртъв към влиянието на обществото. Една неделя сутрин, в много ранен час, той е на молитва пред Господа и казва: "Славата на тази сутрин беше много по-бляскава от светлината на слънцето. Имаше такова спокойствие и тържествено мълчание, че почувствах мястото като свято. Чувствах съм го и друг път, но тази сутрин беше много по-силно. Тогава Господ ми показа, че мястото на пребъждане в молитва, на което ме е призвал, е да бъда в състояние на молитва цял ден. За пръв път не трябваше да взимам шапката си! Да ходя така през града до мисията беше невъзможно. Не можех да го направя. Никога! Славата скоро си замина и уви, тъмнина ме обзе! Как ми се искаше да не излизам тази сутрин. Даже постът не можеше да се сравни с това. Само в къщи знаеха за моя пост, а това щеше да стане зрелище за целия град. Никога не бяха виждали човек навън без шапка!"

Когато идва време да отиде в мисията, Святият Дух му казва, че ако не послуша, не може да отиде. Докато е на колене, Господ го пита кои са причините да не се подчини. Искан ли да излезе от Божието присъствие? Разбира се, не. Единствената причина е, че влиянието на обществото е по-силно, отколкото може да понесе. Господ му казва, че точно за това го кара да го направи и че не трябва да проповядва да станем мъртви към света, докато самият той няма победа над него. "Колко малко светлина има в нас, когато мислим, че сме умрели за света!" - коментира Рийс Хауелс. "Имах обичай да се смея на един човек, който носеше шапката на "Армия на спасението", но в този момент бях съгласен Святият Дух да ми позволи да нося дори такава шапка! Но Той не позволяваше компромис и аз трябваше да кажа: Аз съм роб. Помогни ми!"

"Бях горе и се молах", казва той, "като се опитвах да получа колкото се може повече сила. Но Господ ми се струваше много далече. Често пъти в изпитание ни се струва, че Бог се е оттеглил."

Майка му разбира, че е закъснял, и го чува да слиза по стълбите. Тя го посреща, държейки шапката му в ръката си, като я четка с майчинска любяща грижа. "Когато й

казах, че няма да взема шапката си", казва той, "помислих си за думите на стария Симеон към Мария: "меч ще пронизе душата ти". Какво ли чувстват родителите, когато виждат някои от синовете им да поемат странен път в живота!

Няма никога да забравя този ден, когато вървах през града, минавайки покрай хора, които отиваха в други църкви. Кажи сега, че си умрял за света! Всеки нерв в мен беше чувствителен към влиянието му! Не се чувствах по-добре от един сляп човек. Като че ли дяволът бе събрал всичките сили на пъкьла, за да атакува това просто послушание. Само по себе си то е нищо; но бях призван да прекарам деня в молитва и това значеше едно малко отделяне от света. О, какви дълбочини се крият в това почтено себично естество! Какво облекчение почувствах, когато стигнах в мисията. Това беше като град за прибежище от отмъстителя, а след изпитанието винаги имаше радост".

Но молитвената позиция трябва да се поддържа не само в неделя. Било че работи, ходи или върши нещо друго, душите, за които той се моли са в сърцето му: а това значи всеки ден да върви без шапка. "До голяма степен имах победа", казва той, "но беше истинска смърт да вървиш на работа без шапка. Обаче след време стана по-трудно да не слушам, отколкото да съм послушен, и хората свикнаха".

Като го отделя за Себе Си, Господ го приготвя за нещо по-голямо. Той ще го повика съвсем настрана от общественото служение. Но следващата стъпка е предшествана от една атака на лукавия над неговия близък приятел и съработник в мисията. Те се обичат и "по природа", казва Рийс Хауелс, "той е един от най-любящите хора, които съм срещал. Като Аполос е красноречив и силен в Словото". Но неприятелят, чрез някои вярващи, започва да говори на приятеля на Рийс, че докато работи с него в селото никога няма да има успех. Трябва да има своя собствена мисия. Господ показва на Рийс Хауелс сериозността на тази атака и че той е единственият, който може да избави приятеля си: "Единственото нещо, което можеш да направиш, е да му дадеш това, което неприятелят му казва, че никога няма да получи. Защо не оставиш ръководството на мисията на него? Отдръпни се и стани застъпник за него. Моли се мисията да има по-голям успех в неговите ръце, отколкото в твоите". И Той му припомня, че това е едно от нещата, които му е говорил преди години в Ландриндод.

Рийс започва мисли как ще се отрази това на живота му. "Три години давах всичкото си време, пари, всичко за мисията", казва той, "и всяка вечер бях там. И сега, когато очаквахме големи неща, Господ искаше да се отдръпна и да помагам на приятеля си, както по-рано той ми е помагал. Мисията растеше и щеше да стане още по-известна, и естествено хората щяха да припишат целия успех на приятеля ми. Те нямаше никога да видят или да си спомнят, че е имало нужда някой да постави основите. Три дена аз не бях готов да приема, но знаех, че ще бъда освободен. Това е Божият начин да дари човека с много радост в скрития живот, така както в един явен, успешен живот. Ако целта в живота ми беше да върша Божията воля, можех наистина да кажа, че при всяко положение ще ми бъде радостно".

Бог прави нова дълбока промяна в неговото естество. Както Йонатан, той успява да обикне човека, който заема неговото място. Той разказва на приятеля си как Господ го води, и че мисията ще бъде вече негова, а той ще се моли за него. "Господ ще спаси души чрез теб, и аз ще се моля за теб. Искам мисията да има по-голям успех чрез теб, отколкото имаше чрез мен."

Бригада без шапка

Скоро след като Рийс Хауелс предава мисията на своя приятел, очакваното писмо от Лондон пристига с покана да бъде гост на Джон Госет през следващата седмица. Първата му мисъл е, че той няма да може да отиде, поради новото си призвание на застъпничество, а то ще продължи три месеца. Той си ляга с чувството, че е направил истинска жертва, но на другата сутрин Господ го пита: "Защо не отидеш в Лондон?" "Заради застъпничеството". "Защо, не можеш ли да се молиш в Лондон?" Святият Дух винаги изпитва същината на себето, което иска да засегне. "Каж ми истинската причина", казва Той. Рийс Хауелс трябва да изповяда, че не може да си представи как ще отиде в Лондон без шапка. "Имах победата у дома", казва той, "но да отида без шапка като гост на хора от ранг беше изключено. Знаех, че Джон Госет никога няма да ми позволи да го обидя. Бях чувствителен към чувствата на другите хора и след неговата добрина бих предпочел да се откажа от каквато и да е сума пари, отколкото да направя това. Колко много извинения дава плътта! Но Святият Дух не приемаше нито едно от тях. Той е замислил всичко това, за да изпита, дали ще слушам Него, а не човек. Понякога хората говорят много лекомислено, че е чест да те смятат за луд поради Христа, но в действителност съвсем друго нещо е да си призван от Святия Дух да го направиш."

Борбата е голяма. Даже за миг му минава през ума дали не ще бъде по-добре да се откаже от "този живот на отдаване, този живот на робство, това всекидневно умирање", и да живее един обикновен християнски живот, да проповядва благовестието и да помага на бедните, както много от приятелите му правят. Но Святият Дух му припомня за живота му като мъченик, в който не може да има повече претенции за себе си на земята, отколкото един мъртъв човек. Както винаги, той възразява, но после се съгласява с това, което върши Святият Дух. Той знае, че няма избор и не смее да покаже нежелание, за да не би да загуби привилегиите да бъде мъченик.

Божият Дух, "Който никога не настоява", го привлича с връзките на любовта, като му посочва горчивия кръст, който Господ е носил. Както Писанието казва: "Нямаше благообразие, нито приличие, та да Го гледаме; Той бе презрян и отхвърлен от хората, поразен от Бога и наскърбен". "В мисията", казва Рийс Хауелс, "ние често пеехме:

Слушам зова на Исуса
Дигни кръста свой и следвай Ме!
Аз ще ида след Исуса
Ще Го следвам вярно в пътя Му.
Ще премина през Голгота
Със Христа - през скърби и печал.

Но каква горчива борба беше да вървя с Него сега! Помолих Го да ми покаже в Словото, че Той и преди е призовавал Своите слуги да вършат подобно нещо, в случай, че Джон Госет и приятелите му поискат да им дам примери от Словото за това, което върша. Казах на Бога, че ако ми даде такива примери, ще отида. За миг Той ми посочи Йоан кръстител и Илия: единият облечен само с камилска кожа и се храни с акриди и див мед; а другият прекарва три и половина години в пещера и в дома на една вдовица, където всеки ден яде последното ядене. Това е техният път от кръста до силата.

Господ винаги ме притискаше до стената и тогава се смеех и казвах: "Да, Господи, Ти ми помогна!" Така аз приех волята Му, но този път малко негодувах и когато Той ми припомни Йоан кръстител, страхувах се да не ме изпрати в Лондон без

нищо друго освен шапката! И затова гледах да съм зает през целия ден, да не би да прибави нещо повече към послушанието ми".

В деня, когато трябва да тръгне за Лондон, майка му, която е свикнала да го гледа без шапка в собствения им град, я приготвя и изчетква добре. Сутринта това е първото изпитание! Лукавият също му внушава да вземе един каскет в джоба си, за в случай, че завали дъжд. Но Рийс казва, че чадърът е много по-подходящ!

Когато влакът пристига в Падингтон, той се чувства като човек, който отива на бесилката! Джон Госет е там и го посреща най-любезно, когато слиза от вагона. След това поглежда в купето и казва: "Забравил си шапката си". "Не, аз не я взех със себе си". "Как! В Лондон без шапка? О, не! Рийс, трябва да разбереш, че не си в провинцията сега. Не можеш да дойдеш без шапка в Лондон". "Тогава трябва да се върна". "Не е въпрос да се връщаш", отговаря Джон Госет, "въпросът е да носиш шапка!"

"Никога не съм съжалявал така човек, както моя домакин", казва Рийс Хауелс, "когато тръгнахме от Падингтон за Пикадили в отворената кола. Той беше червен като рак. По пътя ми каза: "има нов каскет у дома, много скъп, но не ми отива, ще ти го дам". Трябваше да му кажа, че ако ми дадат всички каскети в Лондон да ги нося за Рождество, не бих ги приел, защото ходенето ми без шапка е една от позициите за пребъждане, за да постигна място на застъпничество. По-късно той ми каза, че гордостта му никога не е била така засегната, както тогава. Той каза, че през това пътуване се е червил повече, отколкото всеки друг път в живота си".

Ако каскетът е създал такъв конфликт, какво ще бъде с поста и скромната храна? Какво би помислил той за "менюто на Данаил?" Докато чакат обед, той прочита на Рийс Хауелс всичките покани за вечеря. "Какъв товар почувствах!" - казва Рийс Хауелс. "Аз можех да се храня само два пъти на ден с най-проста храна - каква нужда имаше от тези вечери? Не казах нито дума; не можех да говоря освен по принуждение, а няхах достатъчно сила да го кажа даже тогава! Звънецът би и седнахме да вечеряме. "Това е приготвено за теб", каза той, "и аз искам да опиташ от всичко, което има на масата". Трябваше да изповядам, че през следващите три месеца щях да се храня само два пъти на ден с хляб, сирене и супа! Той вдигна ръцете си и извика: "Какво правиш, Рийс? Какво ще кажат хората за моя гост? Че е някой от старите пророци?" Много се смяхме и аз му разправих за изпита си да бъде послушен на Господа и да отиде в Лондон. Казах му, че да го оскърбя след тази добрина е повече, отколкото бих очаквал, когато приех мястото на пребъждане. "И като си помисля, че ти вършиш всичко това за погиващите души", беше неговият отговор, "и ето ме вече стар човек, а нищо не съм направил за тях!" Тогава той ми каза: "Бъди послушен на Бога, даже ако кралят би те поканил на вечеря, но все пак не мога да вървя с теб в Пикадили! Ще трябва да вървиш два метра пред мен или два зад мен!" Смяхме се дълго време. Какъв кръст, но каква чудна победа!"

Джон Госет го завежда при своите приятели. Рийс Хауелс получава сърдечен прием и прекарва прекрасно с всички тях, особено с Лорд Радсток и сър Роберт Андерсън. "Бог ме изпитваше, за да види дали тази класа от обществото ще ме вълнува, но можех да кажа, че съм мъртъв към всичко."

Едва в последния ден истинската Божия цел за посещението му става явна. Вечерта преди да напусне Джон Госет отива в стаята му и казва: "Бог ми откри нещо. Той ми каза, че ще благослови дома ми, защото си тук, както благослови къщата на Овид-едом, защото Божият ковчег е там". "Както говореше", казва Рийс Хауелс, "мястото се изпълни с Божието присъствие и аз едвам можех да стоя". На следващата сутрин Господ подбужда Рийс Хауелс да чете за сунамката и да каже на Джон Госет: "Знаеш ли, че ти направи точно същото за мен, както жената за пророка? И аз също

трябва да питам: "Какво да направя за теб? Каквото и благословение да искаш от Бога, Той ще ти го даде". Джон Госет се трогва и се разплаква. Той има едно голямо желание: синът му - капитан Ралф Госет, който е в армията, да не опетни семейството. Той е напуснал пътя, в който е възпитан, и се връща от Африка. "Бог ще направи повече от това", отговаря Рийс Хауелс. "Той няма да се върне в армията преди да се покае". Това ще бъде изпълнение на думите на Спасителя към седемдесетте: "И в която къща влезете, първо казвайте: Мир на тоя дом! И ако бъде там някой син на мира, вашият мир ще почива на него".

Обрекът на назирей

Пътят на застъпничество, който Рийс Хауелс следва сега, става по-определен и се издига стръмно нагоре. Трудните случаи, за които е призван да се моли, се намират в селото и са под негово влияние. Но сина на Джон Госет той не е виждал и вероятно никога няма да го срещне, и няма никаква възможност да влияе върху него, освен чрез Престола на благодатта. Господ му казва: "Това ще бъде пробният изпит на твоето застъпничество". Очевидно Господ приготвя Своя слуга да постигне по-голяма позиция, отколкото той съзнава, и затова трябва да бъде отклонен от службата между хората, за да има работа само с Бога. Молитвата е съвсем определена, написана на картичка, подписана от Джон Госет и от него, от която и двамата имат по едно копие. Рийс Хауелс смята, че това е едно от най-скъпите му притежания.

След като се връща от Лондон, като част от неговото пребъждане Рийс е призван да коленичи три часа всяка вечер от шест до девет часа, след прибирането си от мината. Той вижда как Господ го е приготвял за тази работа, като няколко седмици преди това го е накарал да предаде ръководството на мисията на своя приятел. Сега той е призван да се откаже от всички духовни дейности навън, даже не трябва да посещава събранията в мисията. Трябва да чете Библията на колене, което винаги е правел, и Святият Дух ще бъде неговият Учител. "Трябваше ми време, за да се науча как да седя спокойно в Неговото присъствие", казва той. "Толкова бях свикнал да проповядвам, когато имам нова светлина от Словото, че бях готов да проповядвам без да се усетя, че няма хора! Трябваше постоянно да се опомням". Главните условия за пребъждане са: 1. Пост - две яденета на ден. 2. Живот в положение на молитва, което значи без шапка. 3. Отказване от всяка работа в мисията и никакво посещение на служби. 4. Три часа всяка вечер на колене, два за четене на Словото и последният за пребъждане пред Бога. Той знае, че ще има и други пребъждания, които още не са му дадени.

Този скрит живот е наистина различен от дейния живот, който е живял с години. Вместо да има общение с вярващи, трябва да бъде сам с Господа. Дори не му е позволено да съобщи на домашните си и на по-широк кръг от приятелите си, че е оставил мисията на приятеля си и е поел пътя на застъпничество. Така се разнася слух, че е разочарован от посещението си в Лондон и това го е накарало да се откаже от мисията и да не присъства никога на служение.

В началото той смята, че никога няма да изпита радост от този скрит живот, както е изпитвал в дейната си работа. Струва му се голяма трагедия да получава много светлина от Словото, а да няма изход за нея. Дори си мисли, че Бог няма никога вече да му позволи да проповядва. Другото неудобство е, че не може така лесно да се моли вечер както сутрин, защото преживяванията през деня оставят впечатление в ума му и в началото му е много трудно да се освободи от тях. "Дори и да сме далеч от присъствието на хора, колко трудно е", има обичай да казва той, "да потушим гласа на себето. Но след време Господ ме доведе до състояние, в което от момента, в който

затварях вратата в шест часа, светът беше за мен навън и имах достъп в Божието присъствие. Общението беше свършено. Можех наистина да кажа: толкова близо до Бога - не бих могъл да съм по-близо; защото в лицето на Неговия Син аз съм така близо, както е Той."

Тогава Господ му казва, че трябва да е готов да бъде поставен в каквото и да е положение, което пророците или апостолите са заемали. "Видях как беззаконието на народа е възложено върху Езекиил", казва той, "но не се страхувах да бъда изпитан с храната, както той. Нито се страхувах от Еремия, но бях уплашен от Исая! Никога не е имало пророк като него, от царска кръв, и един от големите държавници и писатели, когото Святият Дух е смирил в това, което го е накарал да направи (Исая 20 глава). Единственото утешение за мен беше, че като започна да чета Битие, щяха да минат два месеца, докато стигна до него. Но стигнах много по-скоро до нещо друго, което нямаше как да избегна. Не бях изпитан в Битие, а в Числа 6:2-6: "Когато мъж или жена направи изричен обрек на назирейство, за да посвети себе си Господу... През всичкото време на назирейския си обрек да не тури бръснач на главата си... ще бъде свят, и нека остави да растат космите на главата му... да не се приближи при мъртвец". И Святият Дух ми каза: "За периода на това застъпничество ти трябва да живееш така. Ако баща ти или майка ти умре, няма да се приближиш при тях и по никакъв начин няма да си послужиш с бръснач".

Казах на Господа, че е по-добре да умра, отколкото да направя това. Бях точно на тридесет години и един от шестима братя, които сме живели много почтен живот, и знаех, че те няма да позволят такова нещо в дома ни. Да ходя без шапка беше достатъчно лошо, но това беше хиляди пъти по-лошо. Мислех, че всеки който има брада поне един път в седмицата я подстригва, но назирей не може да стриже косата или брадата си. И лукавият ми пошепна: "И във всеки случай след шест месеца тя ще стигне до колената ти, и единственото място за теб ще бъде лудницата. Няма да е толкова зле, ако отидеш сам, но най-голямото нещастие ще бъде, че ще пратиш и родителите си там."

"Казах на Святия Дух, че не познавам никой от това поколение, който е повикан да върши такова нещо, и как бих могъл да се съглася и аз? Но, както винаги, Той настояваше да проникне до истинската причина на моето нежелание. Той не приемаше извинения. "Кажи Ми истината", каза Той. "Защо не искаш да ходиш като Самуил и Йоан Кръстител?" "Заради родителите си", отговорих аз, "трябва ли да ги доведа до гроба или в лудницата?" И аз наистина си мислех, че това е причината. Но Господ ми каза: "Сложи родителите си на кръста. Моята майка беше в тълпата, когато висях на кръста - най-голямата жертва, която светът е видял. Кажи ми истинската причина, защо не искаш да си назирей?" И така аз Му казах: "Истинската причина е, че влиянието на хората е много силно и се страхувам, че няма да мога да устоя". "Точно така", каза Той. "Това е причината. Защо искам да го направиш? Ако няма нищо от света в теб, как може светът да ти повлияе? Може ли да повлияе на мъртъв човек? Ти ще станеш назирей, когато всичко това е изтръгнато от теб". Той също прибави: "Както и да е, не е ли брадата по-естествена за човека, отколкото да се бръсне?" И аз трябваше да призная, че е така. Казах още нещо на Господа: "Беше доста лошо, че взимах у дома скитници, но да стана и аз такъв - знам, че братята ми никога няма да живеят с мен". Но Той отговори: "Не, ти трябва да живееш у дома. Преди да стигнеш това положение, всяка естествена обич, всяка нежна връзка трябва да се пречупи, докато душите на другите хора станат за теб също като душите на твоите собствени близки." Знаех, че трябва да мина по този път - нямаше нужда да се рита срещу остен."

Той трябва да каже, както винаги: "Помогни ми!" Има няколко дена милост преди домашните му и хората от вън да забележат, че не се бръсне. Той се нуждае от

подготовка, за да посрещне тяхната изненада. Това става точно няколко седмици, след като се очертават перспективи за живота му след отиването му в Лондон. Бащата на Джон Госет е личен приятел на крал Едуард VII и посещението на Рийс в дома на Джон Госет е едно събитие в живота на баща му; има съобщение в местния вестник и той знае, че е от баща му. Родителите му наистина се гордеят с него и очакват друга възможност. Във всичките особени опитности, които има през последните няколко месеца, те никога не се съмняват в неговата искреност. Единственото им възражение е, че допуска някои "прекалени неща". Но сега това за тях ще бъде "връх на глупостта"!

Първото нещо, което забелязват, е че не излиза вечерно време, както по-рано, и се чудят каква нередност има в мисията. След това виждат, че не слиза от стаята си в неделя. Баща му и майка му същата неделя не отиват на църква и той ги чува, като си шепнат: "Какво му става? Да не е разочарован от посещението си в Лондон?" Най-после когато забелязват, че не се е бръснал и прекарва всичкото си време в стаята, те мислят най-лошото за него! "Изпих тази чаша до дъното", казва Рийс Хауелс. "Това ми струваше много и те биха направили всичко, за да предотвратят моята капитулация в очите на хората. Колко много желяех да кажа една дума за обяснение! Това щеше да разреши въпроса. Но, не. Пътят ми беше: "И не отвори устата си". Това беше така болезнено за мен, като действителна смърт, през която трябваше да мина за външния свят. Станах за приказка на всички. Много хора мислеха, че външният ми вид издава провала ми, но не можеха да открият откъде идва. Даже дрехите ми бяха достатъчна причина да се срамуват от мен, защото Господ ме накара да дам най-хубавите си дрехи и да задържа само един костюм. Първите две седмици няха победа и когато отивах на работа изпитвах голяма мъка. Години преди това, когато вървах с Уил Батери и хората се обръщаха да ме гледат, аз се червях, защото никога не бях виждал човек като него - винаги небръснат, с дълга коса, развързани обувки; и тогава си мислех: "сега се срамувам и червя да вървя с него; но да предположим, че бях на негово място!" Тогава си спомних, че Спасителят беше взел неговото място, умрял с неговата смърт и оставил Своего земно семейство. А аз бях толкова податлив и се червях, само защото съм с него. И тогава ми дойде глас: "Един ден ти ще трябва да ходиш така". Сега трябваше така да правя. Ако се изчервявах, когато минавах покрай някои хора, Той ме караше да мина по същия път отново. Той ме наблюдаваше отвсякъде, докато станах мъртъв като човек, който наистина е умрял. Само цената на една загубена душа ме караше да правя това."

Той е критикуван не само от светските хора, но много повече от религиозния свят. Знаехме, казват те, че той прекалява; те са пророкували падението му, и ето - то е дошло. Това е опитността в Псалм 69:8: "Чужд станах на братята си и странен на чадата на майка ми". И причината за това е дадена в следващия стих: "Защото ревността за Твоя дом ме изяде; укорите на ония, които укоряваха Тебе, паднаха върху мене". Малцина - само от вътрешния кръг - знаят, че по избор той е поел пътя на застъпничество и че Святият Дух го кара да ходи в този път на срам, в който мнозина изпадат поради грях. Светът мисли, че е станал "калугер", или "нещо особено му е хрумнало" или че в резултат на несполука е полудял.

Можем да си представим какво е изпитвала Елизабет Джонс, неговата близка духовна другарка, при все че са загубили всяка надежда да се оженят. Един път, когато трябва да се срещнат, тя е възпрепятствана да отиде навреме и Рийс Хауелс си мисли, че най-после и тя се е отказала и не може повече да понася да я виждат с него, с неговата дълга коса и брада. Но тя нито един път не се отказва. Тя стои твърдо с него до края.

Но ако в началото светът го засяга, в крайна сметка той започва да влияе на света, защото хората чувстват Божието присъствие в него. Даже някои невярващи хора

започват да свалят шапките си, когато минават покрай него на улицата. Един стар човек казва на хората: "Помнете думите ми: тук върви един нов Йоан кръстител". Доказателство за влиянието му в окръга се вижда по-късно, когато един човек, който не знае името му, просто пита кондуктора: "Къде живее човекът със Святия Дух?" - и е насочен към Рийс Хауелс.

Рийс разказва: "След две седмици имах победа и бях мъртъв към влиянието на света. Както апостол Павел казва: "Защото нашата привременна лека скръб произвежда все повече и повече една вечна тежина на слава за нас" (2 Коринтяни 4:17). О, каква беше славата на този вътрешен живот! Трите часа вечерта прекарани в слава: нищо друго, освен Словото изяснено от Святия Дух. Какъв съвършен мир ми даваше Святия Дух и каква любов за една загубена душа! Дотогава винаги изпитвах страх от изпитите на Святия Дух и ме беше страх от нови пребъдания, защото не можех да ги откажа; а когато съществува и най-малкият страх, няма съвършена свобода. Хората мислят, че не се страхуват, защото не са били изпитани. Аз мислех, че няма да се страхувам, ако застана срещу света и неговите мнения, и че е най-лесно да си мъртъв към него, но това беше най-голямата грешка, която съм правил. Трябваше да бъда освободен стъпка по стъпка, това беше процес на осветение, когато себето и всички похоти трябваше да се променят за Божествения живот (Римляни 6:6; 2 Петрово 1:4). Всеки ден се смаявах, а Той се възвеличаваше."

След като прекарва шест месеца като назирей, Господ му дава уверение, че застъпничеството е прието и той има пълна свобода в присъствието на Бога. Той отива веднага при майка си и ѝ казва, че е свободен и може да се обръсне. Тя е толкова щастлива, че не може да каже нищо друго, а само повтаря: "Слава на Бога!"

През следващите няколко месеца в кореспонденцията между него и Джон Госет се споменава относно тази увереност. Единствените признаци за отговор са, че синът му е променил живота си, подписал е обещание, че няма да пие, напуска армията и отива да работи като фермер в Канада. Дванадесет години по-късно Рийс Хауелс получава известия за пълния отговор на застъпничеството. Едно писмо от Едгар Фейсфул, секретар на Южно-африканската обща мисия, писано на 3 август 1921 година в Кейптаун, гласи:

"Мили Рийс,

Вероятно си чувал за смъртта на г-н Джон Госет на 12 март, след като боледувал една седмица от пневмония; неговите последни думи са: "Господ дойде". Г-н Пирует получава това известие от сина му Ралф Госет, който разказва за своето собствено обръщение. Той и жена му присъстват на събранията на един евангелизатор. Той говорил за блудния син и думите "когато дойде на себе си" останали в ушите на Госет. На следващия ден, докато работел, те непрекъснато го преследвали. Няколко дена по-късно, той и жена му се изправили в събранието и свидетелствали. Това е голяма новина и аз зная, че ти ще се зарадваш да я чуеш. Мисля, че си имал определена молитва за него преди години и си бил уверен, че молитвата ти е чута".

Изцелението на вуйчо Дик

След шестмесечното застъпничество за капитан Госет, на великден 1910 година Рийс Хауелс е свободен да се върне към нормалния живот, но Господ му предлага да продължи скришното служение за още четири месеца за други случаи на застъпничество. Единият - за децата и вдовиците в Индия, чиито страдания са много големи при сегашната система. Той предпочита да продължи скрития живот, като казва: "Общението, което имах с Господа, надминаваше всяко друго, което съм имал с

хора; а и не бях завършил четенето на Библията. Най-трудното нещо в живота ми стана най-сладкото."

Тогава Господ му обръща внимание, че тези вдовици живеят само с по една шепа ориз на ден и му припомня закона на застъпничеството, че за да се моли за тях, трябва да живее като тях. И така, неговият режим на хранене ще бъде едно ядене от овесени ядки на всеки два дена, "което лукавият нарече храна за свине!" Той трябва да се откаже от хляб, чай и захар и да си купува всеки два дена мляко за едно пени. Всичко това струва по-малко от 1 шилинг и половина на седмица. Господ също му казва да напусне дома и да вземе стая под наем, тъй като майка му никога няма да понесе той да живее с толкова малко. Той знае добре, че преди да приключи, ще трябва да стигне до това положение, от което никога не ще иска да излезе. Може ли Святият Дух да промени така вкуса му, че храната, която сега ще яде, да го задоволява така, както е свикнал в къщи?

"Какъв глад изпитвах", казва той по-късно. "Господ не ни гали. Не ни носи на орлови криле. Победата бе да постигна това положение. Спомням си чувството, което изпитах първия ден, когато нямах никакъв хляб. Бих дал всичко за една коричка хляб. Когато се поставиш на мястото на друг, ти взимаш и неговото страдание и трябва да живееш по същия начин, стъпка по стъпка. Когато приближаваше време за ядене, за мен нямаше нищо. Чудно е, че не стигнах до разочарование и не отстъпих. Само Езекиил ми беше приятел и това, което можех да кажа, бе: Как е успял? (Езекиил 4 глава)."

Това продължава десет седмици, а победата получава за десет дена. Той разбира, че постът довежда тялото до подчинение на Святия Дух и означава, че нашите тела се нагаждат по-добре да носят товарите. Той започва деня в 5 часа сутринта без никаква храна цял ден, след това спи на пода, става отново в 5 часа и започва другия ден без храна до 5 часа вечерта. "Бях готов да продължа така през всичките дни на живота си, за да освободя тези вдовици в Индия", казва той. И когато получава победата, едно ядене за два дена му е достатъчно, като че ли има три яденета на ден. "Знаех, че получавам победа за Господа", казва той, "и че Той ще може да освободи тези вдовици". С независимостта на Индия в 1949 г в закона за наследство е направена промяна в полза на вдовиците. Кой знае какъв дял има застъпничеството за това освобождение и за широко отворените врати за разпространение на евангелието в цяла Индия?

През този период на застъпничество последните положения на пост, на които Бог го вика, са в началото по едно ядене всеки трети ден, и след това пълен пост за 15 дена. На седмия ден той казва: "Продължавах така много добре и не ми се отрази зле. Бях в същото положение на седмия ден, както в първия. Не бях никак изтощен и не чувствах нужда от храна", но тогава Господ му казва, че застъпничеството е приключено и може да спре поста, въпреки че той иска да го довърши.

През тези последни месеци на застъпничество става един инцидент, който Рийс Хауелс винаги счита за една от най-големите опитности в живота си. Горе в планината неговият вуйчо Дик, който е инвалид, още живее в Пентуин, в старата къща на дядо му и баба му. На Нова година, преди да отиде да го посети, Рийс Хауелс се качва в стаята си. Както винаги, преди да излезе той се моли Господ да го пази под кръвта и да го води при някого, който има нужда от неговата помощ. Но тази сутрин, съвсем неочаквано, Святият Дух му говори: "Волята на Отца е да изцели твоя вуйчо". Това изглежда повече от хубаво, за да е истина и повече от велико, за да се вярва - че след всички тези тридесет години вуйчо му ще може да ходи като всички други хора.

Когато пристига в Пентуин и вуйчо му, както винаги, усърдно очаква седмичното му посещение, му задава обикновения въпрос: "Нещо ново от Господа?" "Да", отговаря Рийс Хауелс, "и то за теб". "За мен?", отговаря учудено той. "Нещо лошо

ли съм направил?" "Не, но Господ ми каза, че Неговата воля е да те изцели". Можем само да си представим как това известие прозвучава в ушите на вуйчо му. Рийс казва само, че той трябва да излезе и да срещне Господа. След четвърт час в малката градина той се връща с ликуващо лице. "Да", казва той, "аз ще бъда здрав след четири и половина месеца, това ще бъде на 15 май".

Ако се оставят нещата така и не се обвързват с дата, ще бъде много по-лесно да съобщи на хората за изцелението, но въпросът, който Святият Дух иска да изтъкне, е че това трябва да бъде една истина за тях, както ще бъде за другите хора, когато стане действителност. "А вярата е даване същественост на ония неща, за които се надяваме - имаме убеждение за неща, които не се виждат" (Евреи 11:1). "Това не беше въпрос на борба", казва Рийс Хауелс, "но застанете и вижте със себе си извършеното от Господа избавление" (2 Летописи 20:17). Застъпничеството е постигнато през шест месечната борба за туберкулозната жена, и "един път спечелено значи спечелена позиция, която може да се използва при всеки друг случай, за който Святият Дух пожелае".

И така, новината се разнася същата седмица и скоро в целия окръг се говори само за това. Много хора съжालяват неговия вуйчо и казват, че се оставя да бъде заблуден. Някои отиват да питат защо Господ е казал четири и половина месеца, вместо един месец, една седмица, или един ден. "Но това ние не разбирахме и затова не се опитвахме да обясним", казва Рийс Хауелс.

Две седмици след тази новина вуйчо му става по-зле и е на легло цял месец. Хората казват, че вместо да оздравее, той ще бъде в гроба на определения ден! Въпреки че е много болен, Святият Дух ги предупреждава да не се молят. Ако се молят, молитвите им биха били молитви на съмнение. Даже Господ казва на вуйчо му вместо да се моли по десет часа на ден да се приготви за обществена работа, която ще има след изцелението.

Две седмици преди датата на изцелението Господ дава на Рийс Хауелс да разбере, че трябва да напусне дома си за няколко месеца, и то след като съобщи на вуйчо си, че няма да го посети преди изцелението му, защото Божията воля е никой човек да не получи похвала за това. Когато отива в Пентуин, вуйчо му пита с лице, осияно от славата Божия: "Казвал ли ти е Господ защо четири и половина месеца и 15 май? Тогава е петдесетница и Господ ми каза, че ще бъда изцелен в 5 часа сутринта и ще вървя до църквата и обратно - три мили - за първи път след тридесет години".

Тъй като Рийс Хауелс посещава вуйчо си всяка седмица, а сега прекъсва тези посещения, първата мисъл, която естествено би дошла на ума на всеки човек е, че той бяга и го оставя в критичния момент. "Ние се радвахме през цялото време на Божествения план", казва той, и "главната мисъл през тези две последни седмици продължаваше да е: застанете и вижте със себе си извършеното от Господа избавление".

Вечерта преди петдесетница вуйчо му е зле, както винаги. Всяка нощ между 1 и 2 часа той става, тъй като не може да лежи, и тази нощ също става. Това е последната атака на неприятеля, който пошепва: "Свършено е. Ти си същият, както всяка нощ, и ти остават само три часа". Но една минута е достатъчно дълга за Господа. Той си ляга и заспива дълбок сън. Следващото нещо, което чува, е че часовникът удря пет часа и той се чувства излекуван. Той вика семейството си и в къщата има такова тържествено благоговение, че се страхуват да се движат, като съзнават, че Сам Бог е извършил това голямо дело. Когато идва време да отиде на църква, лукавият му внушава да си вземе бастуна, за в случай, че ще има нужда от малко подкрепа, и той трябва да каже: "Махни се зад мене, Сатано!" Дик пристига в църквата и всички имат още една причина да благодарят на Бога. На следващия ден пристигат хора от всички краища на окръга, за да

го видят, и уелският кореспондент на списание "Живот на вяра" - Уин Еванс - пише статия за това чудно изцеление.

Коментирайки, Рийс Хауелс казва: "Ако се бях съмнявал, щях ли да се радвам? Господ никога няма да даде доказателство, ако не вярваме; и ако вярваме, ние можем да чакаме търпеливо. За мен имаше нещо по-голямо от изцелението - това беше едно ново потвърждение за застъпничеството, че е постигнато положението, което може да се използва, където Бог иска."

Вуйчо му е назначен за почетен мисионер в окръга и през следващите пет години посещава всяка къща в район от около три и повече мили и основава много молитвени събрания. Един ден той минава с Рийс 18 мили, и нито веднъж след изцелението си не се разболява до деня, когато Господ го вика у дома и му казва, че неговата работа на земята е привършена.

Повикан да напусне работата си

Трудно можем да разберем как през тези три години на интензивна борба и много победи в Духа, Рийс Хауелс е работил всеки ден най-тежките работи, които човек може да върши - долу в мината, да копае въглища. Неговият живот не е този на монах, а живот в Духа сред света, но не и от него. Когато слиза в мината - време от десет до петнадесет минути, през което мъжете привикват на тъмнината - ако той се намира между тях, нито една мръсна дума не излиза от устата им. Впечатлението, което прави на мнозина от тези младежи долу в мината може най-добре да се прецени от един случай десет години по-късно, когато той се връща в Бринаман след африканската си мисионерска дейност. На едно многолюдно събрание в неговата родна църква, предната редица е заета от същите мъже, мнозина от които рядко влизат в църква. Един млад миньор - Томи Хауелс, който наскоро се е покаял - така е засегнат от практическата реалност, която вижда в този живот "пълен с вяра и Святия Дух", че в това събрание сърцата им се свързват както на Йонатан и Давид, и през всичките следващи години Томи става негов предан съработник и партньор в молитвата.

Но сега Рийс Хауелс е повикан да се откъсне още повече от своя затворен, скован живот. Той излиза на разходка из любимата си планина, където тишината често пъти е за него врата към небето, и Бог му говори: "За седем часа на ден ти взимаш по два шилинга на час. Но няма защо повече да работиш за един земен господар. Не искаш ли да се откажеш от тези седем часа на ден и да работиш за Мен?" Рийс Хауелс застава на едно дървено мостче над потока и Господ го пита: "Обещавах ли Ми, че няма да разчиташ на никого да се грижи за теб? Ако си съгласен - вдигни ръката си и повтори: "Няма да взема ни конец, ни ремък за обуца от някого, освен ако Господ ми каже".

Както Авраам взема това решение, когато отказва плячката, на която има право, да не би мъжете да кажат, че благословието му произлиза от света, така Бог иска от слугата Си да вземе същото решение за останалата част от живота си. На този мост той вдига ръката си и дава тържествено обещание, като прибавя: "Наистина вярвам, че Ти можеш да се грижиш за мен по-добре от минната компания". Това не е недостойно решение, защото Рийс Хауелс отдавна не взема активно участие в мисията и между братята християни, което би заставило хората да му дават. В момента, когато дава това обещание, Господ му показва същността на нещата, като му казва: "Запомни, че не трябва никога да се храниш у дома, ако не си плащаш, иначе братята ти биха казали, че се грижат за теб". Не че семейството има нещо против да му помогне, но Господ иска да му каже, че истинският живот на вяра означава всичко, от което се нуждае да

получава от Бога и да може да си плаща, като използва всичките си часове за Бога, да не е зависим от човек, още повече от семейството си.

Още един път послушанието му към Бога ще се изпита с цената на майчиното огорчение. Тя е толкова доволна, че не живее вече като назирей и не върши други "чудновати" неща, и мисли, че сега ще започне един нормален живот. Така че когато ѝ съобщава новото слово от Бога до него, тя не може отначало да го приеме. Това е истинска борба, която трае няколко дни. "Какво ще каже баща ти?", пита тя. "Ако ти ни плащаш, ще бъдеш като квартирант, а не син." Но това е обещание пред Бога. "Ако ми позволиш да си плащам храната, ще остана в къщи", ѝ казва той, "ако не, трябва да напусна след обяд".

Господ му дава един месец почивка, която той прекарва с Възлюбения на сърцето си. Всеки ден е в планината, където не вижда човешко лице. Това не са дни на застъпничество или носене на тежки товари, а едно живо общение, вдълбочено в Божието присъствие. Той често говори за това време като за едно от най-скъпоценните неща в живота му.

Започва месеца с едно пени и Господ не прибавя нищо към това; така че, като изкачва планината първите няколко дена, дяволът му повтаря всяка сутрин: "Още не си получил отговор на молитвата". Тогава, една сутрин, като минава през железната врата, където оставя зад себе си къщи и ниви, Господ му казва: "От момента, когато затвориш вратата след себе си, не позволявай на лукавия да ти говори пак. Няма да имаш нужда от стотинка до деня, когато платиш на майка си". "И така, аз отвърнах на неприятеля", казва Рийс, "и му казах, че няма да се моля нито веднъж за пари до края на месеца. Никога не съм се съмнявал, че хората за които съм работил ще ми плащат всяка събота, тогава защо да се съмнявам в Бога? Нито един път не се молих, но живях в поклонение на моя небесен Жених."

В последния ден на месеца към обед Господ му казва да слезе от планината и да си отиде у дома. Веднага, щом пристига, баща му идва за обяд. Този е последният изпит на новото му призвание на живот на вяра. "Директорът каза, че ти е запазил мястото и можеш да се върнеш, ако искаш", казва баща му. "Колко глупав човек, защо е направил това?" - се провиква Рийс. "Но ако нямаш намерение да работиш за прехраната си", продължава баща му, "кой ще се грижи за теб?" "Не си ли съгласен, че ако работя за Бога, Той ще се грижи за мен, както този земен господар се грижеше?" - пита Рийс. "Но можеш ли да посочиш друго лице, което живее такъв живот?" - пита баща му. "Джордж Мюлер", отговаря Рийс. "Но той умря. Трябва ли да повикаш мъртвите да ти помогнат?" "Ех", казва Рийс, "не вярваш ли думите на Спасителя, Не носете ни кесия, ни торба... работникът заслужава своята заплата?" Този цитат като че ли убеждава бащата, който само добавя: "Исках само да ти предам думите му".

Докато говорят, пощаджията пристига с писмо за Рийс. То е от Джон Госет, който му предлага работа в мисията на Лондон сити и му съобщава, че заплата му ще бъде сто лири на година. Той прибавя: "Тези, които проповядват евангелието, трябва да живеят от евангелието". Рийс вижда как лицето на баща му се променя. Той сигурно си мисли: "Колко е късметлия, всичко е в негова полза". "Виждаш ли?" - казва той на Рийс. "Тези, които проповядват евангелието, трябва да живеят от евангелието!" "Разбира се", отговаря Рийс, "и тези, които проповядват вяра, трябва да живеят чрез вяра".

Победата е спечелена, баща му се смее; за половин час Господ е изпратил нужното избавление. Това е добро начало на четиридесетгодишно молитстване, доказвайки Господната молитва: "Давай ни всеки ден ежедневния ни хляб".

Мадейра

Точно по времето на изцелението на вуйчо Дик един младеж на име Джоу Еванс, който е чудно благословен в едно от първите събрания и много помага в делото, получава кръвоизлив от дробовете. Докторите му казват да отиде в санаториум и той пита Рийс Хауелс какво да прави. След като пребъдва пред Бога няколко дни, за да не би неговият разум да бъде повлиян от естествените му желания, той казва на Джоу да послуша съвета на лекарите. Това изглежда като липса на вяра, но Бог му показва, че Той идва на помощ, когато лекарствата не помагат. И затова казва на Джоу: "Спокойно можеш да отидеш в санаториума. Вероятно Господ иска да ти покаже, че медицината не може да те излекува".

Той стои пет месеца там, но когато напуска, има висока температура и лоша кашлица. Докторът не го успокоява, но му казва да купи палатка и да отиде да живее в планината. "Прави каквото ти казва докторът", казва отново Рийс Хауелс, "и ако това не помогне, ще дадеш възможност на Господа да те изцели".

Често пъти когато Рийс Хауелс го посещава на планината, Джоу закачливо казва: "След като съм проповядвал пълна победа и ти си постигнал положение да се застъпваш, ето че съм в палатка като знаме на върха на тази планина, за да видят всички, че нямаме вяра за изцеление!" Наистина, както казва Рийс Хауелс: "Ако Святият Дух не ми беше показал, че трябва да се моля само с молитвите, които Той дава, щях да се моля за моя приятел много отдавна. Това е доказателство, че въпреки мястото на застъпничество да бе постигнато, аз можех да си служа с него само когато съм воден от Духа."

Джоу стои на планината около два месеца, но не е добре и докторът казва, че не ще може да прекара зимата, ако не отиде в тропически климат като Мадейра. Това е потвърдено от един специалист от Суонси, но когато бащата на Джоу разбира, се разсърдва на доктора. Семейството е много бедно и той обвинява доктора, че е отворил врата, през която само богаташки син може да мине, а не неговият. Същият ден Рийс Хауелс получава един подарък от 320 лири. "Защо ми са тези пари", казва той, "когато мога да живея с две стотинки на ден!" Но причината не е далеч да се отгатне. Тук се вижда Божият пръст. Ето парите за Джоу! И така, Рийс Хауелс пита бащата на Джоу: "Ако си заможен човек, би ли пратил своя син на тропика?" "Разбира се, да!" - отговаря той. "Ето, аз имам парите и той може да отиде". Човекът е съкрушен и започва да плаче. Той не познава Божията благодат, но както казва Рийс Хауелс: "Той видя, че Божията любов го направи равен на богат човек. Мисля, че всичко това си струваше, макар и само за да го докосне".

Следващият проблем е как Джоу да отиде в Мадейра, тъй като явно той не е в състояние да пътува сам. Рийс Хауелс не мисли да го придружава, защото Бог започва да му показва планове за бъдещето. Но една нощ той не може да спи и Господ му говори. Той пита кой ще се грижи за Джоу и прибавя: "Ако ти не отидеш с него, не позволявай на никой друг да го води. Не можеш да искаш от никого това, което сам можеш да направиш". Това е крайно изпитание. Рийс знае какво би означавало това. Той има връзка с туберкулозни още от първия случай и това всява у него ужас от болестта, а освен това същата година има голяма акция срещу туберкулозата, посочваща опасностите от близкия контакт с болни.

Преди да спомене нещо на някого, той казва на Елизабет Джонс. Той ѝ обяснява какво би означавало това и че след три месеца може да се върне туберкулозен. Какво би казала тя? Тя се моли два дена и тогава му отговаря, че въпросът е уреден. Господ я е попитал ако Рийс е туберкулозен и друг човек би предложил да върви с него, не би ли

приела това? И не казва ли Словото: "Правете на другите това, което искате те да правят на вас"?

И така Джоу и Рийс тръгват за остров Мадейра през лятото на 1910 г. С пристигането си във Фунчал мисионерът, за когото Рийс Хауелс има писмо, идва да ги посрещне. Той веднага забелязва, че болестта на Джоу е в напреднал стадий и пита дали са посъветвани от повече лекари да дойдат. След това пита кой хотел предпочитат - английският струва 7 шилинга и 6 пенса на ден, а португалският - 4 шилинга и 4 пенса. Господ вече е казал на Рийс Хауелс да заеме мястото си на пребъждане и да употребява парите само за необходимото, и така те избират португалския хотел. За Рийс Хауелс "цената е първокласна, след като живее с по едно ядене на ден", но това не е за дълго време. Португалската храна не подхожда на Джоу и на третия ден той се разболява. Затова Рийс Хауелс му казва да стои спокойно, а той ще излезе навън да прекара известно време с Господа. Там Господ му показва какво да прави. Той има право да употреби 8 шилинга и 4 пенса на ден, което би струвало за двама в хотела, и така той може да остави Джоу в Английския хотел за 7 шилинга и 6 пенса, а той да живее с оставащите 10 пенса.

Когато мисионерът чува това, той казва, че е невъзможно да се спи в Мадейра за един шилинг на вечер, а още по-малко да се живее. Но все пак има едно предложение - Рийс Хауелс може да използва моряшкото общежитие - приземието на мисионерската къща. Той може да му предложи стая в мисионерската къща, което е по-добро, но Бог има друга цел. Моряшкото общежитие е голяма сграда с места за около дванадесет души, "но то не беше използвано с месеци", казва Рийс Хауелс, "освен от животинки, които живеят в тропика; и така аз имах част от опитността на фараона и неговите хора през третото и четвъртото бедствие в Египет! Първата нощ не спях поради борба отвън и страхове отвътре. На закуската на другата сутрин нещата стигнаха до крайна точка. Животинките споделиха с мен малката кутия с овесени ядки, хляба и сиренето. Мислех, че имам същото право като Петър да се оплаквам от тези пълзящи животинки и започнах да се ядосвам на мисионера. Обикновено не бих направил това - внимавах на своя ум, но тези мисли се усилваха и открих нещо в себе си, което ми пречеше да го обичам. Бях уморен и си мислех, че ли не си струва да живея. Чувствах се повече като човек, а не като мъж, в когото живее Святия Дух. Исках да плача, но Господ ми каза: "Преди да плачеш, искам да ти говоря. Не проповядва ли за Джеймс Гилмор в Монголия, който е живял с 2 пенса на ден? Не проповядва ли за Езекиил как той е живял?" Помолих Господ да ми прости, но Той каза: "Трябва да я имаш. Доведох те в Мадейра, на това място, за да ти покажа разликата между Моята любов и твоята, и да ти покажа, че има нещо в твоето естество, от което трябва да те освободя. Спасителят те обичаше, когато ти се отнасяше към Него по-зле, отколкото мисионерът към теб. Когато е на земята, Той е в това състояние, което ти не си допуснал да имам в теб - да обичаш онези, които вършат нещо против теб, да обичаш хората, които дават второто и третото си добро, все едно че са ти дали най-доброто."

Отдадох хвала на Бога, че е открил това в мен. Трябваше да обичам мисионера не за това, което ми даде, но защото не можех друго, освен да го обичам. Виждах, че същината на естеството на Спасителя е любов и ако същината на моето естество е любов, нищо, което мисионерът прави, не може да ме засегне. Това разбрах за един миг, коленичих и помолих Святия Дух да не ме вдига от мястото, докато не получа благословието. Ако някога съм обичал Спасителя, то е било тогава. Аз Го видях как обичаше онези, които Го разпъваха на кръст - и тази любов няма граници.

Няколко пъти мислех, че наистина съм простил и че обичам мисионера, но когато го срещах други чувства ме обладаваха! Обаче след шест седмици аз бях променен, както един пияница се променя, когато вижда какво Спасителят е направил

за него. Аз бях напълно променен. О, какъв живот ми даде Той! Каква съвършена любов! Доказателство за това беше срещата ми на другия ден с местния проповедник. Той не беше говорил много с мен преди това, но тази сутрин каза: "Къде живееш?" "В мисионерската къща" - отговорих. "В къщата ли? Или в моряшката станция?" - продължи той. "Да", отговорих аз. "Това християнство ли го наричат във вашата страна, да те сложи на такова място?" - извика той. Какво щеше да бъде, ако ме беше питал няколко дена преди това! Аз му отговорих, като му зададох друг въпрос: "Плащате ли за електричество и пране?" "Да", каза той, "те са много скъпи." "Е, аз не плащам. Това е християнство. Това е, което мисионерът е направил за мен". О, каква свобода, каква победа! След това никога не съм живял на друго място, което Бог е изпълнял повече, отколкото моряшката станция. Тук имах за един час повече общение, отколкото всичкото време в хотела с добрата храна."

Междувременно, след два месеца в английския хотел Джоу няма никакво подобрене. Един ден той става съвсем зле. Джоу мисли, че ще умре и в него се появява копнеж за дома и отечеството. Това е тежък момент и Рийс Хауелс чувства, че трябва да вземе решение. "Мислиш ли, че Господ ще те доведе тук и ще позволи да умреш, без да ни открие Своята воля?" - пита той и прибавя: "Тази болест не е смъртоносна, но е за Божията слава". Когато се разделят и Рийс се качва на малкото влакче, слизашо от планината, Джоу започва да плаче. На Рийс му е трудно да си тръгне, защото се страхува да не би Джоу да получи кръвоизлив през нощта, и заплаква. Но, "като влязох във влака", казва той, "чух този глас, който познавам така добре, както детето познава бащиния си глас. Той каза: "След един месец, от днес нататък, Джоу ще бъде здрав". Божията слава слезе върху влака. Тя беше такава, че хората се обръщаха, и изглежда забелязаха нещо."

Когато пристига в станцията, той веднага сяда и пише три писма: на домашните си, на бащата на Джоу и на Елизабет Джонс, в които съобщава, че след един месец ще се върнат. В този момент, когато природата и медицината не са в състояние да помогнат, Господ му показва, че "един по-висш закон ще влезе в действие".

На другата сутрин той се връща в хотела, за да съобщи новината на Джоу. Първо, той шеговито го пита какви планове има за бъдещето, на което Джоу тъжно отговаря: "Никакви, само гроба". Тогава Рийс Хауелс му припомня за Божията благодетелство към него в санаториума, лечението на чист въздух, престоя в Мадейра и спокойно добавя: "Но Господ с запазил най-доброто вино за сега; Бог ще те излекува след един месец!" Джоу започва да плаче. "Като че ли един извор се отвори", казва Рийс Хауелс, "и той плака два, три дена. Не можеше да повярва, че ще си върви у дома и ще види приятелите си. Той каза, че е повярвал в изцелението на вуйчо ми, но да вярва за себе си - това е друго нещо. Все пак, след един-два дена той наистина повярва."

Същата вечер Рийс Хауелс среща жената на мисионера и както винаги тя пита за приятеля му. "Той е много болен", е отговорът, "но Господ ми каза, че ще го излекува след един месец." Това изглежда невероятно за нея и тя извиква: "Как можете да кажете това нещо? Вие знаете, че това не може никога да се случи, защото и двата му дроба са почти изгнили. Това никога не се е случва". "Това никога не се е случвало поради безверие", отговаря той, "но Господ ми каза, че Той ще изцели Джоу, и ние ще си заминем след един месец."

На другата сутрин той среща мисионера, който е чул от жена си за разговора им и му казва: "Чух, че ще си заминавате след един месец. Вие пристигнахте за зимата и сега ще се връщате посред зима с един туберкулозен. Искате ли да се допитате до един специалист?" "Разбира се", отговаря Рийс Хауелс. "Имам 200 лири и съм готов да опитам всичко, което медицината може да направи и ще направя всичко, което специалистът казва." Той обяснява на мисионера, че не е против медицината и че Бог

не се намесва с духовния закон, докато не дойде краят на естествения закон и го пита: "Ако специалистът го смята за безнадежден, когато бъде излекуван ще повярваш ли, че Бог е направил това?" "Ще повярвам", отговаря мисионерът с насълзени очи, "никога не съм чувал нещо по-разумно от това." Той разпространява новината във всички хотели в Мадейра. Също е много изненадан, че Рийс споменава за 200 лири. Не може да разбере защо той живее в моряшката станция, щом има толкова пари!

Специалистът прави основен преглед на Джоу и казва, че той е в критично състояние и очаква нов кръвоизлив. Той казва на Рийс Хауелс да не го оставя сам, и че "най-доброто нещо е да се върне у дома." "Така и двамата бяхме доволни, че естественият закон дойде до своя край", коментира Рийс Хауелс. Когато писмото пристига у дома в Бринаман, в което се казва, че Джоу ще бъде изцелен след един месец, майка му го показва на доктора, който пръв е посъветвал Джоу да отиде в санаториум. Той се смее като го прочита и казва, че е невъзможно, но прибавя, че ако това стане, ще повярва в същия ден.

Рийс Хауелс обещава на специалиста че ще стои при Джоу, и затова отива в хотела. "Това беше цял месец ваканция" - казва той, "защото нямаше нужда от молитва. Господ каза, че ще бъде излекуван и затова ние уповавахме на Словото Му и бяхме щастливи като птички. Много хора във Фунчал разбраха това и чакаха с голям интерес да видят края."

Една седмица преди изцелението те си взимат билети и се приготвят за път. Рийс Хауелс припомня на Джоу, че вуйчо му Дик е знаел точно времето, когато ще бъде излекуван, и внушава на Джоу да поиска Господ да му каже времето, когато ще бъде излекуван в събота сутрин, така че и той да вземе участие в това. Той се връща засмян като казва, че има два отговора: три часа сутринта и шест часа сутринта, но той знае, че първият е от лукавия, защото е много рано, и затова приема второто време. Те решават да пратят телеграма на бащата на Джоу в деня на изцелението.

"Един ден преди това бяхме много развълнувани", казва Рийс Хауелс. "Бях му казал да дойде в моята стая в шест часа сутринта и да ми съобщи новината. Когато си казахме лека нощ и се стиснахме ръцете, той каза: "Много съм неспокоен като си помисля, че за последен път си лягам с тази туберкулоза в мен." Колкото за мен, почти не можах да спя цялата нощ от възбуда и радост. Беше тържествен момент, особено между пет и шест часа сутринта, докато очаквах това време да дойде. Но в шест часа Джоу не се появи; затова аз го повиках и той пристигна със завивката на главата си. Той седна от към краката ми на леглото и с отчаян израз каза: "Няма промяна в мен, аз съм същият, както и вчера!" Изведнъж Святият Дух ми каза: "Ще изпратите ли телеграмата?" Аз казах на Джоу да се върне и се моли за мен. Той не можеше да разбере защо трябва да прави това. Мислеше, че той е човекът, който се нуждае от молитва! Тогава се обърнах към Господа и попитах, коя е причината за закъснението. "Ако ти кажа, че е излекуван", каза Той, "ще изпратиш ли телеграма? Ако приемеш изцелението от Мен въпреки това, което можеш да виждаш и това, което приятелят ти казва, ти ще си в по-добро положение, отколкото при изцелението на вуйчо ти." Това беше особен момент. Аз знаех какво значи да пратя тази телеграма там, където вуйчо ми беше излекуван. Ако не сполучех в това, всеки би казал, че изцелението на вуйчо ми е една случайност. Само истинска вяра в Бога можеше да ме накара да направя това. Господ ми припомни случая със слугата на стотника. Ще повярвам ли в Божието Слово, независимо от това, което мога да видя? След един час борба реших да я изпратя само въз основа на Словото Божие, преди да е настъпило действителното изцеление. Отидох в пощата преди осем часа сутринта и телеграфирах една дума: "Победа." След като изпратих телеграмата, ръцете ми бяха мокри от пот."

Следващият ден беше неделя и на обяд двамата седяхме пред хотела, чакайки обяда, когато Господ слезе над Джоу като порой от дъжд и той бе изцелен на място. Той веднага ми каза, като скачаше от радост. Той ме помоли да тичам с него и ние тичахме, докато той ме надмина! Той беше като Илия, тичайки пред Ахав - като че ли всичката сила беше отишла в краката му! Това беше неопишуема радост, не само поради изцелението, но и поради победата на вярата. И двамата присъствахме на събранието на мисионера същия следобед. То беше първото, на което Джоу присъстваше от дванадесет месеца. Победата беше чудна, когато мисионерът събщи за изцелението публично."

След два дена те напускат Мадейра. От хотела им устройват голямо изпращане с много хора, които Господ е благословил, и имат сърдечна раздяла с мисионера и неговото семейство. Те пристигат у дома в събота и на другия ден докторът идва в къщи и пита Джоу дали има нещо против да го прегледа. Джоу е напълно съгласен и след прегледа докторът казва: "Чудно, чудно, не мога да открия частица от болестта в него." Докторът отива на църква в неделя за пръв път, откакто е в окръга, и няколко месеца по-късно, когато друг туберкулозен отива при него, той му казва: "Слушай, докторът не може да направи нищо за теб, иди и опитай Господа!" Младежът го поглежда като мисли, че се шегува с него, но той повтаря: "Сериозно ти казвам, върви и опитай Господа!"

С изцелението на Джоу истинността на застъпничеството, което стои зад тази победа, е изпитано до крайна степен. Джоу става проповедник, за което още по-рано е чувствал призвание. Скоро след като се връща от Мадейра Рийс открива, че храчи кръв. Той е сигурен, че бидейки в близък контакт с Джоу се е заразил, но вътрешният му мир е непоклатим. Той не съжалява за това, което е направено. Всъщност, след няколко дни разбира, че няма нищо сериозно, и има увереност в сърцето си, че посвещението му е истинско.

Женитба и зов за мисионерство

Много скоро след връщането си от Мадейра, Рийс Хауелс се оженва за Елизабет Анна Джонс, която също е от Бринаман. Сватбата е на 21 декември 1910 г. Те се познават от деца. След дълги месеци на силно изобличение, тя е новородена в уелското съживление. По-късно тя участва в групата помощници в селото и постепенно Господ ги привлича един към друг, докато започват да се питат дали не е Божията воля за тях да се оженят и да създадат дом за скитници. Скоро след това, обаче, те са водени от Святия Дух да се откажат от брака, като не знаят дали въобще ще могат да се оженят. Но сега, три години по-късно, Божията воля е да свържат живота си в служба за Него. Напълно единна с него във възгледите, Елизабет Хауелс става подарена от Бога помощничка на своя съпруг и неизменна съработничка, винаги споделяйки бремето в Духа.

Те получават един хубав подарък от Америка за сватбените си разноски. С част от него купуват необходими неща, а другата е задържана за сватбата. Обаче една седмица преди събитието при Рийс Хауелс идва човек с голяма нужда за помощ. В живота на вяра той винаги поддържа принципа: "първа нужда - първа необходимост", и така той дава парите, сигурен, че Господ ще промисли. Но един ден преди сватбата, нищо не пристига. "Споменах на Господа," казва той, "че ако беше друг ден, щеше да бъде без значение, но този ден бяхме поканили сестра ми и зет ми да ни придружат сутринта и трябваше да вземем влака преди първата поща. Вечерта няхах нито една стотинка! Това беше случай, в който човек може да се съмнява в Господа, но Той

никога не ни е оставял, и късно тази нощ избавлението дойде. Това беше от голяма полза за нас! Беше началото на един живот на вяра!"

Няколко месеца по-късно Рийс отива в Америка с един приятел и започва пак да проповядва. Той посещава много стари познати, особено в града, където е новороден. След три месеца се връщат и не след дълго Святият Дух му открива, че трябва пак да посещава църквата. Това е едно особено чувство след като толкова дълго е бил в мисията, а после е живял скрит живот; той и жена му не са посещавали църквата повече от пет години. Следващият въпрос е в коя църква да отидат? Той е член на конгрешанска църква, а тя - на баптистка, и като търсят Божието водителство, Бог им показва една малка конгрешанска църква, която по това време няма проповедник.

От самото начало той започва да участва в събранията и с това Бог предизвиква раздвижване от Духа. Една неделя, когато е на път за служението, Бог му казва, че трябва да стане пастир. Той отива право в къщи и казва на Елизабет: "Знаеш ли, че си се оженила за един пастир?" Той нищо не казва за това на хората, но една вечер дяконите го питат дали не би искал да стане пастир и след едно църковно събрание той е приет и говори първата си проповед. Да бъде пастир предполага подготовка, и така с брата на жена си той започва да посещава Богословския колеж в Кармартен.

"В проповядването си по това време", казва той, "никога не споменах за застъпничеството от миналия си живот, както апостол Павел не говори за годините си в Арабия; бях призван да благовествам простото евангелие и се придържах към него. Каква привилегия бе да застана пред хората и със силата на Святия Дух да провъзгласявам неизследимите богатства на Христа! Господ ми позволи да се върна и да живея най-обикновен живот. Когато почнах да проповядвам, нямаше повече време за застъпничество, защото всичките ми часове и мисли бяха отдадени на тази работа."

По това време Бог му говори пак. Той и жена му чувстват голяма нужда да се молят за някои техни приятели мисионери в Западна Африка - семейство Стобер от Евангелската мисия в Ангола. Те чувстват, че трябва да им помогнат по някакъв начин и докато се молят на Господа за това прочитат в тяхното списание, че им се е родило малко момиченце - Едит. Рийс Хауелс знае, че климатът в Западна Африка не е добър за деца, и казва на жена си, че те могат да им помогнат като вземат малкото момиченце, докато родителите са в Африка. Това е истински изпит за Елизабет Хауелс, която трябва да се ангажира у дома с детето, което никога няма да стане тяхно. Тя решава, че "ако те дават живота си за Африка, аз ще дам моя за това дете." Семейство Хауелс пишат на Стобер за предложението си, но те им отговарят, че скоро ще се върнат и тогава ще говорят за това.

"Срещнах моя приятел Стобер на събора в Ландриндод", казва Рийс Хауелс. "Той не спомена нищо през първите няколко дни и едва когато бяхме на път за мисионерското събрание ми каза колко са благодарни той и жена му за предложението, което сме им направили, но че сега не искат да оставят Едит. Влязох в събранията и видях едно видение за Африка! Алберт Хед говореше за Южно-африканската обща мисия и се молеше някоя двойка да заеме мястото на семейство Едгар Фейсфул, тъй като той става секретар. Бях слушал много хора да говорят за нуждите на мисиите, но никога не бях виждал езичниците в тяхната нужда досега. Този следобед Бог ми даде видение за тях - бяха пред мен като овце без пастир."

Той се връща у дома в събота и разказва на жена си за тази двойка. Вечерта те се молят за тях дълго време. Когато престават да се молят и си лягат, те не могат да заспят и преди да съмне Господ им казва: "Ще отговоря на молитвата ви чрез самите вас. Ще ви изпратя и двамата там." "Това беше най-голямата изненада за нас", казва Рийс Хауелс. "Мислехме, че видението, което имахме за африканците, ни е дадено, за да се молим друг да отиде. Но с Господа можем да помогнем на другите дотолкова,

доколкото сме готови самите ние да вървим напред. Имаше хиляда и една пречки, но Господ не приемаше извинения; щом има желание, намира се и начин."

Най-големият проблем е, че те вече имат едно малко момченце. Когато са предложили да вземат Едит, все още не са имали дете. "Ние си казахме, че тези мисионери трябва да си дадат детето и се посветят напълно на работата си", казва Рийс Хауелс, "но малко сме мислили, че приготвихме същото нещо за себе си; сега бяхме призвани да правим това, което мислехме, че други трябва да вършат!"

Месеци преди тяхното момченце да се роди, Господ им казва да го нарекат Самуил. Няма такава име в семейството; то им се дава така, както се даде името Йоан на Захарий. Има някои сходства в неговия живот с този, на когото е наречен: първо, името на майката е Анна - Елизабет Анна Хауелс, и второ - тя също трябва да постави сина си на жертвения олтар.

"Това беше първото и най-голямо изпитание", казва Рийс Хауелс. "Спасителят казва: "Който люби син или дъщеря повече от Мене, не е достоен за Мене", и сега Святият Дух ни каза: "Трябва да докажете, че обичате душите на африканците, които трябва да живеят за вечността, повече отколкото обичате собствения си син." Дали наистина Бог възнамеряваше това, си казах аз? Да, Той наистина искаше, така както каза на Авраам да вземе единствения си син и да го пожертва на планината. Много пъти бях проповядвал за Авраам, как пожертва Исаак, и наблюдавах на думите: "Вземи сега единствения си син, когото любиш..." Колко малко разбирах какво му е струвало това! Знаех какво е да дадеш живота си, но да дадеш живота на друг е съвсем различно нещо. Бог ни е дал името на Самуил преди да се роди и аз знаех, че Той има цел за живота му, и това е нашето изпитание. Бог каза: "Ако го дадете, нямате право да го искате пак; и оттогава нито един път не сме помислили, че Самуил е наш. Ние трябваше да го предадем така, както Бог предаде Своя собствен Син, и Авраам - своя син. Ако предаването не беше истинско и не отговаряше на образаца, нямаше да издържим до края. Не ставаше въпрос да оставим Самуил и това да стане причина да се върнем при него; не, никаква мисъл за Самуил не трябваше да ни връща обратно у дома.

Жена ми трябваше да мине един Библейски курс; не знаехме къде Бог ще отвори място за малкия Самуил. Оставихме го напълно в Неговите ръце, не смеехме да се бъркаме, иначе щяхме да направим най-голямата грешка. Няколко седмици преди да тръгнем ме повика моят вуйчо, брат на този, който беше изцелен; жена му беше директорка в едно училище близо до Аманфорд. Той ме попита дали ще вземем малкия Самуил с нас. Аз казах "не". "Къде ще отиде той?" Казах, че не знам. "Е, добре", каза той, "той трябва да дойде тук." Те никога не го бяха виждали, въпреки че живееха на три или четири мили, но той каза, че няколко нощи преди това нещо ги накарало да мислят за него. Те искаха да се грижат за него, докато отсъстваме. След няколко дена щяха да дойдат да го видят.

Когато се връщах у дома този ден, не знаех как да кажа на жена си. Въпреки че го бяхме предали в сърцето си, това значеше да ни се разкъсат сърцата на парчета; но преди да стигна у дома, имах достатъчно победа, за да контролирам себе си. Нямаше смисъл да показвам на жена си, че не мога да устоя. Когато пристигнах у дома, тя играеше с него. Мислех си, че никога не съм го виждал както тази вечер и за известно време не можех да говоря, но се пристраших и й казах. Това, което последва, може само някой да си го представи, а не да се опише. Бяхме доволни, че трябваше да минем веднъж в живота си през това изпитание. Тази вечер разбрахме какво щеше да ни струва Африка. Ние се приближавахме до победата постепенно, процесът беше бавен и труден - понеже това щеше да бъде застъпничество, трябваше да се ходи стъпка по стъпка.

Вуйчо ми и леля ми никога не бяха виждали такова дете! Без съмнение Господ вложи в сърцата им бащинска и майчина любов към него. Първото нещо, което направиха, бе да повикат сестра ми да го гледа; точно както Мариам и Моисей. Дойде денят, когато сестра ми пристигна да го вземе; мисля, че през вечността ще си спомняме за изпитанието, през което минахме, давайки най-доброто си на Господа. Знаехме какво значи да дадеш пари, здраве и много други неща, но това беше най-тежкият изпит. Лукавият не беше спокоен. Той каза, че съм най-коравосърдечният човек в света, за да дам малкото си дете, а най-трудното от всичко беше да съчувствам на жена си, когато приготвяше дрехите му. Неговото отиване беше много повече от едно изпразване на дома; то изпразни също и сърцата ни. Когато се прибрах вечерта, попитах жена си как е издържала. Тя каза, че е излязла в градината и плакала, и си помислила: "Колко пъти съм пяла тази песен: "Никога няма да изпитаме наслада в любовта Му, докато не положим всичко на Неговия олтар", и тази сутрин трябваше да го докажа. Тогава Господ ми каза: "Сравни го с Голгота", и с това всичко приключи."

След това, когато се молихме заедно, Господ ми показа наградата. Той ми каза: "За всичко, което ти даваш за Мен, ще имаш стократно; и върху това ще имаш правото на 10,000 души в Африка". И ние повярвахме."

След като заминават за Африка, Самуил става изцяло син на господин и госпожа Рийс, и името му е променено на Самуил Рийс. Той пораста заедно с тях и по-късно отива в университета в Оксфорд, който завършва. С него става буквално както със Самуил от Словото, той е посветен на Бога и Му служи от младините си. Приема Христа за свой личен Спасител на дванадесет годишна възраст. Неговите осиновители искат да стане лекар, но той чувства Божието призвание да Му служи. След университета се присъединява към баща си с любящото съгласие на неговите втори родители, въпреки че майка му и баща му никога не са направили нещо, за да го привлекат към себе си. Сам Бог им го връща. Той става заместник-директор на Библейското училище след смъртта на баща си, на който е сега директор, и отново познат с името Самуил Рийс Хауелс. Колко съвършено Господ изпълнява обещанията си към бащата и майката, даже преди рождението му, и колко много Господ зачита жертвата, направена от родителите като го предават на Бога!

На опашката

Междувременно Рийс Хауелс пише на Алберт Хед, директор на Южно-африканската обща мисия, и се кандидатира за мисионер. Той му разказва за изцелението на вуйчо си и на Джоу и получава писмо от Хед с молба да отиде в Лондон, за да се срещне със съвета на мисията и да заведе със себе си Джоу.

Сутринта, когато тръгват за Лондон, двамата с Елизабет Хауелс имат само две лири, а тя има нужда от парите същия ден. Но, както винаги, "първа нужда - първа необходимост". Тъй като тръгват преди да дойде пощата, той има право на тези пари и утешава жена си, че сигурно ще дойдат пари по пощата. Джоу също пристига в Лондон само с 5 шилинга, като си взема билет само за отиване. Рийс Хауелс се среща със съвета на другата вечер и двамата с Елизабет са приети в мисията. На следващия ден Алберт Хед свиква събрание, на което Рийс Хауелс трябва да говори за застъпничеството. Господ благославя събранието и когато напускат на другия ден Алберт Хед, ръкувайки се с него, каза: "Господ ми говори чрез вас. Никога преди не съм поемал грижата за мисионер, но Бог ми каза да ви имам като мой мисионер. Никой друг няма да ви издържа и докато проповядвате в Африка, аз ще имам дял в жетвата!"

Преди да вземат влака те обядват с приятели и когато тръгват, в ръката на Рийс Хауелс е сложен един плик. Когато го отваря в Падингтон, намира вътре пет златни лири. Те са дошли с пет шилинга, а си отиват с пет лири! Те хвалят Бога, когато пристигат у дома, и Елизабет им разказва как получава две лири половин час след като са заминали. "Няма нищо по-добро в света за укрепване на вярата ни, както изпитанията!" - казва Рийс Хауелс.

По-късно и двамата заминават за Шотландия, където Елизабет прекарва една година обучение в мисията "Вяра". Рийс Хауелс я оставя там и заминава за Лондон за един деветмесечен курс по медицина в колежа Ливингстон. Там също има много изпитания на вярата и избавления. Неговият близък приятел в колежа, с когото има голямо общение в Духа, е Харолд Сентджон, който по-късно става известен библейски учител. Те имат обичай да стават в пет часа всяка сутрин за общение с Бога. Чукат на стената, която ги разделя, за да се събудят един друг. Междувременно Елизабет получава всичко необходимо за живота си в Шотландия. Нито един път не става нужда Рийс Хауелс да ѝ изпраща нещо. "Ние бяхме в училището на вярата" - казва той, "и с нищо не може да се сравни това да си освободен, за да пребъдваш".

Някои хора се чудят защо Рийс Хауелс учи медицина, след като Господ му е дал такива чудни случаи на изцеление. Но въпросът е, както вече споменахме, че той никога не е бил против медицината. Принципът, който открива в живота на застъпничество е, че "човешката невъзможност става Божия възможност", и повечето от случаите в неговите опитности са станали тогава, когато медицината не е могла да помогне. Рийс Хауелс казва, че само веднъж е отказвал да даде лекарство, и то когато Самуил се е родил и жена му е била тежко болна. Господ му е казал, че тя не трябва да взема лекарство. "Какво изпитание беше това!" - казва той. "Беше борба на вяра за мен и борба със смъртта за нея. Никога не се помръднах от разбиранията си. Единственото нещо, което знаех, беше, че Господ ми каза това. Казах на жена си: "Не трябва да взимаш лекарство, за не умреш." В нашето крайно изпитание, като четяхме една сутрин думите "Имайте вяра в Бога", те изпъкнаха със златни букви. Ние повярвахме и от същия момент тя започна да става по-добре."

По повод на темата медицина и вяра Рийс Хауелс казва: "Да кажем на хората да не взимат лекарства, когато не сме сигурни в нашето водене, е повече от трагедия, ако хората умрат. Но познавам случаи, когато хората са водени да не взимат лекарства и са имали победа през целия си живот. Един от тях е Лорд Радсток, който ми е разказвал много случаи как Господ е оценил вярата му. Друг случай е А. Симпсон, основателят на Християнския мисионерски съюз, който много пъти е доказвал, че има изцеление в Кръвта. Взимането на лекарства напълно зависи от воденето. Ако Святият Дух води човека да не взема лекарства, Той ще се погрижи за това. Ние бяхме водени да преминем курс по сестринство и медицина и доказателство за това е, че Господ трябваше да отговори на молитвата ни, за да ни даде тази възможност. След като завършихме обучението си в Единбург и Лондон, Господ ми отвори врата да бъда помощник на един лекар, да раздавам лекарства шест месеца и жена ми да премине курс по майчинство, които се оказаха много полезни на мисионерското ни поле."

Около една седмица преди да заминат те получават пари от мисията за пътуване до Лондон, но се нуждаят от някои неща, за да попълнят приготвленията си. Отново те прилагат принципа - първа нужда, първа необходимост. "Винаги имаме склонност да задържаме парите и така да се измъкваме от Божиите изпити", казва Рийс Хауелс. "Ние направихме всичко възможно този път! Както и да е, трябваше да похарчим парите и всички хора около нас мислеха, че имаме достатъчно пари. Очаквахме, че парите сигурно ще пристигнат един ден преди да тръгнем за Лондон; но последната поща дойде и нямаше пари, а влакът заминаваше на другата сутрин преди пощата. Мислехме,

че раздялата ни с вуйчо, леля и малкия Самуил ще бъде много тежка, но товарът за парите за билети малко я облекчи! Често пъти това е Божият начин, когато има да вършим нещо много трудно - Той ни възлага друг товар и така прави първия по-лек.

На следващата сутрин не беше така тежко да се разделим с нашите родители и близки, защото трябваше да вървим до гарата без пари! Бяхме сигурни, че ще дойдат на перона на гарата, но не, дойде време влакът да тръгне. Какво трябваше да правим? Имаше само една възможност. Имахме още десет шилинга и трябваше да пътуваме, докдето стигнем. Нашата невъзможност щеше да бъде Божията възможност. Трябваше да сменим влака в Ланели, около 20 мили от дома и да чакаме там няколко часа. Без никой да знае, ние си взехме билети до там. Имаше много хора на нашата гара, които ни желяеха всичко най-хубаво, но ние се нуждаехме от пари, за да отидем до Лондон. Мнозина дойдоха до Ланели, като пяха песни през целия път. Мина ми през ума мисълта, че бих пял по-добре, ако имах пари!

Отидохме да закусим с някои приятели в Ланели и след това се върнахме на гарата, но още не избавени. Сега трябваше да дойде влакът. Святият Дух тогава ми говори и каза: "Ако имаше пари какво би направил?" "Бих се наредил на опашката пред гишето", казах аз. "Е добре, не проповядваш ли, че Моите обещания са равни на парите? По-добре да се наредиш на опашката." Нямахме друго какво да правя освен да послушам. Имаше около дванадесет души пред мен. Те минаваха пред гишето един след друг. Дяволът продължаваше да ми говори: "Ето сега има само няколко души пред теб и когато дойде твоя ред ще трябва да си отидеш. Проповядвал си много за Моисей с Червеното море пред него и египтяните - зад него; но сега ти си затворен отвсякъде." "Да, затворен," отговорих аз, "но като Моисей ще бъда славно освободен!" Когато имаше само двама души пред мен, един човек излезе от тълпата и каза: "Съжалявам, не мога да чакам повече, трябва да отворя магазина си!" Той каза "Довиждане" и сложи тридесет шилинга в ръката ми! Това беше тъй славно и само едно предвкушване на това, което Господ щеше да върши във Африка, ако ние Му бъдем послушни. След като взех билетите, хората, които дойдоха с нас до влака започнаха да ни дават подаръци, но Господ ги е задържал, докато ни изпита. Ние пяхме през цялото пътуване до Лондон!"

Когато пристигат, Алберт Хед ги кани на закуска следващата сутрин. Той им казва, че има за тях 50 лири, но не ги е пратил по пощата. "Благодаря на Бога, че не ги пратихте", казва Рийс Хауелс, като си мисли, "за нищо на света не бих искал да съм без опитността на опашката."

Те имат всичко необходимо с изключение на три неща: по един часовник, по една писалка и по един шлифер за всеки. Не споменават на никого за тези неща, но Алберт Хед на закуската пита: "Какви часовници имате?" и им казва, че неговият син Алфред иска да им даде по един часовник. След това пита: "Пригответе ли се за дъждовните сезони в Африка? Имате ли шлифери?" Когато те отговарят, че нямат, той им казва да отидат да си купят и им дава един адрес, като казва, че трябва да ги вземат на негова сметка. След като написва адреса, той пита: "Виждали ли сте този вид автоматични писалки?" "Не", отговарят те. "Трябва да вземете по една със себе си", казва той. Така Алберт Хед им дава трите неща, за които са казали на Господа!

Хед ги кани да дойдат пак на закуска другата сутрин и да водят молитвата. Той моли Рийс Хауелс да каже на прислугата малко от своите опитности на вяра. "Вие имаште опитности преди известно време, нали?" - казва той. "Да, и то съвсем наскоро" - отговаря Рийс Хауелс и им разказва за чакането на опашката. Хед едва успява да изчака да чуе какво е станало. "Никога не съм чува подобно нещо!" - извиква той. Рийс Хауелс обаче им казва, че това не е краят и че това, което се случило предния ден в Кори Лодж в тази стая е още по-добро. Той им разправя историята с часовниците, шлиферите и

писалките. "Предпочитам това вместо 1000 лири", казва Хед; "да знам, че Господ може да ме води така в моето даване."

Те напускат Англия на 10 юли 1915 г след една славна победа, знаейки, че Онзи, Който ги е повикал за такъв живот, е в състояние да ги избави при всички обстоятелства.

Трета част

Съживления в Африка

Южно-африканската обща мисия е основана в 1889 г с цел да се занесе евангелието на много неевангелизирани райони в Южна Африка. Първият председател на мисията е Андрю Мъри. Когато Рийс и Елизабет се присъединяват, мисията има 170 европейски и африкански работници в 25 клона, простирайки се на север до южната граница на Белгийско Конго и на изток и запад до ненаселените части на Португалските територии на Ангола и Мозамбик. Семейство Хауелс са изпратени в мисионерската станция Руситу в Газаланд близо до границата на Португалска Източна Африка. Те се присъединяват към мисионерите Хатч, които работят там вече няколко години и които, заедно с други, дошли преди тях, поставят твърда основа и с големи жертви донасят благата вест на този народ.

Обикновено новите работници на мисионерското поле трябва да прекарат известно време в изучаване на езика, да се аклиматизират и да се нагодят към живота в новата страна. Обаче, хората са вече чували, че Рийс и Елизабет Хауелс идват от страната, в която е имало съживление, и веднага ги питат дали носят това благословение със себе си. Рийс Хауелс им казва, че източникът на всички съживления е Святият Дух, и че Той може да направи това, което е извършил в Уелс. Те го молят да им проповядва за това, разбира се с преводач. Те нямат в езика си дума, означаваща "съживление", затова той им говори за петдесетницата: че Бог е слязъл долу, раздвижвайки сърцата на мъже и жени, и с голяма сила е пожънал за Царството тълпи от хора, и че Той ще направи същото с тях, ако искат да се покаят.

В събранията, които води, Рийс продължава да говори за съживлението и след шест седмици Святият Дух започва да раздвижва християните. В петък вечерта, когато около 12 души се събират в къщата на Хауелс, Елизабет ги учи на припева "Господи, изпрати съживление и нека то започне от мен." Докато пеят, Божият Дух е върху тях и те продължават да пеят следващите дни в градините си и другаде. Като ги слуша, Рийс Хауелс усеща шума, който е чувал на уелското съживление. "Той се познава, когато го чуеш", казва той, "но не можеш да го имитираш, и следващия четвъртък аз също пеех припева. Имаше нещо в това, което те променяше и те довеждаше до Божията тишина."

Същата вечер, както е обичаят им - всеки четвъртък - четиримата мисионери се събират да четат словото и да се молят. Докато са на колене, Господ говори на Рийс Хауелс, че молитвите им са чути и съживлението идва. Той им казва да станат; няма нужда от повече молитва, Святият Дух идва да даде петдесетницата в този район. Толкова силно е словото от Бога, че те очакват обещаното да започне всеки момент. При всяко чуване на вратата те очакват някой да им съобщи, че Святият Дух е дошъл. Те чакат така два дена и в неделя Той идва. Ето описанието на Рийс Хауелс за дните, които следват:

"В неделя беше 10 октомври и когато проповядвах сутринта, чувстваше се как Духът идва в събранието. Вечерта Той слезе. Никога няма да забравя това. Той слезе

върху едно младо момиче на име Куфасе, която беше постила три дена, изобличена, че не е готова за Господното пришествие. Както се молеше, тя започна да плаче и след пет минути цялото събрание беше на земята, викайки към Бога. Като мълния и гръм силата слезе долу. Никога не бях виждал това - даже на съживлението в Уелс. Само бях чувал за него при Фини и други. Небето се отвори, и мястото не стигаше, за да побере това благословение. Аз се изгубих в Духа, както и другите. Това, което можех да кажа е: "Той е дошъл!" Продължихме така до късно през нощта; не можехме да спрем събранието. Това, което Той ми каза преди да отида в Африка, сега ставаше действителност и то след шест седмици. Тези събрания никога не могат да се опишат. Няма никога да забравя шума в околията тази нощ - молитви във всяко селце.

На следващия ден Той пак дойде. Хората бяха на колене до шест часа вечерта. Това продължи така шест дена и хората започнаха да изповядват греховете си и да се освобождават чрез Святия Дух. Те получаваха прощение и се срещаха със Спасителя така, както само Святият Дух може да им Го открие. Всеки, който се приближаваше до събранието, беше засегнат от Святия Дух. Хората се изправяха и свидетелстваха. Виждах да се изправят наведнъж 25 души. В края на една седмица почти всички бяха съживени. Имахме по две събрания всеки ден в разстояние на петнадесет месеца без прекъсване и събрания през целия ден всеки петък. Стоотици бяха обърнати към Господа - но ние очаквахме повече - 10,000 - за които Господ ни каза, че можем да претендираме."

Когато известията за това съживление и неговото израстване по съседните станции стигат в Англия, госпожа Беси Портър Хед, съпругата на Алберт Хед, издава две книжки. Те са озаглавени "Настъпление в Газаланд" и "Преглед на миналото и съживление в Газаланд."

Слушайки за Божието дело в Руситу, хора от Американския мисионерски борд, намиращ се на 40 мили на юг, изпращат покана до Хатч и Хауелс да посетят Маунт Силинда - една голяма станция с лекари, проповедник, учителки и други хора. На първото събрание в 9 часа сутринта, в четвъртък, зданието е препълнено. Мисионерите разказват как е дошло благословието в Руситу, и кои са условията за благословение. След това, двама или трима от християните от Руситу дават свидетелството си. Хората започват да викат за милост и да изповядват греховете си. Броят им се увеличава до толкова, че е невъзможно да се помогне на всички, въпреки че събранието продължава до един часа през деня. Всички се срещат отново в два часа след обяд. Времето е благодатно - мъжете, които са слушали сутринта и са се въздържали, сега идват напред да изповядат греха си, съвсем съкрушени; учители, проповедници и ученици, всички се молят и изповядват и това продължава без никакво безредие под контрола на Святия Дух до залез слънце.

Може би най-благословеното бъдеще за страната е, че Бог среща и изпълва със силата на Святия Дух двадесет млади мъже и жени, които няколко седмици преди съживлението се са посветили на Господа за евангелска работа в Португалска Източна Африка. Елизабет Хауелс разказва: "След петнадесет месеца се получи съобщение до всички мисионерски станции от Главната дирекция на Южно-африканската обща мисия в Кейптаун, апелиращо към мисионери и африканци да отделят половин час всяка сутрин от 7:00 до 7:30 часа да се молят специално, за да може всяка станция да получи същото благословение, което изпитахме в Руситу. Рийс Хауелс имаше обичай да отива в една малка лятна къща за тази специална половинчасова молитва. Един понеделник сутринта, приблизително месец след като почнахме да се молим, видях че Рийс се прибира, след като е прекарал само четвърт час в молитва, и аз можах да видя по лицето му, че нещо чудно му се е случило. Той каза: Молих се върху Малахия 3:10 и

видях Святия Дух да слиза. Той ми се яви. Видях Го да слиза над всичките мисионерски станции."

Рийс Хауелс не мисли, че той трябва да е човекът, който ще посети станциите. Един месец по-късно те получават покана за конференция в Дърбан, на която всички мисионери, които могат да напуснат станциите си, трябва да присъстват. Те молят Рийс и Елизабет да си вземат достатъчно дрехи за шест месеца, тъй като искат те да обикалят станциите. Рийс Хауелс избягва от отговорност да бъде онзи, когото Бог би употребил, и казва, че не може да отиде. "Аз съм тук само от две години", е неговото извинение, но се получава отговор от Мидълмис, епископ на Кейптаун: "Вие сте човек подчинен на авторитет, и трябва да дойдете!"

Преди да напуснат и отидат в Дърбан, Мидълмис им пише: "Знам, че нямате банкова сметка" - той знае, че са водени да дадат петдесет процента от заплатата си, за да подържат живота на вяра - "затова телеграфирайте, ако нямате пари за път." Но Рийс Хауелс казва: "Никога няма да телеграфирам. Ще се доверим на Бога." Той смята, че това е добър начин да се потвърди, че поканата е наистина от Господа. Нужната сума идва с последната поща, преди да тръгнат сутринта на другия ден. В тази поща има писмо от приятел в Америка, който никога не им е давал пари преди това, и сега изпраща в долари стойността на 25 лири. И така, те тръгват на път с пълна увереност.

На конференцията присъстват 43 мисионери. Рийс Хауелс не очаква да участва повече от всеки друг, но благословието е толкова голямо при откриването на събранията, че той е помолен да говори всеки ден. Някои вечерни събрания продължават до ранните утринни часове и всички мисионери са благословени. Те са толкова радостни, че даже пеят в трамваите. В края на конференцията мисионерите единодушно канят Рийс Хауелс да посети всички станции, потвърждавайки по този начин намерението на съвета в Кейптаун. Всички си заминават в станциите да се молят и приготвят за посещението в очакване, че Святия Дух ще слезе над всяка станция, както в Руситу.

Рийс Хауелс разказва: "Как можех да вярвам, че ще има много спасени в тези станции, където на някои места почвата все още беше твърде камениста? Неприятелят ме предизвика и попита как може да се пренесе съживление от една страна в друга с различни езици и стотици мили между тях. В това изпитание победата не дойде за един ден. Имаше много тежки битки, защото резултатите бяха огромни, но когато свърши битката си казах, че няма нужда да се водят хора благословени от една станция в друга, защото Святия Дух е с нас и Той е Авторът на петдесетницата и Източникът на съживление.

Пътуването ни се простираше на повече от 11,000 мили през пет страни - Свазиленд, Пондоланд, Бомваналанд, Тембуланд и Зулуланд. Отсъствахме две години от нашата станция. В първата станция трудностите започнаха веднага. Мисионерът ни разказа за упадъка в църквата, даже за това, че някои дякони причиняват смут. Но на третия ден Духът слезе и завладя мястото. Двама от дяконите винаги седяха отзад и когато хората започваха да изповядат греховете си и получаваха голямо благословение, те дойдоха при мен и казаха: "Много се радваме на събранията, но не ни харесват тези изповядвания на грехове. Когато започнат, чувстваме голяма болка отзад на главата си!" "Така ли?" - отговорих аз, "един ден тя ще слезе малко по-долу - в сърцата ви!" "Мислите ли, че имаме нужда да се изповядаме?" - попитаха те. "Ако сте съгрешили против Бога", отговорих аз, "това е въпрос между вас и Бога, но ако сте съгрешили против църквата - трябва да се изповядате пред църквата".

Единият от тях се наричаше Ефтай. Той отиде да се моли и продължи така около три дена. Тогава, към един часа сутринта, жена му дойде да ни събуди: "Елате, Ефтай е луд от радост! Да бия ли камбаната и да повикаме хората на събрание?" "Не можеш да

биеш камбаната по това време през нощта" - се възпротивих аз, но майка му посети всички хора и в 3 часа през нощта църквата беше препълнена! Ефтай беше ослепял, точно както апостол Павел. Трябваше да го водят на църква, където той изповяда греховете, които беше извършил. След това много хора се покаяха. Зрението му се възвърна след няколко дни и ние го взехме с нас в обиколката си за три месеца. Неговото свидетелство беше като изстрели от пушка, тъй като един след друг хората биваха изобличени и имаше много, които повярваха.

На следващото място имаше училище с 99 момичета. Те бяха чували, че хората изповядват греховете си, и затова се бяха събрали и решили, че няма да изповядат своите. Поради това първите две събрания бяха много трудни, но в полунощ на втория ден започнаха да плачат - те не можеха повече да издържат. Започнаха да се изповядват, докато 98 момичета се покаяха, а последната избяга. Много хора започнаха да се молят за семействата си, които никога не са били на събрание.

Следващото място, което посетихме, беше Витания, където живееше царицата на Свазиленд. Първият ден бяхме тринадесет часа в църквата, работейки за душите на хората. На третия ден Божията сила беше там! Не проповядването, а Божията сила. Един африканец се молеше: "Господи, дай сто обръщенци през следващите три дена." Царицата на Свазиленд изпрати хора да ме повикат. Тя попита защо нейните хора отиват след моя Бог. Аз й казах, че са срещнали живия Бог и имат прощение на греховете си и дара на вечен живот. Казах й, че Бог има един Син и Той Го е дал да умре за нас; и ние имаме един син и го оставихме, за да кажем на хората в Африка за Бога. Тя беше трогната като чу, че жена ми и аз обичаме нейния народ повече от собствения си син, и ми позволи да имам лична среща с нейните управители, но ми каза, че не трябва да гледам нея, а да говоря само на тях. По-късно в църквата Божията сила дойде върху събранието и когато апелирах, 50 души станаха, включително и снахата на царицата. Човекът, който се беше молил за сто души, скочи на краката си и извика: "Слава на Бога, за това, че отговори на молитвата. Петдесет души - и царицата - още петдесет, ето, имаме сто души!" Но преди края на трите дни, сто и пет души бяха приели Христа. Когато се върнахме по-късно, царицата поиска да ни види насаме. Тя ни каза, че току-що е загубила дъщеря си, която също е станала християнка и умряла с пълно спокойствие, уповавайки на Исуса. Изглеждаше много развълнувана и прибави, че тя също в сърцето си е приела Спасителя.

В една станция в Пондоланд проповядвах върху разпятието. Божият Дух изтъкна думите: "Махни Го, разпни Го." Хората като че ли видяха пъкъла да се разтваря пред тях и масово цялото събрание хукнаха напред да се примиряват с Бога. Страхувах се, че ще прекатурят масата.

На друго място в Зулунд, където проповядвах, един проповедник беше изобличен в липса на сила да печели души. Той отиде в гората и се моли на Бога цяла нощ. На другия ден прие Святия Дух. Той беше така благословен и помазанието беше толкова силно, че не за дълго след това неговата подстанция стана по-голяма от главната станция."

По начини като тези Святия Дух слиза във всяка станция и дава съживление, точно както е казал, че ще направи, и изпълнява обещанието си за 10,000 души. В Йоханесбург например, в продължение на 21 дена Рийс Хауелс води големи съживителни събрания в една от най-големите църкви, и всяка вечер тя е препълнена. Той трябва да говори с помощта на трима преводачи - толкова много племена има - но това не пречи на Святия Дух и стотици идват всяка вечер за спасение. Никой не съзнава така добре, както Неговият слуга, че Святия Дух върши това и че не е "чрез сила, нито чрез мощ, но чрез Духа Ми". Той полага ръце на стотици под воденето и силата на Духа

и те са освободени. Вън от събранията той поглежда ръцете си, вижда колко са обикновени и се чуди откъде иде силата! Но той знае!

В края на обиколката им, на връщане от Йоханесбург за Руситу, те са поканени от един приятел да престоят при него в Умтали, главен железопътен център. От там трябва да вземат пощенската кола, която отива до Мелсетер и да приключат пътуването си на кон или магаре. Когато пристигат в Умтали, приятелят им ги посреща на гарата и им се извинява, че не може да ги приеме, тъй като има в дома му има болни от инфлуенца. Той предлага да отидат на хотел, където обикновено мисионерите отсядат. Те разбират, че това ще им струва 5 шилинга на ден. Няма пари, но Рийс Хауелс казва на жена си: "Нека си дадем малко ваканция; сигурен съм, че Господ ще промисли до края на седмицата." И така, те изкарват една хубава почивка.

Пощата пристига с влака в събота вечер и те проверяват дали Господ им е изпратил нещо, тъй като трябва да заминат на другия ден в 6 часа сутринта. Но когато слизат да посрещнат влака им казват, че има повреда и влакът няма да дойде тази нощ. "Ние се пошегувахме, че яденето не ни е така вкусно, както друг път!" - казва Рийс Хауелс. "Бяхме казали на съдържателя на хотела да приготви сметката за неделя сутрин. В 5 часа рано той почука на вратата и ни я даде. Казахме, че отиваме до пощата и че ще му заплатим в 6 часа. Имахме кутия с номер в Умтали и бяхме казали на някои приятели да ни пишат. "Има ли нещо в кутия 32?" - попитах аз. Човекът погледна и каза: "Не, нищо", но за миг жена ми си спомни, че не е 32, а 23! Имаше само едно писмо. Имаше пет различни адреса върху него. То ни беше следвало и пристигнало тази сутрин с 30 лири вътре. Освен сметката в хотела трябваше да платим 7 лири и 10 шилинга за пътуването си с пощенската кола. Въпреки, че беше без пружина и твърда, тя беше най-добрата кола за нас. Никога не си помислихме за колата или за 140-те мили път - пружините бяха в нас!"

През първите две години Рийс и Елизабет научават езика чиндау. Когато се връщат в Руситу, започват нормален живот в африканската мисионерска станция. Мисионерите Хатч заминават в отпуска и им оставят едно училище за момчета и момичета, както и събранията и работа за помагане на възрастни хора. Едно забележително събитие се случва сред опитностите им от тези години. Съживлението още продължава, но съществува особена пречка: почти никой от женените мъже не се е покаял. Те са обвързани от стар обичай, наречен "лабола", за който някои мислят, че е започнал още от Лаван. Определената цена за една жена е 25 лири, което е голям приход за един баща на три или четири момичета. Тъй като един покаян мъж няма право да продава дъщеря си, никой от женените мъже не се обръща към Господа, за да не се лиши от правото да продаде дъщерите си. Святият Дух припомня на Рийс Хауелс за неговото по-раншно застъпничество за една загубена душа и му казва да предизвика лукавия в този пункт и да употреби победата на Голгота, за да бъдат освободени тези мъже и да приемат Христа.

По това време той строи една къща и се моли да може да наеме женените мъже да работят. Шест от тях приемат. Всяка сутрин има молитвено събрание и те слушат благовестието. Първото водителство, което Господ му дава, е да ги покани да дойдат на неделното сутрешно богослужение, вместо да копаят в градините си. Те казват, че идват всяка сутрин, но тези събрания са през работното им време и нямат нищо против да им се заплати, докато седят. Той им казва, че Бог ще бъде много по-доволен, ако дойдат от свое собствено желание в неделя. Те идват и пет души са спасени. Това е първият пролом в редовете на неприятеля, но има още стотици недокоснати. Как може Бог да ги срещне?

Бог използва един неочакван начин. Това става по време на голямата епидемия от инфлуенца, която се разпространява в целия свят след Първата световна война и

причинява смърт на милиони хора. Не след дълго, след като тези пет души са повярвали, Рийс Хауелс научава, че инфлуенцата е дошла в техния район и има много болни. Той се безпокои, че този мор иде точно когато проломът започва между женените мъже, но Господ му казва: "Не вярваш ли в Римляни 8:28? Не можеш ли да уповаваш на Мене, че това е едно скрито благословение?"

Господ припомня на Рийс Хауелс как в своето застъпничество за болни хора в селото у дома, той е бил воден да предизвика смъртта много пъти. Не би ли я предизвикал тук в много по-голям мащаб? Той е имал вече едно голямо изпитание в Африка, чрез което има възможност да опита силата на Бога в себе си. Това е една атака от малария в много сериозна форма. "Сигурен съм, че беше допуснато да бъда изпитан в това положение", казва той, "защото когато наистина трябва да срещнеш този неприятел, не можеш да го предизвикаш смело, ако не си сигурен как стоиш." След много дни с висока температура, която устоява на всяко обикновено лечение, той се чувства все по-зле и по-зле и една нощ изглежда, че няма да доживее до сутринта. Елизабет Хауелс се отстранява за малко да се моли, и докато той е сам Святият Дух му казва: "Защо не поискаш от Отца да те изцели?" Той мисли, че се е молил, но Духът му казва: "Ти не поиска с вяра." "Само се обърнах в леглото", казва Рийс Хауелс "и за момент бях излекуван. Почудих се, дали жена ми ще разбере. Дали се е освободила от бремето? Тя се върна в стаята и щом отвори вратата, разбра, че нещо се е случило. "Ти си излекуван", каза тя, а аз се засмях и ѝ разказах." Три дена след това той е на път, както са планирали още преди да се разболе, и е съвсем добре; въпреки че работи и се движи в много маларични райони след това, той никога повече не се разболява.

Но сега пред тях стои смъртта в голям мащаб. След обиколката им в мисионерските станции, Рийс и Елизабет са поканени от Чарлз Мъри, син на доктор Андрю Мъри, да посетят тяхната станция. Скоро са помолени да отменят посещението си поради инфлуенцата, която е отнела живота на двама мисионери и много обръщеници.

Епидемията се появява първо в Руситу. За четири дни много хора се разболяват и езичниците казват, че това е проклетие от прародителските духове, защото християните не зачитат "лабола". Но епидемията скоро се разпространява в малките селища и мнозина умират. След два-три дена пристига делегация от главатаря и пита: "Имате ли смъртни случаи?" "Не", отговаря Рийс Хауелс, "а вие имате ли?" "Да, много" - казват те. "Поне могат ли лекарите-магьосници да направят нещо, за да ви помогнат?" "О, двама от самите тях умряха." "Ами прародителските духове?" "Нашите бащи никога не са лежали от тази болест", отговарят те, "затова техните духове не могат да се справят с тази болест." "Разбирам", отговаря Рийс Хауелс, "магьосниците-доктори не могат и прародителските духове не могат - но нашият Бог може." "Няма ли никой от вашите хора да умре?" - питат те. Святият Дух казва на Своя слуга: "Кажим им, че нито един няма да умре в станцията." И така той отговаря: "Не, нито един няма да умре в мисионерската станция."

"Сега имах победа на вратата" - казва Рийс Хауелс, "и Господ ми показа какво да правя. Той ми каза да направя от църквата болница и да поставя огън на много места нощно време, така че температурата да се поддържа еднаква. Ако не бях получавал медицинско обучение през онези 15 месеца, щях да съм в недоумение, но сега не направих грешка. Броят на болните се увеличи и стигна до към 50 души.

Няколко дни по-късно пристигна втора делегация. "Нямате ли смъртни случаи?" - беше първият им въпрос. "Не, нито един" - каза аз. "Ще имате ли?" "Не, нито един няма да умре в мисионерската станция." Можех ли да кажа това, ако не знаех, че Святият Дух е по-силен от смъртта? "Ех", казаха те, "главатарят ни изпрати да попитаме ако тази болест дойде, някои от нас могат ли да дойдат в мисионерската

станция, за да се избавят от смърт?" "Кажете на главатаря", казах аз, "че който от вашите хора иска, може да дойде в станцията. Ние ще се грижим за тях и никой няма да умре. Но, запомнете това, че нашият Бог е живият Бог и че Той може да помага там, където магьосниците-лекари и прародителските духове не са могли!" Няколко часа по-късно, той вижда едно жалко шествие на път към станцията - пет от най-лошите, закоравели грешници между женените мъже! Бавно те пристигат със завивките на главите си и със страх от смъртта по лицата им - жените им отзад носят спалните им рогозки и чаши. "Колко много славех Бога за Неговото водителство" - казва той.

След като пристигат дузини от тях, Рийс Хауелс работи ден и нощ в продължение на три месеца. Елизабет Хауелс също се труди с него, докато и тя се разболява. Болестта продължава осем дена, но едно нещо ѝ казва Рийс - тя не може да умре! След време и той започва да се чувства зле, уморен от липса на сън и от продължителното изпитание. Но точно когато се грижи за един от пациентите, Господ му говори: "Ако мога да пазя станцията от смърт и ти си необходим да се грижиш за тези болни, не вярваш ли, че мога да те пазя от микробите?" Той се укрепява във вярата и казва: "В този момент аз имах победата. Тогава научих тази песен: "В Бога намерих убежище", в която последните стихове са: "Хиляди могат да падат от страна и десет хиляди до дясната ми ръка, но над мен Неговите криле са широко разтворени, под тях аз съм в безопасност." Разбрах, че Святият Дух в мен е по-силен от инфлуенцата. Какво нещо е да живееш с Бога във време на мор!

Имаше двама души, за които бях в голямо изпитание. Ако лукавият можеше да ги вземе, той щеше да вземе около 50 души. Направих всичко възможно, но не можах да сваля температурата, каквото и да опитвах. Затова се помолих на Господа и Му привеждах доказателства чрез Словото. От момента, когато получих победата, температурата им спадна и те бяха в безопасност. Нямах нито един смъртен случай."

В район от около 20 мили в радиус се разнася новината, че Богът на белия човек е по-силен от смъртта. Мнозина са изобличени в грях и от тези, които отиват в станцията, мнозина намират Спасителя. Величието на Божията победа проличава във факта, че след като свършва епидемията, половината от църквата по време на събранията е пълна с женени мъже. Рийс Хауелс казва: "Казах на Святия Дух: Колко чуден Си Ти! По този начин Ти проповядва на африканците повече, отколкото ако бе говорил чрез моите уста!"

След съживлението някои от мъжете, изпълнени със Святия Дух, пътуват към Португалска Източна Африка, между мисионерската станция и пристанището Бейра. Някои от хората там са благословени, и тези които се покаяват построяват малък дом за молитва, въпреки, че римо-католиците им казват да не се молят заедно. Една неделя сутрин шестима войника влизат в малката църква и арестуват 32-ма души. Те ги задържат в затвора четири месеца - мъже, жени и деца. Никой не се отказва от вярата си. "Те имаха духа на мъчениците." След четири месеца освобождават жените и децата, но ги принуждават да пият бира. На шестте мъже казват, че ако спрат да проповядват също ще са свободни. Те отказват, като заявяват, че ако ги освободят, на другия ден пак ще проповядват. Задържат ги две години и четирима от тях умират в затвора.

През цялото време ги разпитват и изтезават, защото пазачите не могат да разберат какво им е. Техните викове на хваление и радост ги дразнят, затова те отделят Матей, техния водач, и го поставят при един стар езичник, голям грешник, който винаги е бил в затвора. Те не чуват нищо първата и втората нищ и са щастливи, че виковете са спрели. Но на следващата нощ е "по-лошо" от друг път - не само че Матей се радва, но старият езичник хвали Бога, защото е спасен! Матей се разболява от едра шарка. Той знае, че ще умре, затова вика приятелите си и им казва, че отива при

Господа, и че те трябва да стоят здраво за вярата, тогава им казва довиждане и отива в дома на славата.

Рийс Хауелс смята, че единственият начин да стъпят в тази страна е да купят един чифлик, който им е предложен от собственика французин за 1200 лири. Когато Тимотей, техният главен учител в Руситу, и другите чуват това, казват: "Всички ще дадем по една трета от нашите заплати, за да помогнем да се купи". Рийс и Елизабет са толкова трогнати от техния пример, че в допълнение към 50 процента от своята заплата, която вече дават, добавят още 100 лири.

Скоро след това, когато са в отпуска, Рийс Хауелс разказва в една конференция за Матей и случката в Португалска Източна Африка. Той не споменава нищо за пари, но едва след като говори пет минути една жена в залата става и казва: "Аз ще дам парите за този чифлик". Господ казва на Рийс Хауелс да не взима всичките пари, понеже тя е под влиянието на събранието и след това той ѝ казва: "Не очаквам да дадете повече, отколкото давам аз - 100 лири". Нейният брат казва, че ще даде 100 лири и други двама души идват и казват, че ще дадат всеки по 100 лири. Той заминава за Бирмингам и отново получава 100 лири. Отива в Дънди и една сутрин намира под чинията си 100 лири. В Глазгоу един човек му казва: "Ако Матей е дал кръвта си, аз ще ви дам 100 лири." Той получава всичко 1100 лири в дарове по 100 лири. В края на краищата чифликът не е купен, но се отварят няколко станции в онази територия.

Така завършва техния живот в Африка. "Беше съвършена победа" - казва Рийс Хауелс. "И за двама ни, моята жена и мен, това бяха най-щастливите години от живота ни."

Купуване на първо имение в Уелс

Рийс и Елизабет пристигат у дома на Рождество през 1920 г. В седалището на мисията казват, че никога не са виждали друга двойка да се връща в отпуска и да изглежда така добре. "Имахме шест години ваканция" - казва Рийс Хауелс и иска да започне събрания веднага. Съветът настоява да си дадат поне няколко седмици почивка, но те смятат, че шест седмици трудно ще издържат. Три години не спира обиколката им. Свидетелството на Рийс Хауелс за съживлението събужда голям интерес. Вратите се отварят за него навсякъде и има огромно благословение; за стотици хора, които го слушат, това е нещо необикновено. Съветът на мисията съзнава, че това е едно съживително дело на Святия Дух. Те му дават пълна свобода и го помолват да пътува пет години в английско-говорещия свят, както Бог го води, за да занесе своето свидетелство на Божия народ. Това е най-голямото му желание. "Не можех да си позволя друго", казва той, "освен да проповядвам на десетки хиляди и Господ да благославя. Преди да бъда новороден, имах желание да пътувам по света, но се отказах от това, и ето, че Господ ми го даваше сега."

Още веднъж се случва нещо неочаквано. На конференцията в Ландриндод през 1922 г един проповедник говори за това, че много млади хора отговарят на Божия призив и че има голяма нужда от повече подготовка в Уелс. Той предлага на всички да се молят за създаването на Библейско училище. Никога не идвало на ум на Рийс Хауелс, че той трябва да вземе участие в тази работа. Но когато коленичат да се молят, Господ му казва: "Внимавай как се молиш. Аз ще построя училище и ще го построя чрез теб!" Това идва за него като гръм от ясно небе и единственото нещо, което може да каже, е: "Ако наистина Ти ми говориш, потвърди го чрез Словото", и същата нощ потвърждението идва чрез 1 Летописи 28:20, където тези три обещания стоят пред него: "Бъди твърд и насърчен и действуй; не бой се, нито се страхувай; защото Господ Бог,

моят Бог, е с тебе; няма да те остави, нито да те напусне докле свършиш всичката работа за службата на Господния дом", "и с тебе ще бъдат всичките усърдни люде, изкусни за всяка работа"; а от следващата глава (1 Летописи 29:4) разбира, че Господ ще му даде един талант злато, който струва 6150 лири.

Това за тях е голямо изпитание, защото означава да бъдат отлъчени от онова, което най-много им се отдава - служението за съживление в целия свят. Това означава нови и големи финансови грижи, защото Господ им казва, че ще трябва с вяра да го извършат; докато в настоящата им работа материалните им нужди са задоволени. А най-много ги притеснява това, че след като са оставили сина си, за да отидат в Африка, сега трябва да оставят стотици духовни чада в Африка.

Скоро те заминават за Америка, повикани да говорят в много църкви, и посещават известни места. Но едно място - Библейският институт на Дуайт Муди в Чикаго, им прави най-голямо впечатление. "Струваше си да пътувам 4000 мили само за да видя института", казва Рийс. "От всичко видяно, това е най-чудесното. Деветстотин мъже и жени повикани от Бога." И докато той седи на платформата преди да говори, Господ урежда с него въпроса за училището. Той го пита: "Мога ли да построя в Уелс едно училище като това?" "Да, Ти можеш", отговаря той, "Ти си Бог." "Но това, което ще направя, ще го направя чрез човек. Ти ще кажеш на тези млади хора, че аз дойдох да живея в теб. Мога ли да построя това училище чрез теб?" "Аз повярвах в същия момент на Бога", казва Рийс Хауелс. "Училището беше построено в същия момент!"

На връщане в Бринаман те правят окончателно посвещение за новата служба. Те се изкачват на любимата им планина и коленичат, като предават себе си на Бога, за да бъдат негови инструменти за изграждането на училището. Този ден те имат общо 10 шилинга! Това означава голяма болка и за двете страни - да напуснат мисията. Съветът не иска да ги пусне и те не биха напуснали мисията и колегите си, които обичат, по никакъв начин, освен при пряката Божия заповед.

Рийс и Елизабет нямат представа къде ще бъде новото училище. Като Авраам, те излизат без да знаят къде отиват. В самото начало на лятото в 1923 г техен приятел им предлага своята мебелирана къща в един морски град. Те отиват с очакването, че ще им хареса, но щом пристигат нещо особено се случва. Рийс Хауелс чувства, че там не им е мястото. "Не си спомням да не ми е харесвало някое място преди", казва той, "но казах на жена си: не ми харесва тук. Нека отидем там, където баща ми каза - в Мъмбълс. Аз се смях - да имаш къща безплатно и да се отказваш! Но щом пристигнахме в Мъмбълс, знаех, че това е мястото, където Бог иска да бъдем." Там са на квартира цял месец. Рийс Хауелс прекарва времето си на скалите, не за да се любува на морето, а за да бъде сам с Бога, чудейки се коя ще бъде следващата стъпка.

Една сутрин двама от неговите приятели, професор Кери Еванс и У. Луис се срещат с него за молитва. Разбирайки, че още не знае къде ще бъде училището, Кери Еванс предлага Суонси. Питайки се дали това е от Господа, Рийс Хауелс отправя една определена молитва към Бога: "Ако Суонси е мястото, покажи ми училището, преди да отида в Кезик другата седмица"; и отговорът е: "Утре ще ти покажа."

На следващия ден, когато той и Елизабет се разхождат по пътя за Мъмбълс, който заобикаля залива на Суонси, те минават покрай едно голямо имение на възвишение, което гледа към залива, и забелязват, че къщата е празна. Отиват до вратата и разбират, че мястото се нарича Глиндервен, и както стоят там, Господното слово идва: "Това е училището!"

Рийс Хауелс разказва: "Каква резиденция ми изглеждаше тази къща! Нямах представа какво би струвала, но предполагам, че ще бъде 10,000 лири, а всичките пари, които имахме и двамата, бяха 2 шилинга! Спомням си какъв беше ефекта върху мен - да купиш един такъв имот чрез вяра! Градинарят ни уведоми, че собственикът е

Уилиам Едуардс, търговец на платове. Святият Дух тогава ми каза да поискам от Господа потвърждение, като доказателство, че Той говори. Защото когато Бог дава доказателство като това, може да сте сигурни, че това е Той, а не човек. Затова Го помолих да ми изпрати в срок от два дена човек, който познава собственика на имота - защото ние не познавахме никого в Мъмбълс.

Какви бяха моите чувства на другия ден? Много смесени, защото знаех какво значи да съградиш едно училище. Ако не получех доказателство, щях да бъда свободен и отново да се радвам на свободата си, която имах през последните десет години. От друга страна, ако дойдеше доказателството, трябваше да отдам себе си и да поема борбата.

Към десет часа на следващата сутрин местният пастир ме потърси. Бяхме в неговата църква предишната неделя, когато той отсъстваше, и като е разбрал, че сме мисионери, дойде да ни покани на чай. "Познавате ли Едуардс, търговецът на платове?" - попитах аз. "Да", отговори той, "много добре." Това е Бог! Но в момента тъмен облак ме засенчи и разбрах, че вече никога няма да съм свободен, докато не се изгради училището. Само онези, които са минали по този път, могат да разберат какво значеше това.

Поисках да видя Едуардс, но се чувствах слаб, като човек, който става от треска. О, какъв товар, каква тежест! Изглежда силите на ада бяха против мен! Дяволът каза, че винаги върша нещата по моему, без пари, без търговска подготовка. Струваше ми се, че нямам сила да позвъня. Когато му казах защо съм дошъл, той отговори: "И други религиозни хора се интересуват от имота, но не от вашата религия. Днес заминавам за Лондон. Ако дойдете пак да се видим, ще си помисля." Той вероятно мислеше, че един мисионер не може да купи такава сграда! Той каза, че в имението има кръчма, и ме пита защо искам такова място? Какви моменти преживях, когато си отидох! Бях ли на погрешен път?

На другия ден отидох отново да видя имението и докато говорех с градинаря, той каза: "Католиците купиха тази къща". "Не, никога!" - казах аз. Тогава Господ ми каза: "Ето защо те повиках да купиш това място. Аз те доведох от Африка, за да Ме защитиш пред църквата на Рим". Те бяха отговорни за смъртта на шест от нашите най-добри мъже в Португалска Източна Африка; това беше единствения ми допир с тях и всичко вътре в мен се надигна против тях. Знаех, че те купуват места близо до всеки университет и никой не ги спира; и аз разбрах, че Святият Дух сега казва, че Той никога няма да позволи на църквата на Рим да има отново мощ в тази страна, ако намери мъже, които вярват в Него; Неговото слово към мен беше ясно: "Ще бъда много недоволен от теб, ако те вземат имота". За момент аз осъзнах, че това е борба с най-богатата църква в света, и казах: "Но Ти не си ми дал парите". "Не ти ли обещах един талант злато?" - отговори Той. "Ако вярваш, коленичи тук и искай имота". И аз коленичих там на тревата до малкия мост и го поисках от Бога, заявявайки на висок глас: "Те никога няма да вземат този имот. Аз го взимам за Господа".

Няколко дни по-късно той говори отново с Едуардс, който му задава въпроса: "Ако се откажа от другите хора, ще сключите ли сделката с мен?" Рийс Хауелс знае толкова малко относно купуване на имоти, че първо пита какво означава този израз... След това той обещава да направи това след две седмици, след като се върне от конференцията в Кезик.

Докато е в Кезик, Бог му дава друго чудно потвърждение. Получава покана да проповядва в Анвос, Южна Шотландия. Изправени пред толкова важно решение в Суонси, те няма да отидат, ако не са окончателно водени от Духа. Но веднага щом пристигат в Анвос, домакинята у която са на гости, Стюарт, вдовица на бившия генерален консул в Персия, им казва, че пред прозореца на тяхната спалня много от

заветниците са убивани мъченически. "Това е Бог", казва Рийс Хауелс, "Божиято водене пак е тук, то ни докара тук въпреки нашето желание." На следващия ден те са поканени на чай от сър Уилям и лейди Максвел, в дома Кардонес. Първото нещо, което той прави, е да ги заведе в една малка стая, където виждат документ, поставен в рамка на стената. "Ще ви покажа най-скъпоценния документ в Шотландия", казва той, "документа, подписан с кръвта на заветниците."

"Когато каза това", продължава Рийс Хауелс, "почувствах, че кръвта ми се смрази. Като си помислих, че в Глиндервен Господ ми каза, че ме връща, за да защита делото Му от римската църква, аз бях изправен пред самия документ. Чудно е, че можах да се задържа на краката си. Подписите, надраскани в кръв, изглеждаха като че ли са написани с парченца от клечки. Когато видях това, съвсем се измених и нищо не можеше да ме спре да отстоявам в Святия Дух. Никога не съм чувствал такова нещо, преди и след това. Тази нощ плаках в стаята си. Казах на Святия Дух: "Ако това струва кръвта ми, готов съм. Ако Едуардс поиска 10,000 лири, ще ги заплатя и ако римската църква запали Глиндервен на другия ден и го изгори на пепел, ще кажа, че това е най-доброто капиталовложение, което съм правил. Божият Дух дойде върху мен, за да се боря срещу тази църква; това е Божият гняв в мен към римската църква, която държи петстотин милиона хора на континента и другаде в мрак. Навлязох в един свят, където не можеше да съществува общение с хора, единственото общение беше с тези мъченици, които бяха дали живота си за свободата на благовестието. Когато видях този документ, Божията сила ме грабна и промени тялото ми от глина на стомана."

Когато Рийс Хауелс се връща от Кезик, Едуардс му предлага окончателно покупката на Глиндервен за 6300 лири. "Мислех, че ще поиска повече", казва Рийс, "и бях готов да приема предложението, но Господ каза: Не! Аз ти обещах само един талант злато - 6150 лири, и нито една стотинка повече." За момент се противих на Бога, но Той не отговори нито дума и не смеех да съм непокорен Нему. Когато спорех за цената, Едуардс ми каза да разгледам въпроса с неговия адвокат на другия ден. Но вместо това, аз отидох в къщата на един приятел в Ланели, където два дена нито ядох, нито пих. През каква агония минах, но и какви уроци научих! Казах на Бога, че Той ме е повикал да се боря с римската църква и ето, Той ме спираше за 150 лири, но Господ ми отговори: не бях ли аз поискал Глиндервен за Него? Не вярвах ли, че католиците няма да го вземат? Ако борбата е спечелена в Шотландия, може ли Святия Дух да остави Едуардс да продаде имота на всеки друг? Започнах да се чувствам по-силен. Не беше ли Едуардс в ръцете на Святия Дух? Можеше ли лукавият да го накара да го продаде? През тези два дни аз се освободих, и то каква свобода! Каквато и цена да предложи неприятелят, той не можеше да го вземе. Чух, че Едуардс е голям търговец, но бях разбрал, че Бог може да го контролира. Стигнах до това положение да знам, че когато Бог иска да вземе един имот, притежателят не може почти нищо да направи.

Когато се върнах у дома, получих писмо от Едуардс в което казваше, че сделката е анулирана, тъй като не бях отишъл при адвоката, и това доказвало, че не съм делови човек и той щял да го продаде на другите хора, които му предлагали 10,000. Неговото писмо не ме уплаши, защото Невидимият Капитан беше поел работата и отговорността вече не беше моя. Писах на Едуардс и му казах откровено, че ми е много по-трудно да откажа неговото предложение за 6300 лири, отколкото да го приема; но Бог е казал, че не трябва да дам повече от 6150 лири и след като прекарах два дена с него без да ям и да пия, Той ми е потвърдил Своето слово. Получих отговор с обратна поща, в което казваше, че ще намали цената с 500 лири! Той се отказваше даже от една стотинка печалба. Не беше ли това Бог?"

Когато договорът е подписан, Рийс Хауелс разполага с десет дена, за да заплати депозита. В деня, когато трябва да отиде при адвоката с парите, не му достигат 140

лири. Когато идва времето да отиде, още няма тази сума, и затова тръгва с вяра за кантората, без парите. Не минава много време и пристига Елизабет. Тя е тръгнала след него с пощата и в нея има три чека, които съдържат точно 140 лири.

Но истинската битка започва при плащането на цялата сума. Той никога по-рано не е имал работа с много пари и това много му тежи. Не е свободен да води събрания, нито да апелира за пари. Очите му са обърнати само към Господа. Той се предава на молитва и прекарва дните си в малката спалня в майчиния си дом, сам с Бога и Словото от 6 часа сутрин до 5 часа следобед, когато е първото му хранене за деня. Вечерно време той продължава в молитва с Томи Хауелс. Десет месеца прекарва така, докато победата става пълна.

През това време Бог установява за него принципите на вяра за финансиране, които ще регулират всички бъдещи сделки за купуване на имоти и за тяхната лична издръжка. До тогава Джордж Мюлер е единственият човек за когото се знае, че е вършил същото нещо - без съвет, без деноминация, без да открива нуждите си, затворен сам с Бога. Рийс Хауелс намира в него голяма помощ, понеже той е доказал, че можем да застанем твърдо върху Божиите обещания. Наистина, Рийс казва, че единствените две книги, които са могли да му помогнат през този критичен период, са Библията и автобиографията на Мюлер, и той често се насърчава, като си мисли: "Трябва да е вярно, щом Мюлер го е правил." Той решава да не отива по-далеч от това, което Мюлер е правил, което значи да не купува, нито да строи, докато няма три четвърти от парите.

Във всекидневното му застъпничество пред Господа за обещания талант злато, Духът му припомня нещо друго - книгата Агей. Когато Евреите започват да строят втория храм, и работата е спряна поради обвиненията на неприятелите им, Господ чрез Агей им казва да продължават да строят, въпреки, че са много бедни; и точно тогава Бог им казва: "Среброто е Мое, и златото е Мое" (Агей 2:8). Когато започват да строят уповайки на това обещание, в далечния Вавилон Бог раздвижва цар Дарий да прегледа летописите за това, което Кир им е обещал, и да им изпрати всичко, което им е нужно (Ездра 6 глава).

След като представя на Рийс Хауелс този пасаж, Господ казва: "Ако вярваш, че аз притежавам златото и среброто, като строиш, ще ти дам всичко, което е необходимо." С други думи, Господ води Своя слуга различно от Мюлер. Той не трябва да чака, докато има три четвърти от парите, но трябва да върви напред и да не очаква помощ от Бога днес за нуждата утре. Още преди години Господ го научава в по-малките неща, че "Божиите обещания са равностойни на текущи пари", и той трябва да действа според обещанията, както би направил, ако има пари. Но Рийс никога не е мислил, че ще бъде повикан да ги приложи в голям мащаб. Това означава много сурови изпитания и той не се двоуми да си послужи с нормални търговски методи за вземане на заеми от банката, когато е насърчаван да го прави. Доказателството, че Бог е със Своя слуга, както е бил с Джордж Мюлер е, че днес няма никакви задължения, нито ипотеки върху имотите, чиято сегашна стойност е около 100,000 лири.

Но да се върнем към купуването на Глиндервен. Следващата дължима сума е 2000 лири. Господ изпраща различни подаръци от 5 шилинга до 300 лири през следващите три месеца, но когато се събират 1700 лири адвокатът изведнъж поисква да му се заплатят всичките 2000 лири в 11 часа на другата сутрин. Отначало Рийс е смутен - защо Господ е позволил това внезапно искане? Той върви по улицата в Суонси и когато стига до моста, идва слово до него: "Уповавайте на Господа винаги, защото Господ Йеова е вечна канара" (Исаия 2:4). Това е слово от небето и той вярва, че до 11 часа на другата сутрин ще мине под този мост с парите. Трябва да се качи на влака, и намирайки се в празно купе, коленичи, славейки Бога. Той казва, че би скачал от радост, ако може. На другата сутрин има 300 лири. Жената, която ги е изпратила, му

казва след това, че е чувствала голяма мъка за него по същото време, когато той е повярвал. Притеснението ѝ е било толкова силно, че е решила да затвори магазина си и да му изпрати парите по пощата. Така Рийс успява в този ден да плати 2000 лири и да му останат 8 лири.

Глиндервен е домът на сър Чарлз Идън, вуйчо на известния Антони Идън. Имението се състои от резиденция, 32 декара земя и кръчма. Имотът има тревисти площи, градини и тенис-корт с прекрасна гледка към залива на Суонси и Мъмбълс. През време на изпитанието, преди да се заплатят 2000-те лири, Рийс Хауелс получава предложение да купят от него кръчмата и около 16 декара земя към нея. От много години не е давано ново разрешително за алкохол в Суонси, а то струва над 1000 лири. Това може да достави необходима сума за доплащане. Това е първото сериозно изкушение с парите - един лесен начин за уреждане на сметката; но по принцип няма никаква възможност за компромис. Рийс Хауелс отхвърля предложението, кръчмата е затворена и стойността на разрешителното е загубена. На притежателя на позволителното е дадена компенсация за ликвидирането. Честността трябва да е еднаква за всички - било то светии или кръчмари! Тогава с прибавянето на осем стаи, самата кръчма е превърната в общежитие за мъже.

Целият имот е възложен на трима попечители, които устояват заедно в този подвиг на вяра; те са бившия проповедник У. Луис, добре известен и почитан в Суонси, Хенри Грифитс, доверен чиновник на фирмата "Грейт маунтен колиери" и главен счетоводител на Националния борд за въглища, и Рийс Хауелс. Едуардс, бившият притежател на имота, става много добър приятел на Рийс Хауелс и в по-късните си години дава пари за делото. Той му казва: "Не можех да продам имота на никой друг". Когато пълната сметка е получена, с около двадесет параграфа към нея, включително таксите на адвоката и сумата, платена на притежателя на позволителното, общата сума възлиза на 6,150 лири 7 шилинга и 4 пенса - един талант злато плюс 7 шилинга и 4 пенса!

Откриването на училището става на петдесетница през 1924 г и много хора отиват да чуят какво Бог е направил през този голям период на търговски затруднения и липса на пари. Събират се около 1000 души. "Спомням си как Бог ме изпита", казва Рийс Хауелс. "Нямахме палатка, нито здание достатъчно голямо, за да поберем толкова хора, и събранията трябваше да стават на открито. Валеше почти цялата седмица. Бях поръчал стотици столове от Градския съвет. В неделния ден имах победата, че петдесетницата ще бъде чудесен ден. Наистина беше чуден ден. Казах на хората, че нито една капка дъжд няма да падне, докато не се приберат у дома." Един от бъдещите преподаватели в училището по гръцки и еврейски, Линфи Дейвис, по-късно свидетелства, че е пристигнал на това събрание като философ-модернист, а се връща у дома вярващ. Като не може да открие някакъв комитет или религиозна организация към училището, пресата го нарича "Божието училище" - едно напълно подходящо име!

Библейското училище

След откриването на училището, първите дванадесет месеца преминават с голям успех. В него работят петима преподаватели и се учат 38 ученика. Всички вестници в южен Уелс публикуват съобщения за училището и в края на първата сесия се провежда събрание, посетено от 40 проповедници. Но никое Божие дело не може да се утвърди, ако не мине през огън. Точно защото неговата популярност расте, Бог трябва да преведе училището през смърт, за да не уповава никой на нещо друго, освен на Господа

- така, както преди години Той е отстранил от популярност и от околото на хората Своя слуга, и го е оставил да живее скрит живот, за който малцина са разбрали.

През лятната ваканция Господ показва на Рийс Хауелс, че Той не е напълно доволен от училището. Има светски дух между учениците и недостатъчност към мярката на тази вяра и посвещение, които Святия Дух иска да съществуват и да се поддържат в училището. Господ ги предупреждава, че ще имат неприятности, но чрез тях Той ще пречисти делото за Своя слава. Но все още не може да се разбере колко тежко ще бъде изпитанието.

Скоро след започването на втората сесия се появява остър вътрешен конфликт, който намалява хората на двама преподаватели и пет ученика. Рани в тялото на Христе винаги са скръбни и ни карат да лежим в пръстта при нозете на Този, Който умря, за да сме едно. И все пак Бог има чудни начини, за да извлече доброто от злото, и прави това за училището. Бог дава на Рийс Хауелс точно определено слово: "Дето няма дърва огънят изгасва; и дето няма шепотник раздорът престава" (Притчи 26:20), и той не позволява да му се говори нито дума срещу онези, които са напуснали. Бог му припомня положението, в което го е привел, да бъде в състояние да обича мисионера в Мадейра, и сега без губене на време той е в състояние да се моли за Божието благословение както върху онези, които са напуснали, така и върху тези, които остават.

Дванадесет месеца няма нито една лекция и мнозина мислят, че училището никога няма да се възстанови. Но те прекарват времето затворени с Бога в молитва и с това доказват, че делото не зависи от човешка подкрепа или популярност. "Чрез тази опитност", казва Рийс Хауелс, "училището беше поставено на Вечната канара, на основа, която нито човек, нито лукавият можеха да разрушат." Достатъчно е да отбележим, че те рядко имат големи дарения до тогава, но от този момент нататък Бог започва да изпраща по-големи суми.

Пет години по-късно, през 1929 година, в първия си доклад за училището Рийс Хауелс пише: "Хиляди очакваха резултата от този подвиг на вяра - училище без комитет, съвет, деноминация или богата личност зад него. Не трябваше да се апелира за пари; една от главните цели беше да се засили вярата на Божия народ, като се даде видимо доказателство, че Той е живият и верен Бог. Нуждите на училището при сегашните условия са почти 5 лири на ден или 35 лири на седмица. През последните три години рядко се е случвало да имаме средства на ръка, за да посрещнем нашите нужди за три дена напред. Такава е волята на Отца да ни учи да разчитаме на Него всяка сутрин за нуждите на деня, за да дадем практично доказателство: "Дай ни и днес ежедневиия ни хляб". През този период Господ позволи да бъдем изпитани извън силата ни; много пъти бяхме прекомерно притеснени, за да не уповаме на себе си. Нашата вяра порасна с делото, и ние сме доказвали много пъти, че всичките изпитания са били с цел да се укрепим. Имаме шест преподаватели, четирима от които имат дипломи от различни университети в нашата страна; другите двама са известни проповедници в града. Имаме тридесет ученика, мъже и жени, които са повикани от Святия Дух, и радостно са влезли в училището на вяра. Обучението е безплатно и пансионът е възможно най-евтиният. Чрез даренията, изпратени за училището, и в отговор на уверената ни молитва, успяхме да дадем обучение на почти половината от действителната цена."

Купуване на второ имение

Господ възлага един товар на Рийс Хауелс относно нуждата за друго имение, за да настани двойно повече ученици. Словото, което получава е: "Уголеми мястото на шатъра си, и нека се разширят завесите на жилищата ти; продължи въжата си."

Един месец преди отпечатването на първия доклад за училището той чува за смъртта на сър Чарлз Рутен, притежателят на Дервен Фавър - едно красиво имение на пътя за Глиндервен. Дервен Фавър на уелски означава "големият дъб". Старото дърво още стои на мястото си. Сър Рутен е бил директор по жилищните въпроси към Министерството на здравеопазването и е похарчил хиляди лири за имението, като купува цялата земя между него и шосето за Мъмбълс, за да не би някой да закрие гледката към залива на Суонси. То се състои от една голяма къща, три малки и около 68 декара земя. Сър Рутен е показал своята способност като архитект в преустройството на къщата, в уреждане на големи тревисти площи и алеи с цветя и в красиви италиански градини, за които е донесъл скъпи камъни от Италия, като е изразходвал повече от 20,000 лири. Земята поскъпва, защото град Суонси бързо се разпростира към Мъмбълс, а Дервен Фавър е най-близкото голямо имение до училището.

Тогава Господ открива на Рийс Хауелс, че Дервен Фавър е следващото имение, което трябва да купи. И така той започва да се моли и понякога се разхожда с приятели около стената на имението, както около стените на Йерихон. Не след дълго той чува, че лейди Рутен го е обявила за продан и че отново католическата църква предлага да го купи. Изправен пред такова изпитание, той чувства нуждата Бог да му даде някакъв знак. Той разбира, че положението е сериозно - ако те вземат имота, ще създадат свой център близо до университета. Той е сигурен, че Бог отново го вика да застане "против неприятеля в лицето на католическата църква". Затова се помолва Бог да потвърди волята Си, като му изпрати голям чек още на следващия ден от някъде, откъдето никога досега не е получавал пари. На другия ден първата поща пристига без пари, втората пак така, но в третата има писмо със 100 лири от някой, който никога не е прасчал!

Точно тогава финансовата криза е най-голяма и Англия трябва да се откаже от високия си стандарт. Това е най-неподходящото време за предприемане на големи дела, което тежи извънредно много на Рийс Хауелс. "Господ винаги показва всичките трудности", казва той, "когато има да върши нещо чрез теб." Затова той се чувства воден да иска от Бога друг знак. Той моли Господ да му изпрати чек от 50 лири. "Спомням си сега събранието, което имахме предната вечер", казва той, "хвалежки Бога преди победата! Бяхме готови да вярваме големи неща. Сутринта целият персонал и учениците очаквахме избавлението. Чудно, пощаджията донесе едно писмо от Шотландия. С вълнение го отворихме и намерихме вътре чек от 50 лири от съвсем нов дарител."

Той взима подаръка и го занася на братовчед си - доктор Джон Хауелс, който има кабинет в Суонси, и му го показва като знак, че ще стане притежател на Дервен Фавър. Докторът влиза във връзка с лейди Рутен и след няколко дни двамата отиват да видят имението и тя дава обещание на Рийс Хауелс за първо право на избор. Забележително е, че същия ден, когато посещават лейди Рутен, те срещат агента на католиците, който е пратен от Лондон да разгледа имота. "Но Господ си послужи с лошото време", казва Рийс Хауелс. "Беше ужасен ден, дъждовен и мъглив, така че бях сигурен, че той не успя да разгледа и половината от мястото; градините бяха обрасли и вероятно той си е отишъл с много лошо впечатление." Но Рийс Хауелс е изправен пред неприятеля. Сега следва изпитанието. Да направи ли той първото предложение? Те са предложили за Глиндервен 4000 лири повече от него. Какво ли биха предложили за

Дервен Фавър? Той отива при агента и дава своята цена. Агентът е добре разположен и му казва да го потърси пак след неделния ден.

"Спомням си каква мисъл ми дойде за това, което бях направил", казва Рийс Хауелс. "Още имах едно задължение за Глиндервен, и ето че се пазарях за 10,000 лири. Трябваше да замина да проповядвам в неделя. Когато си легнах в събота вечер, не можах да заспя, затова станах и слязох долу, за да извоювам победата. Това значеше да се впусна в една сделка от хиляди лири без една стотинка в ръката си. Само онези, които са сложили ръка на ралото и не гледат назад, знаят какво значи това. Всичките постове в света са нищо в сравнение с носенето на отговорност. Никога не бих го направил за собственото си семейство, но само за Божието царство. Лукавият ми каза ясно, че ако купя и Дервен Фавър ще банкрутирам, и аз се видях такъв. Но когато той спомена думата "банкрутиране", аз също му казах, "Когато бях в Шотландия казах, че ако трябва да платя 10,000 лири за Глиндервен и католиците го изгорят на пепел на другия ден, пак ще бъде най-доброто капиталовложение, което някога съм направил. Затова не само, че съм готов да банкрутирам за Дервен Фавър, но съм готов да дам последната си капка кръв, за да го спася от католическата църква." В момента, когато казах това, аз бях свободен. Почувствах се свободен като птица за благовестването ми в неделя.

В понеделник сутринта аз се върнах в Суонси и отидох при агента да разбера дали преговорите са минали успешно. Той не беше още дошъл и докато се разхождах из града да го чакам срещнах един приятел, който ме попита къде съм бил в края на седмицата. Той ми каза, че все съм му в ума. "Не е чудно", казах аз, "бях в съда за банкрутиране!" и му описах победата в събота вечер. Той постоя малко замислен и после каза: "Защо са те оставили да водиш сам борбата? Ти ли си единственият протестант в света?" "Така изглежда", казах аз. "Няма да стоиш сам в това", продължи той. "Ако Шотландските заветници са дали кръвта си, за да спечелят тази победа за нас, аз също ще дам нещо, за да я поддържам. Иди при агента и ако твоето предложение е прието ела при мен за депозита." Неоценима победа! И двамата стояхме със сълзи на радост в очите. Това беше трудно изкачване, но можах да кажа както Авраам: "Йеова Ире - Бог ще промисли." И аз също, струваше ми се, чувах тези думи, които Бог говори на Своя слуга: "Понеже си сторил това нещо... ще те благословя премного... защото си послушал гласа Ми." Избавлението винаги се намира на "планината"; живата вяра трябва първо да докаже на Бога, че е взела Словото Му и обещанието Му за победа."

Агентът пристига и казва, че преговорите малко ще закъснеят. Тогава Господ казва на Рийс Хауелс да разгласи това съревнование. Затова той изпраща 4000 брошури, в които разказва за Божието водителство и че "преговорите продължават, и сега, когато Господ ни е дал победата чрез вяра, ние вярваме, че "Йеова Ире" скоро ще бъде написано върху този чудесен имот."

Няколко седмици по-късно католиците отказват повече да действат, може би поради неблагоприятния доклад на техния агент. Но има и един синдикат, който се интересува от имота, защото местните предприемачи знаят, че това е едно от най-желаните имения в Суонси и седмици по ред съществува напрежение и несигурност между тях и училището. Единствената претенция, която Рийс Хауелс има, е обещанието - първо право на избор - дадено от лейди Рутен. Една събота той отива в кантората на адвоката за окончателно уреждане, но той му казва, че е зает, и да дойде пак в понеделник. Рийс Хауелс разбира, че го отсрочва, затова в понеделник помолва своя братовчед, доктора, да го придружи. "Това беше решителен ден, дълго време няма да го забравим", казва Рийс Хауелс. "Когато пристигнахме, само служителката беше в кантората. Тя каза, че адвокатът си е у дома и е болен, но е пратил съобщение за мен, че Дервен Фавър е продаден! Това беше голяма изненада за моя братовчед.

Сега наистина бяхме в голямо изпитание. Беше ли наистина от Бога или от човека? Ако е от Бога, Дервен Фавър не може никога да се продаде на друг човек. Като излизахме от кантората, Господ ми даде сила да кажа на братовчед ми: "Дервен Фавър не е продаден." Той отговори с твърд намек: "Не чу ли - момичето каза, че Дервен Фавър е продаден! Как можеш да кажеш, че не е?" "Защото Господ ми каза да го купя", отговорих аз. "Преди месеци писах за това." А адвокатът беше негов стар пациент. Тогава му казах: "Ще отидеш ли при адвоката?" Той се съгласи да направи това и тръгна веднага. Дъщерята му отвори вратата. Никой, каза тя, не може да посети баща ѝ, той е много зле. "За пръв път чувам пациент да е толкова зле, че да не може да види доктора", отговаря братовчед ми и влиза направо. Там научава, че синдикатът е изпратил чек за депозит в кантората на адвоката, който щял да бъде приет същата сутрин, ако не беше болен; но в този час той се съгласи да отхвърли предложението им. Тогава Господ ми каза: "Трябва да купиш Дервен Фавър тази вечер или никога." И така, същата вечер жена ми и аз отидохме да видим лейди Рутен. Като вървахме по алеята, забелязахме, че всичките лампи са изгасени! "Виж", каза неприятелят, "те знаят, че пристигащ, и не искат да те видят!" Тя се колебаеше и каза, че сериозно обмисля да задържи къщата за себе си. Но аз ѝ припомних нейното обещание и нейният зет го потвърди. След това предложих 500 лири повече от синдиката и въпросът беше уреден. Нейният зет ме помоли да дам на адвоката една сума, докато бъде подписан договорът. Всичко, което имах на света, бяха 25 лири от две дарения, които бях получил този ден, и това беше моят първи депозит!"

Решението за покупка е за 8000 лири. В разстояние на три дни Рийс Хауелс получава пет дарения от 250, 300, 50, 25 и 50 лири, които с някои други малки суми му помагат да плати законния депозит и да осигури имота. Той не е воден да приеме любезното предложение, направено от неговия приятел преди няколко месеца, който обаче помага щедро по-късно.

През 1930 г около хиляда души от всички части на Уелс се събират, за да честват шестата годишнина на училището и освещаването на Дервен Фавър. На зелените площи пред къщата има голям пиедестал, върху който е поставена скулптура. Учениците махат скулптурата и от двете страни на пиедестала пишат тези стихове като неизменно свидетелство на Божията вяроност: "Йеова Ире" и "Вярата е даване на твърда увереност".

Трето име и Детски дом

През 1932 г Рийс Хауелс получава друг призив. Тогава той чете за живота на Уитфилд Гинес от мисията в Китай, и как никой не е предложил дом за децата му в Англия през училищната ваканция, въпреки че неговите родители са отваряли дома си за толкова много хора. Гинес казва, че това му причинява по-голяма сърдечна агония, отколкото всякакви гонения, които понася в Китай. Господ си служи с това нещо, за да сложи пред Рийс Хауелс нуждата на много мисионери, които трябва да оставят децата си в отечеството. Това е една от най-дълбоките опитности в неговия живот. Скръбта на майките, които оставят децата си у дома, без дом, нито родители наблизо, болезнено го засяга. Святият Дух слага този товар върху него. Той стои в стаята си, не спи, не яде и стенанията му се чуват, докато най-после извиква към Господа: "Какво искаш да направя?" Той казва, че има един закон - когато не можеш да носиш един товар повече, Святият Дух трябва да го вземе. Той се чувства освободен когато Господ му казва: "Искам да направиш дом за всяко дете на мисионер, който не може да вземе децата си на мисионерското поле", и той приема. Една дълбока опитност, с голямо последствие.

От тези родилни мъки произлиза видение за дома и училището за деца на мисионери, плод на застъпничеството, придобито години преди това, когато Бог му казва, че го е направил "баща на сираците". От този ден има постоянна молитва в училището за майките и бащите, които са показали чрез послушанието си, че любят Господа повече от собствените си деца.

За да се основе дома, няколко месеца Рийс Хауелс води преговори с градския съвет на Суонси, за да купи Скети Парк, резиденцията на сър Бинг Морис, с около 68 декара земя, недалеч от училището. Но най-после съветът решава да не го продава. На следващия ден се появява за продажба Скети Исаф, точно от другата страна на пътя към Дервен Фавър. Собствениците са готови да продадат къщата с около 20 декара земя с право на избор за другите 48 декара. Притежателят е майор Прат, който като чува, че Рийс Хауелс е започнал да се моли за имота, казва на шега в своя клуб: "Ако Рийс Хауелс е започнал да хвърля око над оградата ми и да се моли, по-добре да изляза, докато не ме е сполетяло нещо!" И той излиза! Господ казва на Рийс Хауелс да го купи. Договорът е изготвен от агента и му е даден да го подпише, но той няма депозита, затова три седмици носи документа в джоба си. Агентът поисква да му го върне, но Рийс Хауелс страни от него. След три седмици Господ го освобождава и Скети Исаф е купен за 3000 лири. Само при понижение на пазара и при спадане на цените може да се купи такава къща и земята на тази ниска цена, така както Дервен Фавър е купен при много по-ниска цена, отколкото при нормален пазар. По-късно той купува оставащите 48 декара и още 28 декара граничеща земя.

Неуспехът да купи Скети Парк и Божието водителство за едно много подходящо имение като Скети Исаф показват един важен урок на вярата, който Рийс Хауелс обяснява така: "Винаги претърпяваш провал в нещо, което всъщност не е важно, и тогава получаваеш по-добро нещо вместо това. Така, преди да купя Дервен Фавър, с месеци се опитвах да купя друго широко място на няколко мили по-далеч. Ние се изкачихме до положението на вяра, откъдето можехме да го купим, тогава предложението ми бе отхвърлено и аз знаех, че Бог стои зад тази работа. Същата седмица Дервен Фавър се появи на пазара и аз не бих сменил Дервен Фавър за две имения като това. След това дойдох до положение да купя Скети Парк. От момента, когато Градският съвет ни отказа, каква радост изпитвах, защото познах, че Бог е в тази работа и на другия ден Скети Исаф беше на пазара!"

Същият принцип на вяра се вижда при много други случаи в неговия живот. Когато преследва някаква голяма цел, която Господ му е дал, той търси, пита и очаква някакво особено избавление или промисъл, каквато няма да получи точно така, както се е молил. За онези, които наблюдават отвън, изглежда много често като неуспех или грешка, и те отправят към него много критики, но ефектът върху него в борбата на вяра е обратен; това само го укрепва в преследване главната цел на вяра, докато я получи. Той гледа на временното разочарование като преходно, не като неуспех, а като стъпало - като човек, който изкачва един връх, мислейки погрешно, че е крайният връх, само за да открие по-нататък още по-висок и да се насили още повече да го стигне. Същият принцип ще се види на дело по-късно през време на войната в голямата битка на вярата.

Библейското училище по това време има около 50 ученика. Някои от тях заминават като мисионери в различни страни: една двойка за мисията в Китай, някои при Световната евангелизаторска организация, един в старата станция на Рийс Хауелс - Руситу, към Южно-африканската обща мисия; други - в служба на отечеството.

Училището за мисионерски деца е открито през 1933 г с единадесет момчета и момичета, с някои приходящи ученици от окръга, които също са приети. В скоро време

броят на приходящите ученици и на мисионерските деца се увеличава и Бог започва да изпраща хора, даващи своите услуги безплатно за Господа.

В 1935 год. училището се премества в Глиндервен и поради бързото си развитие трябва още да се разшири. Прибавени са една сграда с общи спални и три сгради с училищни стаи и гимнастически салон. Както винаги, нямат нито една стотинка, когато строителите пристигат. Господ не доставя заплатите за първата седмица, а едва с втората поща в събота, когато пристига чек за 20 лири. Следващата събота Господ подбужда една жена, която оставя готвенето си и отива в училището с 25 лири. По начини като тези, седмица след седмица, всички нови здания в училището на стойност 30,000 лири, са построени в трите имения.

Докато строят тези допълнителни сгради Рийс Хауелс получава девет отделни дарения от 1000 лири. Един ден Господ му казва, че от всички дарения от 100 лири и повече трябва да жертва 25 процента. Една година той дава 1000 лири за Божието дело другаде, въпреки че сам е в нужда за работата. Той винаги вярва на закона за стократно вземане и действа според него. Той започва училището с два шилинга, и за четиринадесет години Господ му изпраща 125,000 лири.

През тези години освен благословението, което получават много посетители, които вече познават Господа, има един постоянен поток от хора, доведени при Спасителя чрез събранията в училището, или под влиянието на Святия Дух, чрез самата атмосфера на мястото. Наистина, би трябвало да се напише цяла книга, за да се разкажат историите как различни хора са новородени там.

Поръчението за отиване при всеки човек

През есента на 1934 г училището преживява едно чудно време. Рано сутрин Рийс Хауелс прекарва много часове насаме с Бога, разглеждайки четирите евангелия, и получава изобилна светлина от Святия Дух относно живота и личността на Спасителя. Той идва на сутрешните събрания направо от Божието присъствие и Елизабет, която познава действията на Духа с него, има съзнанието, че Господ го приготвя за нещо.

На втория ден от Рождество сутринта Святия Дух започва да му говори по-рано отколкото друг път - преди още да е станал, и Елизабет, която е също будна, го чува да повтаря: "Всеки човек, всеки човек." В три часа сутринта той има чувството, че Бог иска да му каже нещо определено, затова се облича и слиза в стаята си. Там Господ го пита дали вярва, че Спасителят иска да се изпълни Неговата последна заповед? "Вярвам", отговаря той. "Тогава вярваш ли, че мога да дам евангелието на всеки човек?" Той отговаря: "Вярвам, Ти можеш. Ти си Бог." Тогава Господ казва: "Аз живея в теб. Мога ли да разчитам на теб?"

Години поред Рийс Хауелс се моли да бъде занесено благовестието по целия свят. Преди да отиде в Африка, Святия Дух му припомня Божието обещание към Своя Син в Псалом 2:8, и той не пропуска нито ден без да се моли Спасителят да има "народите за Негово наследство и земните краища за Негово притежание," и приемането на Божието призвание в Африка е до голяма степен отговор на неговите молитви. Той е развълнуван от обяснението на Андрю Мъри върху Словото на Спасителя в Матей 9:38 - "Затова, молете се на Господаря на жетвата да изпрати работници на жетвата си". Андрю Мъри посочва в този стих, че броят на мисионерите зависи от това доколкото някой е послушен на тази заповед и се е молил за работници; и Господ призовава Рийс Хауелс да се моли. Това в последствие става един от Божиите пътища да го приготви за създаването на Библейското училище.

Но тази нова заръка от Господа не е обикновено съгласяване с общата заповед да се благовества на всеки човек. Това означава, че той и всички, които я приемат с него, ще бъдат слуги - закрепостени до края на живота си към тази единствена задача - да се застъпват, да вървят, да служат на хората, които благовестват. Святият Дух обяснява на Рийс Хауелс, че през следващите тридесет години Святият Дух ще намери 10,000 свидетели от целия свят - мъже и жени, които Той ще изпълни, и които ще Му позволят да бъде Господар в тях за изпълнението на тази задача, така както преди години той самият е станал притежание на Господа. Ще има нужда от голяма материална подкрепа, но Онзи, Който е дал милиони на Давид за храма, може да даде също на онези, които строят далеч по-скъпоценен храм, "храм неръкотворен, вечен на небесата".

Рийс Хауелс излиза от стаята си с бреме, което никога не се отмахва - "На всеки човек". Той говори това слово пред персонала и учениците и новогодишният ден в 1935 г започва с пост и молитва. Божието присъствие се чувства много реално, те не омаловажават огромността на задачата и едно дълбоко, растящо убеждение обзема мнозина, че Бог ще извърши нещо ново - както Спасителят дойде в този свят да извърши изкупление за всеки човек, така Святият Дух идва да направи познато това изкупление на всяка твар и Той ще го извърши в тяхното поколение. В нов смисъл светът започва да става тяхна енория. Те започват да очакват от Бога да им възлага молитви, които да допринесат за достигне на благовестието до всеки човек. Поемат отговорността да се молят за страни и народи, както и за отделни мисионери и общества. Училището става "дом за молитва за всички народи". Те трябва да се изправят срещу неприятеля и да водят борба за свободата на благовестването. Бог приготвя свой инструмент - една група, която да воюва на колене.

От времето на специално посвещение на 29 март 1936 г, когато много от персонала и учениците полагат живота си на Божия олтар за застъпничество, Святият Дух работи в училището. Кулминационният момент идва на Нова година - 1937. За училището това е една истинска петдесетница. Доктор Кингсли Приди, член на персонала и сега директор на училището, дава следното описание на тези дни:

"През коледната ваканция на 1936 г времето беше посветено на молитва. Като приближаваше Нова година на 1937 г, се чувстваше едно растящо съзнание за Божието присъствие. Тогава чухме как Святият Дух се е изявил в славата на Своята Божествена Личност на някои от ученичките, че те са плакали пред Него с часове - сломени от покварата на собствените си сърца, изявена чрез светлината на Неговата святост. Едно страшно чувство на Божията близост се разнесе из цялото училище. Имаше тържествено очакване. Припомни ни се за 120 души в горницата на петдесетницата. Като тях, ние желяхме да прекараме времето си само "в молитва и моления" - съзнавайки, че Той щеше да извърши нещо. И през следващите дни Той дойде.

Той не дойде като фученето на силен вятър. Постепенно Личността на Святия Дух изпълни всички наши мисли, Неговото присъствие изпълни мястото, и Неговата светлина като че ли проникна във всички скрити вдлъбнатини на нашите сърца. Той говореше чрез директора във всяко събрание, но в тишината на нашите стаи Той откри Себе Си на мнозина от нас. Чувствахме, че Святият Дух е бил истинска Личност за нас и преди; доколкото знаехме, ние Го бяхме приели и някои от нас познавахме много от Неговите действия в живота си. Но сега откровението за Неговата Личност беше толкова изумително, че всичките ни минали опитности бяха нищо. Нямахме видимо явление, но Той се изяви така реално на духовните ни очи, че това беше една опитност "лице с лице."

В светлината на Неговата чистота най-отчетливо видяхме не толкова греха си, колкото себето. Видяхме гордостта и себичните подбуди, намиращи се под всичко, което сме вършили. Страст и самосъжаление там, където никога не сме ги очаквали. И

трябваше да изповядаме, че не знаем нищо за Святия Дух като пребъдваща Личност. Знаехме, че нашите тела са предназначени да бъдат храм на Святия Дух, но когато Той постави въпроса: "Кой живее в тялото ви?", не можехме да кажем, че Той живее. По-рано бихме казали така, но сега Го видяхме. В Своето естество Той е точно като Исуса. Той никога не би живял за себето, но винаги за другите. Бяхме хора, напуснали всичко, за да следват Спасителя, и бяхме оставили всичко от добрините на този свят, за да влезем в живота на вяра, и доколкото знаехме, бяхме отдали напълно живота си на Онзи, Който умря за нас. Но Той ни показа, че "има голяма разлика между твоето отдаване в Моите ръце и Аз да живея Моя живот в твоето тяло". И това, което Святият Дух искаше от нас, беше нашата воля и тяло. "И тъй, моля ви, братя, поради Божиите милости, да представите телата си в жертва жива ..." (Римляни 12:1). Струваше ни се, че никога не бяхме виждали този стих по-рано. Той го направи така ясен, че не искаше служение, а жертва. "Нашият Бог е пояждащ огън", и ако Святият Дух заемеше тези тела, тогава Неговият живот щеше да изгори всичко там, което е наше. Често пеехме "Искам да бъда като Исуса", но когато дойде предложение от Лицето, Кое е както Спасителя, да дойде и да живее този живот всеки ден и всеки час в нас, ние открихме колко сме били неискрени. Колко много имаше още в нас, което още искаше да живее своя собствен живот - което се отдръпва с ужас от тази присъда на смърт! Тогава започнахме да разбираме значението на думите на Спасителя в Лука 9:24: "Защото, който иска да спаси живота си, ще го изгуби; а който изгуби живота си заради Мене, той ще го спаси."

Защо се изяви Той по този начин на нас? Той направи това съвсем ясно. Защото имаше едно дело да се извърши в света днес, което само Той можеше да свърши (Йоан 16:8). Не е чудно, че Учителят каза на своите ученици да не напускат Ерусалим, докато не получат "Обещаното от Отца." Но когато Той дойде, те трябваше бъдат Негови свидетели в Ерусалим, и в цяла Юдея и в Самария и до края на земята.

През тези дни на посещение бяхме прострени пред Неговите нозе. Мислехме, че има някаква сила в нашето отдаване, и че с хиляди други ще бъдем хората, които ще евангелизират това поколение. Но сега Той е дойде и ние бяхме въвн от това - освен доколкото нашите тела биха станали храмове, в които Той ще пребивава и чрез които ще работи. Той каза: "Не дойдох да ви дам радост, или мир, или победа. Не съм дошъл да ви дам някакво благословение. Всичко, от което се нуждаете, ще намерите в Исуса. Но Аз дойдох да ви сложа на кръста, за да живея в тялото ви заради един изгубен свят." (Колосяни 3:3; 2 Коринтяни 4:10; Галатяни 2:20).

Той ни предупреди, че изпитанията преди тази задача да се изпълни ще бъдат толкова големи и атаките на Сатана толкова свирепи, че "плът и кръв" никога не ще могат да устоят. Той ни показа, че в навечерието на разпятието, когато дойде истинското стълкновение със силите на тъмнината, само Спасителят устоя. Ние видяхме как всеки един от учениците отпадна в този час - въпреки цялото им отдаване, всичките им обещания и преданост към Учителя. И взирайки се в бъдещите години - мрака на последните дни от този век, крайната борба между небето и пъкъла за царствата на този свят - виждахме само Едно Лице, Кое е "способно за това дело," славното Трето Лице на Божеството в онези, в които Той можеше да обитава.

Един след друг Той ни среща. Един след друг ние плакахме със сълзи на разкаяние пред Него. От всеки един дойде вик, както Исаия, когато "видя Господа", "Горко ми, защото загинах... нечист!" Един по един, волята ни беше пречупена; ние се предавахме на Него безусловно. На всеки един дойде славното осъзнаване - че Той е влязъл; и чудото на тази привилегия просто ни съкруши. Разбрахме, че разпъването е бавна смърт и че Той ще има много работа с нас преди наистина да бъде в състояние да

извърши делото Си чрез нас. Но знаехме едно нещо - Той е дошъл и никога няма да ни изневери, и победата е винаги Негова.

Неговото посещение имаше много по-голямо значение за света, отколкото за нас лично. Ние Го видяхме като Онзи, за Когото "народите са като капка от ведро, и се считат като ситен прашец на везните." Прострени пред Него, ние можехме само да кажем със страхопочитание в сърцата: "Святи Душе, Ти си дошъл да разклатиш света." През тези дни нямаше никаква възбуда, никакъв ентузиазъм на плътта. Когато Неговата сила дойде върху нас след 29 март ние бяхме възторжени, пеехме и славехме Бога на висок глас. Но през тези дни имаше такова благоговение пред свящото величие на Неговата Личност, че едва издигахме гласовете си в събранията. Даже земята отвън изглеждаше изпълнена с Неговото присъствие. Излизайки заедно изведнъж усещяхме, че говорим шепнешком. Ставаше късно, но никой не мислеше да спи, защото Бог е там. Струваше ни се, че това е предвкусване на святия град - "нощ не ще има вече." Два и три часа през нощта често изглеждаха като полунощ в общение и в молитва с някои, които "се предаваха", или пребъдвахме пред Бога в затишието на сърцата си. Неговото посещение трая около три седмици, въпреки, че за слава на Бога, Той дойде да "пребъдва" и продължи с нас до сега."

Чрез слезлия огън върху жертвата, Духът запечатва за Себе Си една група застъпници за всяко творение. Преподаватели и учители, доктори и медицински сестри, домакини и служачи, градинари и механици - техните задължения са различни, но тяхното поръчение - едно. Много от учениците остават като част от този молитстваща и работеща група. Има времена в Божиите отношения със слугите Си, когато Той отделя настрана не само отделни хора, но групи, кръстени от един Дух в едно тяло за една Божия определена цел.

Четвърто име и Евреите

Следващото бreme, което чувства Рийс Хауелс, е за евреите. Като проследяваме него и училището през месеците и годините на застъпничество за Израил, сега е особено забележително да видим изпълнението на първата част от тяхната молитва в действителното завръщане на евреите и установяването на Израелска държава. Почти нищо отвън не дава да се разбере, че това ще се осъществи, когато за пръв път Неговият слуга чувства бремето! Това ни припомня, че никакво голямо събитие в историята, даже пророкувано предварително в писанията, не се сбъдва, ако Бог не намери Свои човешки проводници на вяра и послушание.

Бремето идва на Рийс Хауелс когато прочита прокламацията на Италия на 3 септември 1938 г, че всички евреи трябва в разстояние на шест месеца да напуснат Италия. Това е съпроводено от антисемитизма, който е толкова свиреп в Германия. Мислите на Рийс се обръщат към пророчествата за завръщането на Божия народ в своята земя. Той казва в събранията:

"Чувствам голяма мъка за тези хора и искам Бог да възложи тяхното бreme върху мен. Евреите трябва да бъдат върнати обратно в земята си; това е изпълнение на пророчеството; това е друг знак, че приближаваме края на века. Имам голямо желание да помогна на Божия народ да се върне в земята си. В пророчествата на Исаия за второто връщане на Божия народ, той казва в 11 и 12 глави, че Бог ще ги събере от четирите краища на земята. Точно това, което става днес. Святият Дух копнее да им помогне чрез някого. Искам Бог да ме засегне още по-дълбоко с чувствата, които тези хора изпитват.

Даниил можа да надвие в молитвите си с Бога по чуден начин за връщането на Божия народ, след като вижда, че 70 години пленничество бяха приключили. Ние трябва да имаме вяра и да вярваме в Божия Завет с Авраама, че те Трябва да живеят в страната, а не само да имаме съчувствие към евреите. Бог подтикна Кир, този, който ги държеше в плен, да достави парите и да ги върне! Той ще направи това пак, ако някой вярва в Бога. Аз твърдо вярвам, че времената на езичниците са към своя край и евреите трябва да са отново в страната си, когато Господ дойде. Мисля за придобитото право на застъпничество за бездомните в селото, като назирей, за вдовиците в Индия. Сега Бог ни вика да поемем отговорност за евреите."

Тогава той описва как Бог му е казал да поеме отговорността за едно дарение от 100,000 лири за евреите и да вярва в това. Много дни са употребени в молитва за тази сума. Няколко седмици по-късно, обаче, се получават известия, че Хитлер е хвърлил на полската граница няколко хиляди еврейски деца и Рийс Хауелс още повече чувства голямо бреме за тях. "В момента, когато прочетох това във вестника", казва той на училището, "изпитах голямо страдание. Никой не знае какво означава това за родителите им. Светият Дух е като един баща, и ако аз бях баща на деца, чийто дом е разрушен, не бих ли потърсил за тях веднага убежище? Светият Дух страда така за всички тези родители на континента. Ако Той във вас не направи страданието силно, вие не можете да се застъпвате за тях. Никога няма да се приближите до престола на благодатта, ако не издигнете гласа си и да плачете; думите не струват нищо."

Обикновено когато има такова бреме той е сигурен, че Бог ще иска от него нещо, и като пита какво да прави, отговорът е: "Направи дом за тях." Рийс Хауелс вече е купил три имота чрез вяра, но Господ сега го вика към нов и по-голям финансов подвиг. Той се опитва да вземе под наем дома на Перси Молиньо, негов приятел, който е починал наскоро. Рий пресмята, че в него могат да се настанят 50 деца, но притежателите не искат да го дават под наем. Тогава се опитва да вземе под наем една по-голяма къща, която побира 250 души. Отново му отказват. Тогава, една вечер, Бог му пошепва: "Пенлергаер" - името на едно имение, за което той е чувал, но никога не го е виждал; знае, че това е едно от най-големите имения в района на Суонси, и че притежателят му е сър Чарлз Лювелин. Рийс разпитва за имението и разбира, че се състои от около 1080 декара и че католиците са предлагали по-рано 14,000 лири за къщата и две ниви; така той разбира, че имението ще му струва не по-малко от 20,000 лири.

Записките за събранията през следващите една-две седмици говорят за постоянната молитва за имота, докато на 26 ноември той пристига с декларацията: "Ще купя новия имот може би другата седмица, и съм готов да рискувам всичко, за да помогна на евреите."

Когато отива при агента той открива, че няма време за губене, защото някои други се готвят за купуване. Трябва да вземе решение за двадесет и четири часа. На следващия ден Рийс казва на събранието: "Казаха ми, че днес е последен срок да се купи Пенлергаер, затова моето предложение беше по-голямо от това на синдиката. Агентът ми каза, че ще бъде наше и той ще пише на собственика тази вечер."

Имотът струва 20,000 лири, а те нямат нищо на ръка. Няколко дена по-късно се обажда близък приятел на училището и казва, че ако Рийс Хауелс залага всичко за Пенлергаер, той ще направи същото и ще продаде за тази цел една наследствена къща от баща си. Пенлергаер е едно чудно имение, много по-голямо от другите три. Има голяма резиденция с много допълнителни сгради, още седем къщи, един чифлик и зеленчукови градини. Тук Рийс Хауелс има видение за мъчениците - малки деца, доведени в тези градини с чувството, че са почти у дома - в Палестина, където пак ще тече мляко и мед.

Във вестниците се споменава за "града-убежище за еврейски деца в Уелс". Започват преговори с министъра на вътрешните работи да се позволи да бъдат доведени няколкостотин еврейски деца. Всичко това означава много тежки финансови задължения и гаранция от петдесет лири за всяко дете.

Тогава Бог ги вика да направят една още по-скъпа стъпка, най-скъпата от всички. Отнася се за 100,000 лири, за които училището се моли. Както казва Рийс Хауелс: "Има едно златно правило в живота на вяра, че християнинът никога не може да получи отговор от Бога да раздвижи хората да дават по-големи суми пари за Божието дело, ако той сам не е дал, или доказва, че той е готов да даде, ако е в негова сила да го направи." На тази основа Бог му говори няколко дена и има голямо преживяване в училището, когато в едно сутрешно неделно събрание им казва какво Бог иска и че той е взел своето решение. А то е, че те ще продадат трите имота - Глиндервен, Дервен Фавър и Скети Исаф, които са оценени приблизително на 100,000 лири, и ще дадат това като първите 100,000 лири за евреите. Училището трябва да се премести в Пенлергаер и ще го заемат заедно с еврейските деца. Елизабет Хауелс също е готова да посрещне пожертването на тези имоти, свързани с мили спомени, и разноските да се изгради отново делото в Пенлергаер. Изглежда й невероятно, че наистина това е Божията воля, но когато чува Рийс да поема задълженията публично, тя разбира, че всичко е решено. Можете ли да си представите нейните чувства, когато излиза от събранието и очите й са пълни със сълзи? Сама с Бога тя води своята борба. Тя не присъства на следващото събрание и не обявява, но в три часа след обяд Бог ѝ дава победата, когато тя вижда Авраам да се изкачва на планината със своя син Исаак и да го жертва там за всеизгаряне на Бога. Без да знае как съпругата му е достигнала победата, Рийс Хауелс проповядва върху същия пасаж от словото на следобедното събрание. Той я помолва да завърши събранието с молитва, и малцина са онези в събранието, които не плачат.

По същото време се провежда поредица от събрания в училището, когато Господ говори на мнозина да се посветят на мисионерска дейност и да позволят на Святия Дух чрез тях да заеме мястото на баща и майка на еврейските деца - бежанци. Това е истинско посвещение на много хора, и въпреки че това служение още не се е осъществило, е чуден начин на Божията мъдрост; това означава, че тази група от около 120 души са отделени от Святия Дух през онези неочаквани военни години за живот на застъпничество. Още един път Бог призовава, за да приготви Своите слуги за друго, по-висше служение. По този начин Той има Своята армия в Духа - хора, които ще воюват на колене, за да освободи още един път света, за да може всеки човек да чуе благовестието.

Когато се приготвят да приемат децата, войната с Германия е обявена и плановите трябва да се променят, въпреки, че 12 деца пристигат и стават част от семейството на училището. Това е друго изпитание за Рийс Хауелс. "Когато се опитваш да вършиш нещо за Бога, всичко застава против," казва той. "Можеше ли да има нещо по-противно от това, че след като купих Пенлергаер за децата, войната дойде и не можех да ги взема? Но когато Бог ви говори, никога не може да се съмнявате. Ако това, което Бог ти казва, те води до големи изпитания, тогава иди при Бога и остави товара на Него. Нищо не можеше да изглежда така погрешно, както това, защото имах голямо задължение по това време, но нито един път не се усъмних. Знаех, че това не е грешка, въпреки че дяволът ми казваше, че е. Въпреки, че не можахме да вземем децата, ние бяхме послушни на Бога да купим имота. Той ми каза, че ще имаме от него хиляди лири, които ще се употребят за Неговото царство."

Колко чуден е Бог! Първо, притежанието на този голям имот създава работа на младежите, призвани от Бога в училището за застъпничество. Те са заети през всички

онези години да сечат дървета в имота и по този начин са освободени от друга служба. После, когато войната още продължава, Рийс Хауелс е воден да осигури начертани планове за строежа на къщи. Това е Божие провидение, защото по-късно правителството внася закон, чрез който всичката земя подлежи на такси в случай на подобрене. Обаче една клауза е вмъкната в законопроекта, която освобождава земята, за която плановете са одобрени преди определена дата; малцина могат да се възползват от това, но имотът Пенлергаер е освободен и когато къщите са построени, хиляди лири се спестяват за Божията хазна. Резиденцията на Пенлергаер е предложена на доктор Барнардо като подарък, за да приюти сираците от войната. След дълги разисквания, обаче, съветът решава, че преработката, поправката и поддържането на резиденцията ще излезе много скъпо. Сега съветът на областта Гламорган взима резиденцията за училище за недоразвити деца. Но имението наоколо остава на библейското училище, за да достави в надлежно време парите, които Бог обещал на Своя слуга, че ще донесе за царството.

През време на войната евреите никога не са забравени, въпреки че молитвата към Бога е главно за народите в света. Както казва Рийс Хауелс: "Когато дойде войната, Той обърна погледа ни от евреите към звяра - име, което той даваше на лукавия в системата на нацистите, и каза: Нека имаме победа над него."

Но след войната, през октомври и ноември 1947 г, отново цели дни са посветени на молитва за завръщането на евреите в Палестина. Рийс Хауелс казва: "Молахме се за това поради завета, сключен с Авраам 4000 години по-рано. Бог ще върне Своя народ обратно в страната му и Палестина ще бъде отново еврейска държава." Призивът на училището е: ако еврейският народ не се върна след войната през 1914-1918 г, ще се завърне ли след тази? Те виждат Божията ръка в установяване на комитет на Обединените нации, който да разгледа палестинския въпрос. През тези два месеца, в единадесет различни дни, училището се моли за гласуването в Обединените нации. Положението е рисково. В деня на гласуването - 27 ноември 1947 г - има много молитви. Получава се информация, че все още не е взето решение за разделянето на Палестина за предоставяне земя на евреите. Училището продължава да се моли, и те с вяра виждат "Божие влияние на конференцията на Обединените нации в Ню Йорк" и са уверени в победата. Когато на другия идва новината, че Обединените нации са гласували подялбата на Палестина с 33 срещу 13 гласа и че държавата Израел вече е факт, училището я приветства с радост като "един от най-великите дни за Святия Дух в историята на тези 2000 години." През всички минали векове не е имало нито един знак, че земята ще бъде върната на евреите, които са пръснати по земята, но сега, 4000 години след Неговия Завет с Авраам, Той ги събира от всички страни и им дава голяма част от палестинската земя.

По това време на Рийс Хауелс е дадена необикновена светлина относно арабите. Той казва: "Бог ме постави настрана няколко дена, за да ми открие положението на арабите. В Битие 16:12 Бог каза за Исмаил, че "той ще живее независим от всичките си братя." Това е проблемът. Дали Бог иска да каже, че арабите ще живеят с евреите? Авраам обичаше Исмаил и искаше да му даде наследството; и Бог, Който изпълнява това, което говори, заяви: "Ето, благослових го." Арабите се кланят само на Единия Бог. Имаше ли Бог намерение да ги благослови, както евреите? Те ще дадат убежище на евреите (Исая 21:13-15) и ще бъдат първите, които ще дойдат в Ерусалим, за да отдадат почит на Царя (Исая 60:7). Така както чувствахме бреме за евреите и се молахме за тях, така Господ искаше да се молим и за арабите. Те също са синове на Авраам. Може ли Святият Дух да направи нещо, което ще премахне преградата между евреи и араби, за да има дом и благословение и за едните и за другите? Наистина арабите са Божий

народ, ако трябва да пазят евреите и да живеят в тези страни, които трябва да се спасят от ръката на звяра."

Повикан в небето

Периодът на застъпничество завършва. През време на войната Бог иска от училището да се застъпва за света, както преди години е оставил Рийс Хауелс сам с Него, за да се застъпва за една душа. Сега, когато войната е приключена, общението с мисионерите е възобновено. Училището винаги държи да има общение с верните служители на Христа в света. През изминалите години учениците заминават в разни организации, и много дружества са материално подпомагани. Ръководителите и членове на много мисии посещават училището. Бог казва на слугата Си никога да не изпраща мисионер, посетил училището, без дарение - даже ако е последното, което притежава. Сега, когато училището е освободено от бремето да се моли за войната, Господ започва да възлага върху тях нуждите на мисиите. Годишната конференция "При всеки човек" започва през 1947 г.

Рийс Хауелс има особено бреме относно финансирането на благоветието - парите, които са необходими на Божиите служители във всички страни. Това бреме никога не го оставя до 15 януари 1950 г. На събранието в 9 часа вечерта той прочита песните на Моисей и Давид и казва: "Всичко в мен хвали Бога, защото Святият Дух в мен може да потвърди, че аз свърших делото, което Той ми даде. Всяка твар ще чуе благоветието. Материалните нужди за благоветието са осигурени, и Господ ще дойде пак." Той е уверен, че Бог ще даде обещаните 100,000 лири, които ще бъдат вложени в Неговото дело, и ще иска стократно изпълнение на поръчението "при всеки човек".

Групата в училището не може да разбере, че това е повече от победоносно събрание за материалните нужди; това е завършването на земната борба на Господния застъпник. Той има вяра за грабването, и в духа на победата над смъртта чрез Христа очаква великия ден на Неговото идване и изпълнение на Филипяни 3:21. Но след като спечелва последното място на застъпничество, той приема Божиата воля с пълна победа. След един месец той застава лице с лице със своя Спасител. Доктор Симонс, който е с него до края, дава следното описание:

"Около две години преди отминаването му, нашият възлюбен директор имаше голямо желание да посети местностите на срещите му със Святия Дух в Ландриндод и Уелс. Някои от нас имаме привилегията да го придружим. Явно душата му бе благословена и ободрена, когато стояхме край малката църква, сега затворена, където прославеният Христос му се е открил. След това той ни заведе на мястото, където е била палатката на конференцията, и още веднъж ни разказа за начина, по който Святият Дух го е срещнал лично и е поискал да Му предаде тялото си; и както си мислеше за тези опитности и всичко, което Святият Дух е извършил чрез него, той бе укрепен във вярата, че Святият Дух и в бъдеще ще победи всички пречки, за да се занесе благоветието на всеки човек в това поколение.

Скоро след това забелязах, като се изкачвахме по склона, че лицето му силно пребледня, и трябваше да спрем за малко. Той имаше спазми на сърдечен удар. От този ден нататък малцина от нас знаеха колко много е страдал. Опитахме се да го убедим да си почине, но той гореше от копнеж за Божието царство и умиращите човешки души. Никога не отпусна кормилото на молитвените събрания и другите занимания за своя Господ, нито искаше да взима лекарства, за да успокои състоянието си, предпочитайки да остави всичко, както винаги, в ръцете на Господа.

От събота вечер нататък, когато имаше такава победа на вяра за материалните нужди, директорът чувстваше, че работата му на земята е свършена. Неговото главно служение винаги беше застъпничеството. Той често ми казваше, че сега би предпочел да отиде у дома в слава и да остави делата на тези "Исус Навиевци", които Бог призове. Неговата лична радост за вечността ще бъде, че е бил верен в Божиите ръце, като е поставил основата. И така стана.

Във вторник на 7 февруари Маргарита Райт, надзирателката на училището, чувстваше голяма мъка за него и отиде в стаята му след вечерното събрание да види, дали е добре. Тя го намери да крачи из стаята нагоре-надолу и се учудила, че пее някоя от старите Уелски песни, които майка му има обичай да пее за "земята, която е похубава от деня."

На следващата вечер, 8 февруари, в края на събранието, той изглеждаше издигнат в слава, всички изправени пеехме "Далеч над Йордан е моят благословен Спасител" - един припев, който той избра, който не бяхме пели в училището цяла година. Когато извади кърпичката си и я размаха докато пеехме, някои казаха, че лицето му е като лицето на Стефан - лице на ангел. Като че ли поздравяваше своя Спасител и светиите отишли преди него. Това беше последното му събрание на земята.

След половин час бях повикан да го видя, той лежеше в леглото си със спазми на ужасен сърдечен удар. За мое учудване, той прие да вземе лекарства - първото ми лошо предчувствие, че той наистина не очакваше да стане по-добре, защото ако очакваше, щеше да удържи само на вяра.

Както лежеше, доколкото можех да отгатна - тъй като той никога не казваше дума по отношение на своето страдание до края - той каза: "Това е Господ... това е Господ... аз съм в центъра на Божията воля... всичко е постигнато... това е Господ." През следващите четири дни, преди да отmine, когато идваше на себе си, споменаваше тихо името на някой мисионер, особено на Норман Гръб и Джон Томас, или някой друг близък приятел, за които вероятно се молеше. Последните му думи бяха в момент на съзнание, в неделя на 12 февруари. Като ме позна, той пошепна: "Победа, алилуя!" Няколко пъти през тези дни беше казвал същата дума на Елизабет Хауелс - "Славна победа!" Краят на земния му път дойде в 10 часа сутринта в понеделник, 13 февруари. Като коленичихме около леглото му, ние съзнавахме дълбоко чудното Божие присъствие. Шепнехме молитвата си "Твоята воля да бъде" и помолихме Господ да ни направи достойни наследници на този благороден слуга на нашия Господ и Спасител Исус Христос."